

Luonnos 3.6.2019

**NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA
LUONNOS**

3.6.2019

SISÄLLYS

0 JOHDANTO	5
1 LÄHTÖKOHDAT	6
1.1 Suunnittelutyön määrittäminen	6
1.2 Suunnittelualueen sijainti (liite 1)	6
1.3 Suunnittelutilanne	6
1.3.1 Maakuntakaava	6
1.3.1.1 Pohjois-Savon maakuntakaava	6
1.3.1.2 Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava (liite 2)	7
1.3.2 Kuopion toiminnallisen kaupunkiseudun rakennemalli "Loikka 2030"	7
1.3.3 Yleiskaavoitus (liite 3)	7
1.3.4 Kehittämissuunnitelma	8
1.3.5 Asemakaavoitus, asema- ja ranta-asemakaavat (liite 4, 5)	9
1.3.6 Muut aluetta koskevat suunnitelmat ja selvitykset	11
1.3.7 Toimenpide- ja rakennuskiellot, muut kieltoalueet, rasitteet	11
1.3.8 Kehitystarpeet	11
2 SELVITYKSET	11
2.1 Rajaukset ja menetelmät	11
2.2 Alueen historia ja kaupunkirakenne	12
2.2.1 Nilsin historiaa	12
2.2.2 Kaupunkirakenne	12
2.3 Työpaikat ja palvelut	12
2.3.1 Työpaikat	12
2.3.2 Palvelut (liite 7)	13
2.4 Asuminen ja väestö	14
2.5 Rakennettu ympäristö	15
2.5.1 Alueen nykykäyttö	15
2.5.2 Rakennuskanta, kulttuurihistoria (liite 8, 9)	18
2.6 Ympäristö	18
2.6.1 Luonnonympäristö	18
2.6.1.1 Topografia, kallio- ja maaperä	18
2.6.1.2 Vesisuhteet (liite 12)	19
2.6.1.3 Maisemarakenne ja maisemakuva (liite 13)	21
2.6.2 Kasvillisuus	23
2.6.2.1 Kulutuskestävyys	23
2.6.2.2 Valtakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat alueet (liite 22)	24
2.6.3 Eläimistö	24
2.6.4 Ympäristön häiriötekijät	24
2.7 Liikenne	25
2.7.1 Tieverkko (liite 14)	25
2.7.2 Ajoneuvoliikenne	26
2.7.3 Jalankulku ja pyöräily (liite 15)	27
2.7.4 Joukkoliikenne	27
2.7.4.1 Bussiliikenne	27
2.7.5 Liikenneturvallisuus	28
2.8 Yhdyskuntatekniikka (liite 16 a, b)	29
2.8.1 Vesi- ja viemäriverkosto	29
2.8.2 Kaukolämpö	29
2.8.3 Sähköverkko	30

2.9 Maanomistus ja vesialueet (liite 17)	30
2.10 Sosiaaliset olot	30
3 TAVOITTEET	31
3.1 Valtakunnalliset.....	31
3.2 Seudulliset.....	31
3.3 Paikalliset	32
4 OSAYLEISKAAVA	32
4.1 Osayleiskaavan vertailu vuoden 1984 kaavaan	32
4.2 Poikkeavuudet muista kaavoista	32
4.3 Mitoitus	33
4.4 Rakenne - tavoitteellinen taajamarakenne	35
4.5 Nimistö	36
4.6 Osayleiskaavan maankäyttö (liite 18).....	36
4.6.1 Asuminen.....	36
4.6.2 Palvelut ja työpaikka-alueet	37
4.6.3 Liikenne (liite 19)	38
4.6.4 Virkistys, ulkoilureitit (liite 19)	41
4.6.5 Maa- ja metsätalous.....	44
4.6.6 Kulttuuri- ja luonnonympäristö.....	45
4.6.7 Muut alueet	46
4.6.8 Erityispiirteet.....	47
4.6.9 Yhdyskuntatekniikka (liite 20)	47
4.7 Ympäristön häiriötekijät	48
4.8 Osallistuminen ja vuorovaikutus	48
5 OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	49
5.1 Vertailu tavoitteisiin	49
5.2 Arvio osayleiskaavan vaikutuksista	50
6 TOTEUTUS	56
7 SUUNNITTELUVAIHEET	56
Lähteet	56

LIITTEET:

LIITE 1: Suunnittelualan sijainti	LIITE 12: Vesisuhteet
LIITE 2: Otteet Pohjois-Savon maakuntakaavasta, Kehittämissuunnitelmasta	LIITE 13: Maisemakuva, maisemarakenne
LIITE 3: Osayleiskaavojen alueet	LIITE 14: Liikenneverkko, nykytilanne
LIITE 4: Asemakaavoitettu alue, Nilsin kehittämssuunnitelman alue	LIITE 15: Kevyt liikenne: reitistö, nykytilanne
LIITE 5: Asemakaavojen ikärakenne	LIITE 16: Yhdyskuntatekniikka, nykytilanne
LIITE 6: Taajaman tonttivaranto	LIITE 17: Maanomistus
LIITE 7: Palvelut & Virkistyspalvelut	LIITE 18: Osayleiskaavakartta
LIITE 8: Rakennuskanta käyttötarkoituksen ja iän mukaan	LIITE 19: Liikenne ja reitistö
LIITE 9: Kulttuurihistoria	LIITE 20: Yhdyskuntatekniikka
LIITE 10: Topografia	LIITE 21: Täydennysrakentaminen mahdollisuudet - tarkastelu
LIITE 11: Maaperä	LIITE 22: Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kohteet sekä uhanalaisten ja harvinaisten lajien esiintymät

Kannen kuvat: Matti Kuosmanen

0 JOHDANTO

Tämä raportti sisältää osayleiskaavaluonnoksen selostuksen perustietoineen, tavoitteineen, vaikutustarkasteluineen sekä suunnitelmaluonnoksen Nilsin keskustajaman alueelle.

Osayleiskaava on tarkoitettu hyväksyä oikeusvaikutteisena yleiskaavana; se korvaa vuonna 1984 hyväksytyn Nilsin keskustajaman osayleiskaavan, vuonna 2003 hyväksytyn Tahkovuoren osayleiskaavan ja vuonna 2007 hyväksytyn Petäjälammen osayleiskaavan suunnittelualuetta koskevin muutoksina.

Nilsin keskustan osayleiskaavaluonnos perustuu Pohjois-Savon maakuntakaavaan, jossa Nilsin alue on taa-jamatoimintojen aluetta. Tavoitteena on pitää taa-jaman rakenne tiiviinä kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Olemaan rakenteeseen tukeutuva laajeneminen on kokonaistaloudellisesti hajasijoittamista edullisempi vaihtoehto.

Osayleiskaavaluonnoksessa on selvitetty alueen soveltuvuus asuntorakentamiseen sekä palvelevien toimintojen sijoittuminen: alueen liittyminen yhdyskuntarakenteeseen, rakennettavien alueiden rajautuminen, kortteleiden tuleva käyttö, liikenne, palvelut, virkistykseen liittyvät asiat ja kaupunkikuvallinen hahmo. Osayleiskaavoitus ohjaa alueen asemakaavoitusta ja yksityiskohtaista suunnittelua.

Vaikutusten arvioinnissa kaavaluonnosta on verrattu valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja tarkasteltu mitä muutoksia luonnos tuo nykyiseen maankäyttöön.

Osayleiskaavaluonnos on laadittu Kuopion kaupungin kaupunkisuunnitteluyksikön strategisessa maankäytössä yhteistyössä yrityspalvelun, kaupunkiympäristön suunnittelupalvelun, alueellisten ympäristönsuojelupalvelujen, maaomaisuuden hallintapalvelujen ja hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen kanssa.

Kuopiossa 3.6.2019

1 LÄHTÖKOHDAT

1.1 Suunnittelutyön määrittäminen

Oikeusvaikutteinen osayleiskaava laaditaan Nilsin keskustan taajamatoimintojen alueelle ja sen lähiympäristöön. Kaavassa on päivitetty voimassa olevaa oikeusvaikutuksetonta, Nilsin kunnanvaltuuston 11.6.1984 hyväksymää Nilsin keskustaajaman osayleiskaavaa, joka tämän kaavan vahvistuessa kumoutuu osayleiskaava-alueen osalta.

Osayleiskaavalla määritetään alueen asunto- ja palvelurakentamisen sekä liikenteen perusratkaisut ja selvitetään alueen liittyminen muuhun yhdyskuntarakenteeseen, määritetään rakennettavien alueiden rajautuminen, kortteleiden tuleva käyttö sekä alueen soveltaminen maisemakuvaan ja ympäröivään luontoon.

Painoarvo on erityisesti alueen elinvoimaisuuden ylläpitämisessä ja kehittymisen mahdollistamisessa. Osayleiskaava palvelee alueen tulevaa asemakaavoitusta ja yksityiskohtaista suunnittelua sekä luo edellytykset maaseutualueen asuntotuotanto- ja kehittämisohjelmien toteuttamiselle. Laadittavalla osayleiskaavalla luodaan edellytykset erityyppisille asuinalueille ja edistetään alueen maisema-, luonto- ja kulttuuriarvojen säilymistä sekä alueelle soveltuvien elinkeinojen harjoittamista.

Osayleiskaavan suunnittelualueeseen on otettu mukaan myös Tahkovuoren osayleiskaavan itäisin osa, joka on Petäjälammen osayleiskaava-alueen rajaamisen vuoksi jäänyt alkuperäisestä kaava-alueesta irralliseksi.

Petäjälammen osayleiskaavasta on huomioitu etelälaidalla sijaitseva, jo osin toteutunut asuinrakentamisa-alue.

1.2 Suunnittelualueen sijainti (liite 1)

Suunnitteluala sijaitsee Nilsissä, noin 50 km Kuopion keskustasta koilliseen. Alustava raja-alue ilmenee liitekartasta 1. Alue käsittää Nilsin keskeisimmän taajama-alueen. Etelässä alue rajautuu Nurmeksentie varteen, lännessä kiinteistörajoihin sekä sähkölinjaan. Muilta osin alue rajautuu Syvärinjärven vesialueisiin. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 2720 hehtaaria, josta veden osuus on 183 hehtaaria.

1.3 Suunnittelutilanne

Osayleiskaavatyön perustana ovat olleet Pohjois-Savon maakuntakaavassa ja Kuopion toiminnallisen kaupunkiseudun rakennemallin ”Loikka 2030”:ssa asetetut tavoitteet, Tahkovuoren osayleiskaava, Petäjälammen osayleiskaava sekä Tahkon kehittämissuunnitelma 2030. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on käsitelty maakuntakaavan laadinnan yhteydessä.

1.3.1 Maakuntakaava (liite 2)

1.3.1.1 Pohjois-Savon maakuntakaava

Pohjois-Savon maakuntakaava on vahvistettu Ympäristöministeriössä 7.12.2011 ja siihen on vahvistettu muutoksia 15.1.2014 (Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava). Ympäristöministeriön 1.6.2016 vahvistama Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava 2030 täydentää voimassa olevia maakuntakaavoja. Karttayhdistelmä voimassa olevista maakuntakaavoista on otteena liitteessä 2. Maakuntakaavoissa osayleiskaava-alueeseen kohdistuu seuraavia varauksia (tarkemmat merkintöjen kuvaukset ja kaavamääräykset on esitetty vahvistettujen maakuntakaavojen asiakirjoissa):

Kehittämisperiaatemerkinnot

Kaava-alueeseen kohdistuu maakuntakaavoissa seuraavia kehittämismerkintöjä: 5-tie kehittämisvyöhyke sekä vesimatkailun kehittämisvyöhyke. Alue sisältyy myös Kuopio-Tahko matkailun kehittämiskäytävään.

Alue- ja kohdevaraukset:

A1	taajamatoimintojen alue
sl	Luonnonsuojelualue
SL	NATURA 2000 -verkostoon kuuluva alue
ma	maakunnallisesti tärkeä maisema-alue
MA	keskustan kulttuuriympäristö
SR	Kankaistenlammen ympäristön rakennus-suojelualue
VL	virkistysalue
RM	Matkailupalvelujen alue
MT	Maatalousalue
MY1	maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla ympäristö-arvoja
ge	harju-, moreeni - tai kallioalue
pv1	tärkeä pohjavesialue

Viiva- ja kohdemerkinnät:

- ca11 keskustatoimintojen alakeskus
- kme tilaa vaativan erikoiskaupan keskittymä (kaupan maakuntakaava)

- lv satama-alue
- sr rakennussuojelukohde
- EO maa-ainesten ottoalue
- rm matkailupalvelujen kohde
- Jätevedenpuhdistamo
- kt Kantatie
- st uusi seututie
- yt yhdystie tai kokoojkatu
- rataverkko
- laiva- tai veneväylä ja syväys 1,2
- ma1 maakunnallisesti arvokas kulttuurikohde
- retkeilyreitti / ulkoilureitti
- moottorikelkkareitti
- sähkösiirtolinja, -asema ja jännite, myös ohjeellinen merkintä
- päävesijohto- ja pääviemärilinjat

1.3.1.2 Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava (liite 2)

Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava mahdollistaa keskustatoimintojen alakeskuksen alueelle (ca1) sijoitettavien vähittäiskaupan suuryksiköiden yhteenlasketuksi kerrosalaksi - olemassa olevat vähittäiskaupan suuryksiköt (3300 k-m²) huomioiden - enintään 25 000 k-m², eli 21 700 k-m² lisäyksen nykyiseen.

Lisäksi alueelle on sijoitettu tilaa vaativan kaupan suuryksikkö (kme). Kaava mahdollistaa tilaa vaativan kaupan suuryksikön tai myymäläkeskittymän enimmäismitoitukseksi erikoiskaupalle 5000 k-m², päivittäistavarakaupalle ja muulle erikoiskaupalle kummallakin 2000 k-m².

1.3.2 Kuopion toiminnallisen kaupunkiseudun rakennemalli ”Loikka 2030”

Tahkosta kehittyä rakennemallin mukaan Lapin ulkopuolisen Suomen johtavin matkailukaupunki, jonka matkailukapasiteetti ja palvelutarjonta laajenevat merkittävästi. Matkailukeskuksia ja niiden välisiä yhteyksiä kehitetään: Tahkoa kehitetään yhdessä seudun matkailun kärkikohteena niin, että muut matkailupalvelut ja -alueet linkittyvät yhteiseen matkailutarjontaan.

Tahkon matkailualue on yksi neljästä Kuopion alueen keskeisistä uusista työpaikka-alueista. Muita ovat Kuopion lentoaseman läheinen alue VT9 varrella, Kuopion keskustaaajama-alue sekä vähittäiskaupan kehittämisvyöhyke.

Nilsin kuntakeskus ja Tahko muodostavat yhteisen asuin- ja palvelualueen. Rakennemalli luo maan-

käytössä sekoittuneiden toimintojen alueita, joissa asuminen, palvelut ja työpaikat limittyvät; rakennemallissa asutusrakenne Nilsissä painottuu Nilsin keskustasta-Tahko-vyöhykkeelle ja kasvu laajenee Tahkon suuntaan.

Rakennemallissa edistetään maakuntakaavan mukaisesti joukkoliikenteen kehittymistä kilpailukykyiseksi vaihtoehdoksi henkilöautolle. Rakennemallissa joukkoliikennekäytävä ulottuu Nilsään ja Tahkoon asti. Kävelyn ja pyöräilyn ympäristöt kehittyvät lähellä palveluja Nilsin keskustassa ja Tahkolla.

Kuopio-Tahko-matkailuyhteys huomioidaan liikennejärjestelmäsuunnittelussa. Panostukset liikenneyhteyksiin parantavat Tahkon saavutettavuutta ja niillä on sen vetovoimalle suuri merkitys. Alueella turvataan maakuntakaavan mukaisesti edellytykset taajamajoukkoliikenteen kehittämiseen Siilinjärveltä Tahkolle eli yhteyden rakentamiseen Savon radalta Tahkolle. Rakennemallin mukaan lentoyhteydet monipuolistuvat ja valtakunnallisia pääväyliä valtatie 5 ja valtatie 9 kehitetään kansainvälisinä liikennekäytävinä. Vesiliikenneyhteyksiä hyödynnetään matkailussa.

Monipuoliset ja ympärivuotiset virkistys- ja matkailureitit palvelevat asukkaita ja matkailijoita. Erityisenä kehittämiskohteena on vesimatkailu.

Matkailun toimintaedellytyksiä luodaan suunnitelmallisesti kuntien ja eri toimijoiden yhteistyössä sekä ennakoivan kaavoituksen avulla. Matkailua kehitetään ekologisin ratkaisuin ja arvokkaat kulttuuri- ja luonnonympäristöt huomioiden. Tahko vahvistaa omaa matkailuprofiiliaan.

1.3.3 Yleiskaavoitus (liite 3)

Suunnittelualueen yleiskaavojen alueet on esitetty liitteessä 3.

Nilsin keskustaaajaman osayleiskaava kattaa suunnittelualueen ja se on hyväksytty kunnanvaltuustossa 11.6.1984. Yleiskaava on sisällöltään osin vanhentunut ja ei enää ohjaa Nilsin keskustaaajama-alueen asemakaavoitusta ja rakentamista. Voimassa olevan osayleiskaava ei ota kantaa keskusta-alueen rajaukseen (C-merkintä). Pohjavesialueella sijaitseva, Pajujärventien vieressä oleva VU-4-merkintä on vanhentunut - karting-harjoittelurata ei ole enää käytössä, toiminnalle on varattu alue Tahkovuoren osayleiskaavassa.

Syvärin rantaosayleiskaava on laadittu taajaman itäpuolella Syvärin ranta-alueille. Ympäristökeskus on

vahvistanut kaavan 1.12.1995. Merkittäviä muutospaineita ei ole ilmennyt.

Petäjälammen osayleiskaava, joka sijoittuu taajaman pohjoispuolelle, on saanut valtuuston hyväksynnän 16.1.2007. Kaava on varsin tuore ja osin toteutumatonkin. Muutospaineita ei ole.

Tahkovuoren yleiskaavan kaksi osaa sijoittuu kaava-alueen pohjoispuolelle. Kaava on 1.4.2003 valtuuston hyväksymä. Merkittävin muutospaine kohdistuu Varpaisjärventien ja Pajujärventien risteysalueelle.

1.3.4 Kehittämissuunnitelma

Tahko 2030 (liite 2)

Lähtökohtana suunnitelmassa on, että vuonna 2030 Tahkolla on yhteensä 20 000 vuodepaikkaa. Tahkon maankäytön kehittämisperiaatteiden mukaan Tahkon uusi loma-asutus sijoittuu kehittyvien Nilsin-Tahko liikenneyhteyksien varteen sekä Syvärin saaristoon. Laajentumissuunnat tarjoavat monipuolisesti erilaisia vapaa-ajan asumisen mahdollisuuksia. Nilsin ja Tahkon väliset loma-asuntoalueet rakentuvat nauhamaisesti.

Kaava ulottuu vain pohjoisimmalta laidaltaan Tahkon kehittämissuunnitelma 2030:n alueelle. Kehittämissuunnitelmassa uusia asuntoalueita on osoitettu Petäjälamentien molemmille puolille sen suuntaisesti sekä Pajuniemeen olevan asuntoalueen jatkeeksi.

Kehittämissuunnitelmassa on pohdittu kolmea erilaista Tahkon ja Nilsin kehittämismahdollisuutta. Niistä poimittavia, realistisia tavoitteita ovat seuraavat:

- Nilsin asuinrakentaminen täydentyy olevan rakenteen sisällä ja jatkuu Pajuniemeen
- Petäjälammen aluetta kehitetään ulkoilu- ja virkistyskäyttöön
- Tahkon rinnealueet laajenevat Välimäkeen, eivät Tarpisenmäkeen asti
- Saaristo jää vielä toistaiseksi tulevaisuuden kehittämiseserviksi

Osayleiskaavan alueella näistä tavoitteista kaksi ensimmäistä on toteutettavissa kaavan aikajänteellä. Rinnealueiden laajeneminen koskettaa osayleiskaavan aluetta vain välillisesti. Saariston toteuttaminen ei liene realistista kaavan aikajänteellä.

Nilsin kaupunkikeskustan kehittämissuunnitelma 2006 (liite 4)

Kehittämissuunnitelman aluerajaus on esitetty liitteessä 4. Suunnitelma käsittelee Nilsin ydinkeskustaa, lähinnä sataman ja liikekiinteistöjen välistä aluetta. Alla olevassa taulukossa on listattu merkittävimmät suunnitelmassa olevat seikat vaikutuksineen ja niihin liittyvine ongelmineen.

ehdotus	vaikutus	plussat ja miinukset
liikenne Kirkkotien ja Koulutien kautta	liikenne siirtyy liikerakennuksilta lähemmäs omakoti-, kerrostalo- ja kouluympäristöä	+ Kaupallinen ydinkeskusta rauhoittuu autoliikenteeltä - Nilsin mittakaavassa isot liikennemäärät siirtyvät häiriöherkemille väylille.
kävelykeskusta	yhtenäistä liikkeiden välistä tilaa	+ Postitalon asema katukuvassa vahvistuu, torialue jatkuu lounaaseen ja yhdistyy puukujanteella sataman alueeseen
yhteys satamaan	vahvistaa alueen liittymää rantaan.	+ matkailu vahvistuu
lähestyminen liikerakennusten takapihojen puolelta	takapihat esille, julkisivut vastakkaisella puolella	- merkittäviä julkisivumuutoksia monessa rakennuksessa
pysäköintilaitos	alueen viimeinen omakotitontti häviää	- käyttöaste ja saavutettavuus: pysäköintikulttuurimuutos
pysäköinti on ohjattu uuden liikerakennuksen kattopysäköintiin	liikekiinteistöjen välissä olevista pysäköintialueista voidaan luopua	- suuri investointi ei täysin huomioi nykyratkaisujen korkoja, pysäköintikulttuurimuutos
virastotalon yhteyteen on osoitettu lisärakentamista	torialue jäsenyyttä	+ ydinkeskustan alue tiivistyy - tilojen tarve ja käyttöaste
S-marketille merkittävä liiketilalaajennus	rakenne tiivistyy	- laajentamistarve ei tiedossa
matkakeskuksen sisältävä rakennus torin kulmalle	selkeyttää julkista liikkumista	- saavutettavuus

Taulukko 1: Nilsin kaupunkikeskustan kehittämissuunnitelman arviointia

Palvelurakennesuunnitelma

Nilsin-Tahko-alueesta muodostuu aluekeskus: Nilsin keskusta ja läheinen matkailukeskus eli Tahko kasvavat ja kehittyvät rinnakkain muodostavat yhteisen asuin- ja palvelualueen, josta löytyy monipuolinen ja erittäin hyvä palvelutarjonta. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa Nilsin keskusta kehittyä ja kasvaa palveluillaan Tahkon rinnalla. Tahkon matkailualueesta muodostuu puolestaan Lapin ulkopuolisen Suomen johtavin matkailualue. Nilsin keskusta on palvelukeskittymä, jossa on erittäin monipuolinen palvelutarjonta eli monipuoliset julkiset ja yksityiset palvelut. Näillä alueilla erityisesti yksityisten matkailupalvelujen ja kaupan tarjonta on runsasta. Tulevina vuosina Tahkon kehitys tukeutuu vahvasti yksityisten palvelujen varaan, kun taas Nilsin keskustassa sijaitsevat julkiset aluekeskuksen tasoiset palvelut.

Tavoitteena on muodostaa aluekeskukselle palvelukampus, joka on palvelujen keskittymä, jonka tavoitteena on koota alueen palveluja (julkisia ja yksityisiä) fyysisesti lähelle toisiaan. Ideaalitalanteessa kampus sisältää ikääntyneiden erilaisia asumispalveluja, tavallista asumista ja alueellisia lähipalveluja, joista osa on myös yksityisten ja yhteisöjen palveluja sekä toimintaa. Palvelukampukset toimivat alueellisina kohtauspaikkoina, joiden palveluja käyttävät eri-ikäiset asukkaat. Nilsissä on myös lapsiperhepalveluja,

terveysasema ja se kuuluu hammashuollon verkostoon. Tulevaisuudessa perinteisten koulujen sijaan tavoitellaan ns. oppimis- tai hyvinvointikeskusten rakentamista. Nämä keskukset ovat monipuolisia palvelupaikkoja, joihin pyritään kytkemään myös muita julkisia palveluja tehokkuuden tavoittein. Esimerkiksi päivähoido, kirjasto, asukastupatoiminta, nuorisotoiminta, erilaisten yhdistysten toiminta ja yksityiset palvelut voivat sijoittua osin samoihin tiloihin.

1.3.5 Asemakaavoitus, asema- ja ranta-asemakaavat (liite 4, 5)

Asemakaavan ajallinen kerrostuneisuus

Asemakaavoitetun alueen raja on esitetty liitteessä 4. Asemakaavojen ikärakenne on esitetty liitteessä 5. Suunnittelualueella ei ole ranta-asemakaavoja vaan voimassa on 61 asemakaavaa. Vanhimmat asemakaavat ovat 1960-luvun alusta. Pääosa 1970-luvulla vahvistetuista asemakaavoista sijoittuu asemakaavoitetun alueen pohjois- ja länsiosiin. Suurin osa alueesta on asemakaavoitettu 1980-luvulla. Merkittävin 1990-luvulla vahvistettu asemakaava on alueen eteläpäässä. 2000-luvulla on asemakaavoitettu tasaisesti eri puolilla aluetta. mm. Syvärin ja Kankaisten ranta-alueita. 2010-luvulla on asemakaavoitettu myös laajempia alueita alueen pohjois- ja eteläpäästä.

Asemakaavan ajantasaisuustarkastelu

Kaavan toteutuneisuus

Asemakaava on 80- ja 90-luvulla täsmentänyt yleiskaavan osoittamia linjoja. 80-luvun lopulla on luotu periaate ryhmäpuutarhaviljelyalueen sekä venesataman/venevalkaman perustamisesta Simolanlahden länsirannalle. Selostuksessa mainitaan periaatteen perusteluna, että maastonmuodoistaan ja maaperästään johtuen alue ei sovi rakentamiseen. Asemakaavassa alueella on johtovaraukset vesi- ja sähköjohtolle ja ne ovat toteutuneet. Ulkoilureitille varausta ei ole. Asemakaavan viheralueita - ryhmäpuutarha- aluetta ja venevalkamaa - ei ole toteutettu. Maanomistus on yksityistä, siten ranta-alueet ovat olleet yksityisessä käytössä. Yleisen virkistyskäytön olosuhteet ovat em. syistä johtuen haastavat. Lisäksi alue on maisemallisesti arkaa, koska peltoaukeista ja maanpinnan nousemisesta johtuen se näkyy kauas Simolanlahden yli. Järven rannassa on 20 - 50 metrin levyinen pensasvyöhyke, jonka jälkeen alkaa 50 - 100 m:n levyinen alava peltoalue, joka ei enää nykyisin ole viljelykäytössä. Alavan peltoaukean jälkeen maas-

to nousee melko nopeasti 5 metriä. Rakentaminen sijoittuu edellä kuvatulle rantatöyräälle.

Asemakaavassa on kahdessa kohdassa pientaloalueella toteutumattomia pysäköintialueita. Laskennallisesti niille olisi mahdollista sijoittaa yhteensä noin 50 autopaikkaa.

Asemakaavassa merkittyjä, toteutumattomia ulkoilureittejä on lyhyinä patkinä pääasiassa asemakaavoitetun alueen laitamilla. Niiden kokonaispituus on noin 1,7 km.

Yleiskaavan ja asemakaavojen poikkeamia:

Asuinrakentaminen on laajentunut osayleiskaavan viheralueelle: 1987 Karhitien AR-1 laajentunut VL-alueelle, 1992 Mansikkapolun AP-2 M-1-alueelle.

Y-alueita on osoitettu asuinkäyttöön; mm. seurakunta on tehostanut alueidensa ja rakennustensa käyttöä: 2000 ja 2006 Pappilankuja Y- ja YK-alueet AO-, AP- ja AR-alueiksi.

AP-alueita on osoitettu rivitalorakentamiseen; 2009 Untamontie.

Liikerakentaminen on laajentunut: liikerakentamisen aluetta ns. eteläisellä portilla laajennettu lähemmäs risteystä (tehokkuus, näkyvyys), 1992 KL-alue M-1-alueelle.

Toteutumattomuutta:

- osayleiskaava ei ole vahvistanut Hukkalan peltojen asuintontteja vaikka asemakaava on valmistunut jo 1962
- 1984 osayleiskaavassa asuinrakentamisen reservialueiksi merkittyjä ei ole asemakaavoitettu. Niihin ei ole kohdistunut asuntorakentamisen paineita. Reservialueina pääosa niistä on edelleen ajankohtaisia.
- Pikkutikantie Y asemakaavassa AK, rakentamatta
- Matintien AL vain osittain, osa AP:na
- Tiiratien AP
- RP-alueista ei yksikään
- Keskisientien AP, Tuomitie AO res., Keinolansaa- ren AO ja AP
- Leväniementien Y-alue ei ole toteutunut
- Rotinapolun leikkipaikka VK (asemakaavassa up, todellisuudessa nurmialue), Salmintien up-alueet eivät toteutuneet
- Pappilanjoen länsipuoli, Joentaka (AP res. / y res.): haasteena alava maasto, kulttuuriympäristö, ei asemakaavaa: Nilsiantien suuntaisesti mah-

tuisi n. 6 tonttia, Tiirilahdentie enintään 5 tonttia. Alueen asemakaavoituksen yhteydessä ulkoasua olisi syytä ohjata merkittävästi.

- Kiertokuja (AP): arvokasta harjumuodostumaa, lisäksi alueella myös muita luontoarvoja sekä lukuisia ulkoilureittejä ja latu. Osaa alueesta käytetään myös mäenlaskuun talviaikana. Sijoitettavissa vielä 4 AO tonttia.
- Nilsin tien varren liikerakennusten korttelialueita on painottunut nykyään asuinkäyttöön, alue on liiketoiminnallisen keskustan laidalla: osayleiskaavan AK asemakaavassa AL - vanhoja taloja, uudistuessa mahdollisuus korvata tehokkaammalla.

Kaavan muutostarpeet ja -paine, kriittisimmät kohteet

Merkittävimpänä ajantasaisuuspuutteena voidaan pitää 2000-luvun alussa esiin noussutta tarvetta muuttaa keskustassa sijaitseva yleiskaavan TT- ja asemakaavan EN-alue asuinkäyttöön.

Keskustassa oleville viheralueille on enenevässä määrin sallittu täydentävää rakentamista, jolloin vaarana on viimeisten yhteisten virkistysreittien katkeaminen tai niiden ohjautuminen katu ympäristöön. Mäntyrin teelle ei ole asemakaavoitettu aiemman osayleiskaavan yhteydessä asuinkäyttöön ajateltua MU-alueella olevaa reservialuetta.

Kokonaistarkastelua rakentamistehokkuuden nostosta e=0,2:sta e=0,25 ei ole tehty, yksittäisiä tämän kehityssuunnan mukaisia kaavoja on tehty. Tämä antaa viitteitä siitä, että on keskitytty saamaan alueelle asukkaita ja liiketoimintaa, mikä osaltaan on ruokkinut koko alueen kehittymistä Tahkon matkailualueen rinnalla. Osalla tehokkuuksilla 0,15 ja 0,18 rakennettavista tonteista on täydennysrakentaminen mahdollista.

Maakuntakaavan alueelle sijoittaman vähittäiskaupan suuryksikkö tai yksiköt on mahdollista sijoittaa joko aivan ydinkeskustan C-alueelle tai alueen luoteiskulmalle, soranottoalueelta vapautuvalle alueelle. Kummassakin tapauksessa suuryksikön sijoittaminen vaatii asemakaavan - joko sen laatimisen tai muuttamisen.

Pientaloalueilla toteutettavien erillisten pysäköintialueiden tarpeellisuus on kyseenalaista.

Muutospaine ei kohdistu jollekin tietylle alueelle. Kuitenkin suunnittelualueen kehittymisen kannalta kriittisimpiä, asemakaavamuutosta vaativia kohteita ovat Hukkalan pellot, lämpövoimalan alue ydinkeskustan lähellä ja ns. Laitisenmäen soraomonttu. Myöhemmin asemakaavoitettavia alueita ovat keskustan ydinalue

(liikekiinteistöjen tarpeet) sekä Mäntyrin teen, Simolan ja Haapaniemen asuinalueiden täydennykset.

Taajaman tonttivaranto (liite 6)

Alueella on kaikkiaan lähes tuhat asemakaavoitettua tonttia, joista suurin osa on rakennettu. Vahvistetuissa asemakaavoissa vapaita rakennuspaikkoja on 134 kappaletta. Keskustan alueella vapaita T- ja Y-tontteja on kumpaakin yksi, asemakaavoitetulla alueella T-tontteja on kaikkiaan seitsemän. Mahdollisesti myös TY-1-tontin toiminnan voidaan arvioida pitkällä aikajänteellä siirtyvän keskustan alueelta toisaalle ja kyseisen tontin voidaan arvioida siirtyvän - mahdollisesti asuinkäyttöön - mikäli painetta tehokkaampaan asuinrakentamiseen syntyy. Asiaa on havainnollistettu oheisessa taulukossa.

tontti	kpl	omistus: kaupunki/ yksityinen	heti toteutettavissa (ei ole olevasta rakenteesta tai pihajätkäkäytöstä johtuvia esteitä, kunnallistekniikka on rakennettu)
Y	1	0/1	1
TY/TT	7	3/4	3:3 / 4:4
AK	2	1/1	1:1 / 1:1
AL	3	2/1	2:2 / 1:1
AR	9	3/6	3:2 / 6:4
AP	17	1/16	1:1 / 16:7
AO	94	24/70	24:14 / 70:42

Taulukko 2: Nilsin keskustan taajaman tonttivaranto

Kaavan laadintavaiheessa kaupungin omistama asuintonttivaranto ja sen arvioitu riittävyys on esitetty eriteltynä oheisessa taulukossa.

	kpl	tonttien tarve /vuosi	riittävyys (v)
AO	24	6	4
AP	1	0,1	10
AR	3	1	3
AK	1	0,25	4
AL	2	0,1	20

Taulukko 3: Kaupungin omistamien tonttien varanto

Rakentamattomien tonttien lisäksi sadallaviidellä kymmenellä (153) tontilla on täydennysrakentamisen mahdollisuus tarkasteltaessa olevan rakentamisen suhdetta tontin pinta-alaan. Näistä 20 tonttia on asemakaavassa merkinnällä AP ja 112 tonttia AO-merkinnällä. Ne sijoittuvat eri puolille kaava- aluetta, sekä vanhoille että uusille asuinalueille. Näistä suurin osa on yksityisessä omistuksessa, kaupungin omistuksessa on hieman yli viidesosa (31). Vapaat ja täydennysrakentamisen eri muodoissa mahdollistavat tontit on nostettu esille liitteessä nro 22.

Yleiskaava-alueelle, asemakaavoitetun alueen ulkopuolelle jää yli kolmesataa kiinteistöä. Rantatonttien osalta on tehty emätilatarkastelu, jossa tasapuolisuuteen perustuvan mitoituksen pohjalta voidaan

todeta enää ainoastaan kahdelle paikalle olevan mahdollista rakentaa.

Muiden osalta rakentaminen ratkaistaan tapauskohtaista harkintaa käyttäen lupaprosessien yhteydessä. Kriteereinä toimivat mm. seuraavat: etäisyys rannasta, emätila, rakennuspaikan koko, liittyminen kunnallisteknisiin verkoihin, etäisyys kouluun yms.

1.3.6 Muut aluetta koskevat suunnitelmat ja selvitykset

Rakennusjärjestys

Nilsin kaupungin rakennusjärjestys on tullut voimaan 17.5.2002. Kuntaliitosten myötä liitoskuntien rakennusjärjestyksiä ollaan päivittämässä yhdenmukaisiksi Kuopion kanssa tulevana vuosina.

Muita

Kuopion seudun liikenneturvallisuussuunnitelma: 2013 valmistuneessa suunnitelmassa Nilsin taajaman alueelle esitetään toimenpiteitä erityisesti kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden, piha-alueiden selkeyttämiseksi sekä ajonopeuksien hillitsemiseksi.

Tahkovuoren tieyhteyden tarveselvitys sekä liikenneturvallisuussuunnitelma ovat valmistuneet 2004. Päivitys on valmistunut vuonna 2013 ja siinä on keskitytty Paju- ja Varpaisjärventen risteysvaihtoehtoihin.

Tahko 2030 kehittämissuunnitelman laadinnan yhteydessä on tehty rakennetarkastelu, jossa on karkeasti vertailtu Tahkon matkailualueen ja Nilsin keskustan välisen alueen kehityksen vaihtoehtoja.

Vuoden 2015 aikana on tehty Nilsin terveyspalvelujen selvitys, jossa on selvitetty Nilsin terveyskeskuksen uudistamisen vaihtoehtoja.

Tahkon korotushankkeen yhteydessä on selvitetty eri ratalinjavaihtoehtoja. Mahdollisesti henkilöraidevarauksena toimiva yhteys sijoittuu kaava-alueen luoteiskulmalle. Se ei kuitenkaan huomioi 2013 päivitettyä suunnitelmaa Paju- ja Varpaisjärventen risteysvaihtoehtoista eikä alueen muita luontoarvoja. Ratalinjan sijoittaminen edellyttää yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

1.3.7 Toimenpide- ja rakennuskiellot, muut kieltoalueet, rasitteet

Alueella ei ole rakennuskieltoa yleiskaavan laatimista varten.

Iso- ja Pieni-Kankainen

Kuopion lääninhallitus 1.10.1990; liikenne kielletty moottoriveneillä ja muilla koneellisilla vesikulkuneuvoilla (kielto ei koske maa- ja metsätalouden ja muutoin työnteon tai asunnon sijainnin vuoksi, virka-, sairaankuljetus- ja pelastustehtävissä tai muusta vastaavasta välttämättömästä syystä tarpeellista moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä eikä myöskään puolustuslaitoksen toiminnassa tarpeellista moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä).

Kaava-alueella on seuraavia rasitteita (343 kpl): tieoikeus (275), venevalkama (14), sopimus ympäristöstä (13), talousveden johtaminen (10), maantielain mukainen tieoikeus (4), maantien näkemä-alue (4), maantien suoja-alue (4), voimansiirtolinja (4), autojen tai ajoneuvojen pitäminen (3), luonnon-suojelualue (3), kulkuyhteys (2), lämpöjohto, sähköjohto, talousveden johtaminen, ulkoilureitti, vesilain mukainen käyttöoikeus, viemärijohto, veden johtaminen maan kuivattamista varten.

1.3.8 Kehitystarpeet

Nilsin alueella esiin tulleita suunnittelussa huomiota otettavia kehitystarpeita ovat mm.

- asuinalueiden laajentumisperiaatteiden täsmäntäminen
- vesihuollon ja kaukolämmön olemassa olevan verkoston hyödyntäminen
- olemassa olevien viheralueiden hyödyntäminen osana virkistys- ja ulkoiluverkostoa
- liikenneverkon jäsentäminen, Varpaisjärventien uuden liittymän aluevarausten huomioiminen
- ulkoilureitistön jäsentäminen ja kehittäminen verkostoksi

2 SELVITYKSET

2.1 Rajaukset ja menetelmät

Osayleiskaavan perusselvitykset on tehty konsultin toimesta vuosina 2008–2010, ensimmäisessä luonnosvaiheessa. Ne on tehty niin, että ne kattavat koko

silloisen suunnittelualueen. Kasvillisuuskartoitus on poikkeuksellisesti tehty pääasiallisesti vain asema-kaavoittamattomille suunnittelualueen osille.

Kaava-aluetta on laajennettu toisessa luonnosvaiheessa 2,1 km² Tahkon suuntaan Varpaisjärventien uuden linjan kokonaisuuden saamiseksi mukaan ja kaava-alueiden rajausten yhdenmukaistamiseksi. Perusselvityksiä alueelta ei ole laadittu, koska alueen maankäyttö ei nykyisestä tilanteesta olennaisesti muutu ja alueella on voimassa oleva yleiskaava.

Tiedonhankintamenetelminä ovat olleet maastokäynnit, karttatyöskentely, lähdekirjallisuus, aiemat ja suunnittelun aikaiset selvitykset sekä neuvottelut ja keskustelut asukkaiden, alueella toimivien yrittäjien ja asiantuntijoiden kesken.

2.2 Alueen historia ja kaupunkirakenne

2.2.1 Nilsin historiaa

Nilsä sai oman kappelin 1769 ja kirkkoherrakunnaksi se muuttui 1816. Kajaanista käsin toiminut Pietari Brahe harkitsi myös läänin keskustan sijoittamista Nilsään, päätyen kuitenkin sijoittamaan kaupungin Kuopioon, josta oli muodostunut todellinen toiminnallinen keskus jo aiemmin. Nilsä perustettiin v. 1869. Nilsästä kehittyi vajaan kymmenentuhannen asukkaan, elinkeinoiltaan palveluihin ja maatalouteen tukeutuva kunta. Kaupungiksi Nilsä muuttui 1.3.1998. Se liittyi Kuopioon kuntaliitoksessa 1.1.2013.

Kun Tahkovuoren matkailukeskus alkoi rakentua 1960-luvun lopulla, antoi se myös piristysruiskeen itse Nilsin alueelle. Pääosa Tahkon ja sen lähialueella olevasta, matkailuun liittyvästä rakennuskannasta on suunnittelualueen ulkopuolella. Alueesta itään on 2010 avattu Tiirinniemen golfin keskittynyt matkailualue.

2.2.2 Kaupunkirakenne

Alueen etäisyys Kuopion keskustasta on 54 km ja Tahkon matkailualue sijaitsee linnunteitse kymmenen kilometrin päässä.

Nilsä on maatalouteen liittyvä, kylärakenteeltaan ja maisemaltaan selkeä rakentumiskeskittynyt luonnonkauniilla paikalla. Taajama muodostaa noin neljä kilometriä pitkän nauhan Simolanlahden sekä Iso- ja Pieni-Kankaisen väliselle kannakselle. Rakenteesta

johtuen etäisyydet reuna-alueilta palvelukeskustaan muodostuvat varsin pitkiä.

Kokonaisrakenteellisesti Nilsin keskustan alue on selkeä; alueella on yksi selkeä alueellinen pääväylä (Nilsiantie), minkä varaan lähes kaikki toiminnot tukeutuvat. Alueen hahmo on vuosien varrella muotoutunut tiiviin kaupunkirakenteen ja varsinaisen maaseudun sekoittumisvyöhykkeeksi: keskustaa lähestyttäessä maatilojen peltojen ja pihapiirit vaihtuvat vähitellen taajamarakentamiselle ominaisesti toteutuneisiin, tihtiäsiin asuntoryhmiin. Perinteisen harva maalaistalomiljöä hallitsee selkeämmin alueen pohjoisosaa, piirteitä on havaittavissa myös alueen lounaisosassa.

Asuminen on Nilsässä perinteisesti sijoittunut tiiviin palvelukeskustan ympärille ja nauha-asutuksena keskustan luoteispuolelle. Palveluiden keskipisteenä voidaan pitää kirkon ja vanhan kellotapulin välistä aluetta, joka on myös tehokkaimmin rakennettua aluetta.

Suurin osa asuinalueista on selkeinä omina kokonaisuuksinaan alle kahden kilometrin säteellä kaupallisesta keskustasta. Merkittävin osuus asutuksesta sijaitsee pääsääntöisesti päätien tuntumassa, Nilsiantien molemmin puolin. Asuntoalueet ovat levinneet hajanaisemmin alueen eteläpuolelle. Alueen rantavyöhykkeille sijoittuu myös merkittävä määrä asuntoja. Alueen maisemakuva on eheä mittakaavaltaan ja väritykseltään sopusointuisen rakentamisen vuoksi, joiden ajalliset kerrostumat limittyvät. Vanhoja asuinalueita on myös hautausmaan ympäristössä sekä Ahvenuksenlammen lähellä. Uusimmat asuinalueet ovat alueesta kaakkoon (Mäntyrinne) ja pohjoiseen (Simola). Uudet rakennukset ovat tasaisesti eri puolilla taajamaa.

2.3 Työpaikat ja palvelut

2.3.1. Työpaikat

Nilsä on elinkeinorakenteeltaan palvelu- ja alku-tuotantokaupunki. Palveluelinkeinojen osuus työpaikoista on 65 %, maa- ja metsätalouden 22 % ja jalostuksen 11 %. Erityispiirre elinkeinoelämässä on kansainvälistä tasoa oleva Tahkon matkailualue.

Suunnittelualueella on hieman alle 300 yritystä, joista kuudessa on enemmän kuin 11 henkilöä, 23 yritystä on 5–10 henkilön ja loput alle neljän henkilön yksiköitä. Suurin työnantaja on K-supermarket Arto-market / Ruotsalainen Oy. Muita keski suuria yrityk-

siä ovat Pekka Hakkarainen Oy (puunkorjuu ja maansiirtotyöt), Rautia Ruotsalainen Oy, Linja-autoliike E. Ahonen Ky, Pohjois-Savon osuuspankki, Tilhilän palvelukoti ja Kuopion kaupunki. Eri toimialat ovat monipuolisesti edustettuina. Tahkon matkailukeskuksen läheinen sijainti vaikuttaa myös Nilsin keskustassa luoden jonkin verran sesonkiaikaisia työpaikkoja.

2.3.2 Palvelut (liite 7)

Alueen palvelut ovat jakaantuneet alueella kolmeen kohtaan. Palvelujen tarkempi sijoittuminen on esitetty liitteessä 7.

Julkiset palvelut

Julkisista palveluista aivan ydinkeskustaan ovat sijoittuneena kunnalliset ja valtion palvelut. Taajaman pohjoisosassa on julkisista palveluista paloasema. Alueen eteläosassa on postin ja alueellisen jätehuollon toimitiloja.

Kunnalliset palvelut

Alueen kunnalliset palvelut ovat aivan Nilsin ydinkeskustassa: virastotalo, koulut ja kirjasto. Keskustan tuntumassa ovat lisäksi kunnalliset terveys- ja vanhushpalvelut ja Sinisepon päiväkot, Tarinatahkon päiväkot on taajaman pohjoisosassa.

Yksityiset palvelut

Seurakunnat

Järvi-Kuopion evankelisluterilaisen kirkon Nilsin alue seurakunnan palvelut ovat keskustan tuntumassa: kirkko, seurakuntakoti ja omassa kerhotoiminnassa Iso Pappila. Osayleiskaava-alueen kaakkoiskulmassa on leirikeskus, joka siirtynee kaavan aikajänteellä yksityiseen omistukseen, todennäköisesti ympäristöön asumiseen ja mahdollisesti johonkin yritystoimintaan.

Kuopion ortodoksisen seurakunnan Itäisen alueen pyhättö, Pyhän Johannes Kastajan kirkko on osoitteessa Laitisenmäentie 1.

Nilsin Helluntaiseurakunnan rukoushuone on osoitteessa Nilsintie 62.

Kuopion seurakunta Jehovan todistajat toimivat Nilsin valtakunnansalissa, Keskisentie 1a.

Muut yksityiset

Yksityiset palvelut keskittyvät pääasiassa Nilsintien ja sen jatkeena olevan Juankoskentien varteen.

Keskustan EN-alueelta on purettu biolämpökeskus, koska uusi biolämpökeskus on valmistunut Laitisenmäentielle. Tämän tontti olisi mahdollista muuttaa esim. asuinkäyttöön.

Kaupalliset palvelut

Suurin kaupallinen keskus sijaitsee Nilsintie varrella Hukkalantien ja Laitilantien välisellä alueella. Muut kaupalliset keskuksat sijaitsevat Juankoskentien varrella Varpaisjärventien ja Vaahterantien välisellä alueella sekä Nilsintien ja Simolantien risteysalueen ympäristössä.

Alueen eteläosassa on myös kaupallisia palveluja (Keskon Agrimarket, yms).

Voimassa olevan osayleiskaava ei ota kantaa keskustan alueen rajaukseen (C-merkintä).

Nilsin keskustan kaupallinen rakenne on kohtuullisen tiivis kokonaisuus, joka on rakentunut lähinnä Nilsintien varteen. Keskustan molemmissa päässä sijaitsevat suuret päivittäistavarakaupan supermarketit. Supermarketit eivät ole kiinni Nilsintien varrella, vaan niiden parkkialueet rajautuvat Nilsintien varrelle. Erikoiskaupan toimipaikoista ja palveluista pääosa on keskittynyt kyseisten supermarkettien väliselle alueelle Nilsintien varrelle. Toinen merkittävä tekijä Nilsin keskustan kaupallisessa rakenteessa on aivan ydinkeskustassa sijaitseva Ruotsalainen Oy:n tavaratalo, joka on erikoiskaupan yksiköistä suurikokoisin.

Nilsin keskusta ei ole juuri muuttunut vuodelta 2006 oleva Nilsin keskustan kehittämissuunnitelma kuvailusta: "Nilsin keskustan kaupallisten palveluiden kaupunkirakenne ei ole kaupunkimaisen tiivis, vaan kylämäinen ja hieman väljäkko. Suuri osa liikkeitä sijaitsee hieman irrallaan Nilsintiestä ja liikkeiden edessä ja sivuilla on hajanaisesti parkkialueita. Keskustan kaupallinen tarjonta on Nilsin kokoiselle kaupungille hieman monipuolisempi kuin vastaavan kokoisissa kaupungeissa yleensä. Tämä perustuu Nilsin vahvaan matkailulliseen luonteeseen, mikä tuo kaupungin ulkopuolisia asiakkaita kauppalpalveluiden käyttäjiksi. Muotikauppaa on keskustassa paikkakunnan kokoon nähden varsin hyvin tarjolla ja laajin tarjonta löytyy Ruotsalainen Oy:n tavaratalon valikoimista. Ravintoloita, kahviloita ja kioskeja on jonkin verran

ja ne sijaitsevat hieman eri puolilla keskustaa. Keskustassa sijaitsee myös melko paljon erilaisia palvelualueiden toimipaikkoja. Keskustan rakenteellisenä vahvuutena on suurten yksiköiden sijoittuminen keskustan päihin. Näin niiden väliin jäävä alue muodostaa toimivan paikan erikoiskaupoille ja muille palveluille. Toimintojen hajanaisuus ja epäviihtyisä asointiympäristö tekee kuitenkin keskustasta vähemmän kiinnostavan ja heikentää sen vetovoimaisuutta. Joitakin palveluita kiinteistöjen takaosista on vaikea tavoittaa ja havaita, mistä johtuen kaikkia toimipisteitä ei voida pitää palveluyrityksille soveliaina. Tori sijaitsee varsin hyvässä paikassa kaupallisen keskustan reunassa. Se ei aiheuta tilallista tyhjötä toriajan ulkopuolella vaan tarjoaa toiminnallisen jatkumon palvelualueelle. Kaupungintalo on osa keskeisiä kaupallisia kortteleita ja osin vie mahdollisuuksia alueen kaupalliselta kehittämiseltä. Nilsintien puoleinen julkisivu on kuitenkin suurelta osin postin eli kaupallisen palveluyrityksen käytössä, joten siltä osin rakennus on hyvin osana aktiivista asointiympäristöä”.

Veneily- ja satamapalvelut

Kirkonkylän pienvenesatamassa on laituri- ja telarantapaikoin varustettu koti- ja vierasvenesatama. Asemakaavoitetut, yleiset venevalkamat ovat Syvärin rannalla Pappilanjoen ja Uitinpuron suualueilla. Viimeisimmäksi mainitusta Uitinpuron eteläpuolinen osa on yksityisessä omistuksessa. Rantatonteilla on lisäksi lukuisia laitureita ja yksityisiä venepaikkoja.

Nilsin 2002 avattu vesistöreitti, johon liittyi Juankosken kanavien rakentaminen, avasi vesiyhteyden Syvärin ja Vuotjärven alueelta Kuopioon ja edelleen koko Saimaan vesistöalueelle ja luonnollisesti myös päinvastoin. Reitti on mitoitettu lähinnä veneilyä palvelevaksi, mutta sallii myös pienten matkustajalusten kulun. Nilsin reitin parantaminen antaa mahdollisuuksia koko vesistöalueen, Koillis-Savon ja erityisesti Tahkovuoren kehittämiseen.

Muut palvelut

Palolaitos on alueen pohjoisosassa, Simolantien ja Nilsintien risteyksessä. Sen tiloja nykyaikaistetaan ja laajennetaan viereisille tonteille ulottuvan uudisrakentamisen kautta: hankkeen toteutussuunnittelu on vuonna 2018 ja rakentaminen 2019. Keskustassa sijaitsee neljä polttoaineen jakelupistettä, josta yksi on kylmäasema ja viides Kuopiontien varrella.

2.4 Asuminen ja väestö

Väestökehitystarkastelu

Pohjois-Savon kaupan maakuntakaavassa esitetty väestömäärä oli 6499 henkeä (v. 2011 lopussa). Puolet Nilsin nykyisistä n. 6200 asukkaasta asuu keskustassa. Koko suunnittelualueella asui 3145 henkeä (tilanne joulukuun 2018).

Nilsin väestömäärä on vähentynyt melko tasaisesti pitkällä aikavälillä ja taajamaväestön osuus on kasvanut varsinkin 1980-luvulla. Jo 1990-luvulla ja siitä lähtien noin puolet väestöstä on asunut Nilsin keskustaajamassa. 2000-luvulla on ollut muutamia vuosia, jolloin väestön määrä on jopa suunnittelualueella lisääntynyt vuosikymmeniä jatkuneen väestön määrän vähenemisen sijaan. Merkittävin osuus väestöstä on poistunut haja-asutusalueelta, taajaman asukasmäärä on jopa ollut lievässä nousussa.

Nilsin taajaman väestöstä karkeasti noin 15 % on alle 15-vuotiaita, puolet työikäisiä ja noin 35 % 65-vuotta täyttäneitä. (Kuopion keskustaajamassa alle 20 %). Vanhemman väestön osuus taajamassa on kasvanut myös alueille paikantuvien vanhusten palvelukeskusten tai -asuntojen myötä.

Väestöennuste

Pohjois-Savon kaupan maakuntakaavan väestöarvio perustuu Nilsin osalta Tilastokeskuksen trendiennusteisiin; vuodelle 2020 ennuste on 6447 henkeä ja vuodelle 2030 6368 henkeä. Trendi on laskeva. Nilsin ei ole mainittu niiden paikkakuntien kohdalla, joiden väestömitoitusta on nostettu kaupan maakuntakaavan väestöarvioinnin yhteydessä perustuen aluekeskusasemaan ja kehittyvään yritystoimintaan.

Kuopion omat ennusteet arvioivat Nilsin väestön vuoteen 2020 mennessä laskevan 6270 henkeen. Kuopion laatimaa, Nilsin erittelevää ennustetta ei ole vuodelle 2030 asti, vuodelle 2025 ennuste on 6200 henkeä.

Väestön ikääntyminen luo myös paineita palveluiden kehittämiseen ja keskittämiseen ja mahdollisesti myös asumismuotojen muutoksiin sekä asuntokannan uusiutumiseen.

2.5 Rakennettu ympäristö

2.5.1 Alueen nykykäyttö

Asumisen sijoittuminen

Asutuksen nauhamainen rakenne on alkanut kiertyä Simolanlahden pohjoispään ja Nilsinlahden eteläpään ympäri itään. Asemakaavoitetun alueen asuntoalueet ovat toteutuneet suurimmalla osalla aluetta hyvin asemakaavan mukaisesti. Asemakaavoitetulla alueella tontteja on kaikkiaan 990. Kaavoitettuja AO-tontteja on hieman päälle 700. Niiden tehokkuus vaihtelee vanhempien asemakaavojen e-luvuista 0,15 uusimpien kaavojen e-lukuun 0,3 - suurimmalla osalla alueen tonteilla tehokkuusluku e on kuitenkin 0,2. Alueen sisällä on toteutumattomia tontteja.

Haja-asutus on levittäytynyt melko tasaisesti suunnittelualueen pääteiden varteen sekä Simolan ja Valkeiskylän alueille. Haja-asutusalueella on omakotitalojen lisäksi myös joitakin maatiloja ja loma-asutusta.

Työpaikat, määrä ja sijoittuminen

Ydinkeskustan julkisissa ja yksityisissä palveluissa sekä alueen kaupallisessa keskustassa on myös merkittävä määrä työpaikkoja. Teolliset työpaikka-alueet sijoittuvat keskustan asuinalueiden laitamille taajaman pohjois- ja eteläosaan.

Virkistyspalvelut (liite 7)

Retkeily

Patikointiin soveltuvia maastoja ja reittejä on Nilsin keskustan lähiympäristössä: Simolasta reitti jatkuu edelleen Tahkon suuntaan aina Tahkolahdelle asti. Suunnittelualueella oleva reitistö on esitetty liitteessä 15.

Maastohiihto

Talviaikana päivittäin koneellisesti hoidettuja maastohiihtolatuja on suunnittelualueella yhteensä 19,2 km, joista lähes 14 km on valaistuja. Alueen ladut on esitetty liitteessä 15.

Maastopyöräily

Nilsin alue lähialueineen tarjoaa loistavat olosuhteet maastopyöräilyn eri alalajien kuten helpon retkijon, vaativan trail-tyyppisen maastoajon, alamäen sekä freeridingin harrastamiseen. Merkittävät

maastopyöräreittejä on Nilsin ja Tahkovuoren alueella noin 60 km. Suunnittelualueella oleva reitistö on esitetty liitteessä 15; se kulkee osin samalla pohjalla retkeilyreitistön kanssa.

Liikuntapalvelut

Nilsin alakoulun yhteydessä on liikuntasali ja samassa korttelissa monipuolinen liikuntatalo (liikuntahalli, telinevoimistelutila, kuntosali).

Laajimmat virkistysalueet (valaistut hiihtoladut ja kuntopolut sekä urheilu- ja tenniskentät) sijoittuvat taajaman pohjoisosaan, Halssille. Hiihtoladuilta on yhteys Tahkovuoren alueen latuverkostoon Petäjälammentien suuntaisesti ja pistoladut myös alueen eteläosan asuinalueille vai Valkeiskylän suuntaan.

Ydinkeskustan tuntumassa Iso-Kankaisen rannalla keskustan länsipuolella sijaitsevat Kankaisen urheilukenttä, uimala ja jääkiekkokaukalo, joka toimii kesäaikaan koripallokenttänä. Iso-Kankaisella on aiemmin ollut myös hyppytorni uimalan laiturilla. Talvella uimala on myös uimareiden käytössä. Pienempiä palloilukenttiä ovat keskeisesti sijaitseva ministadion sekä keskustaaajaman itäosassa sijaitseva Haapaniemen kenttä. Simolan yleinen uimaranta on asemakaava-alueen pohjoispäässä Syvärin rannalla Simolanlahden länsilaidalla ja Pappilan uimaranta Pieni-Kankaisen rannalle keskustan tuntumassa.

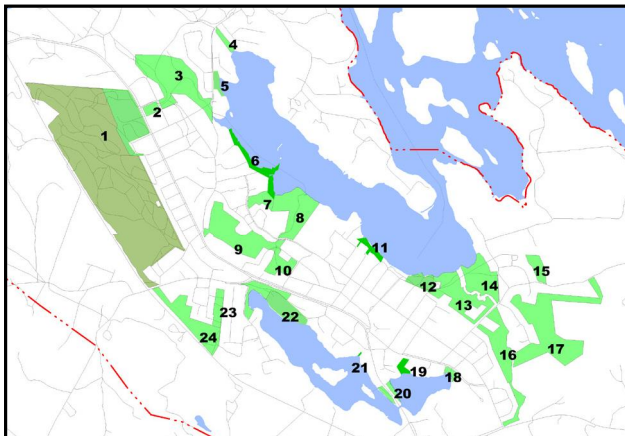
Nilsin sataman itäpuolella sijaitsevalle puisto-, virkistys-, urheilu- ym. asemakaava-alueille on rakennettu viiden viime vuoden aikana mm: pienvenelaituri, soutuveneranta, pallokenttä, tekonurmipinta, neljä rantalentopallokenttää, liikuntareittiyhteydet sekä frisbeegolfrata.

Puistopalvelut

Leikkipaikkoja on toteutettu melko tasaisesti eri puolille aluetta: kaupungin omistamalla maalla niitä on kaikkiaan kaksitoista ja yleensä ne ovat AP-alueiden sisällä koulun pihaa ja satamassa sijaitsevaa keskusleikkipaikkaa lukuun ottamatta. Kaavatyön kuluessa leikkipaikkaverkostoa on tiivistetty.

Taajama on vesistöjen ympäröimä, mutta Syvärin säännöstely vaikeuttaa taajaman pohjoispuolisen rannan virkistyskäyttöä.

Nilsin sataman itäpuolella sijaitsevalle alueelle on liikuntapalvelujen lisäksi rakennettu viiden viime vuoden aikana mm pysäköinti-alue, mäenlaskukumpare, koirapuisto sekä istutuksia.

Kuva 1: Asemakaavoitetut viher- ja virkistysalueet

Virkistyspalveluiden toteutuneisuus ja analysointi

Alueelle asemakaavassa osoitetut virkistyspalvelut ovat toteutuneet pääosin muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Ainoastaan ns. Pappilan uimapaikka ei ole kaupungin omistamalla maalla. Etäisyys taajaman etelä laidalta alueen pohjoisosassa oleville virkistyspalveluille muodostuu varsin suureksi. Toteutuneet asuinalueet ovat puolen kilometrin etäisyydellä lähiliikunta- tai leikkipaikasta vaikka kaikkia aluevarauksia ei ole toteutettu, poikkeuksena aivan taajaman keski-osan asuinalueet. Asemakaavassa osoitettu palveluverkosto ei ole aluevarauksiltaan tasapuolinen, koska Uitinkylän alueelta puuttuu leikkipaikka. Verkostossa on täydennystarvetta erityisesti Hukkalanpeltojen-Lähdepuiston alueella sekä tarpeen mukaan mahdollisesti myös Rauhanpuiston olevalla asuinalueella.

Ulkoilureitistöt

Aiemmin on ollut puutteena Nilsin keskustan ja Tahkon välinen virkistysreittiyhteys, mutta Petäjälammentien rakentamisen myötä yhteys on nykyisin olemassa ja paine Tahkon suunnalta on helpottunut, mutta edelleen opastuksessa on kehitettävää. Ulkoilureitistö on painottunut Halssille, jossa reitit muodostavat tiuhan verkon. Muuten virkistykseen liittyvä liikkuminen ohjautuu katujen varsille. Reitistöä täydentämällä eli rakentamalla puuttuvat yhteydet ja kehittämällä olevaa katu ympäristöä ja olevaa polustoa virkistysalueilla oleva reitistö saataisiin verkostumaan tasapuolisemmin muuallekin suunnittelualueella.

nro	alue	pinta- ala (ha)	sisältö	omistus k=kaupungin y=ksityinen	muuta huomioita	hankinnan priorisointi
1	Halssin kangas	61	VR, VU; kenttä ja huoltorakennus P: ul - lentopallokenttä, käytännössä puoliavoimen, metsän oloinen, pari hiekkapolkua alueen halki, P: ul - leikkipaikka, useita välineitä, ainoa kaavan kolmesta toteutuneesta ul-alueesta, käytössä.	k	Halssin pallokenttä, kivituhkakenttä 110x65m	
2	Teollisuusalueen puistikko	0,7	-	k	-	
3	Uitinpuron lähivirkistysalue	10,2	-	k	-	
4	Lusperintien puistikko	0,6	-	k	-	
5	Simolanlahden uimaranta	0,7	uimaranta	k	Pukukopit, kiikku, beach-volleykenttä	
6	Rantapuisto (koillinen)	1,5	-	y	toteuttamaton, osa tontteja	x
7	Vellikellonpuisto	1,6	-	k	-	
8	Hukkalan rantapuisto	6,2	-	y	tulevaisuudessa keskeisin sijainti	x
9	Lähdepuisto (Härkälähde)	7,6	-	y/k	-	x
10	Hukkalanpuisto	2,1	-	k	-	
11	Rantapuisto (kaakkoinen)	0,9	-	y	osa tontteja	x
12	Rantapuisto (itäinen)	1,6	VU: lentopalloalue, matonpesupaikka, yms.	k	keskuspuisto, keskusleikkipaikka (5 leikkivälinettä)	
13	Kyllikinpuisto (lounainen)	6,0	-	k	keskuspuistoa	
14	Kyllikinpuisto (koillinen)	4,8	-	y/k	Haapaniemen harjoitusnurmikenttä	x
15	Haapaniemen puisto	1,5	-	k	-	
16	Pappilanjoen rantapuisto	6,8	-	y	toteuttamaton	x
17	Jokiharjun lähivirkistysalue	13,2	-	y/k	-	x
18	Pieni-Kankaisten uimaranta	0,5	ns. pappilan uimapaikka	y	pukukopit	x
19	Nahkurintien puistikko	0,5	-	y	tontilla	x
20	Kankaisten harjupenger	0,7	-	k	-	
21	Mantunsuora, eteläinen puistikko	0,08	-	k	sähkölinjan vuoksi tarpeen	
22	Kirkkopuisto ja urheilukenttä	5,5	VU: täysimittainen urheilukenttä, alueen keskuskenttä, U: alueen ainoa kaukalo	k	Kankaisten lähiliikuntapaikka, Yleisurheilu, pallokenttä/luistelualue/laukai supääty, kuntopolku-/hiihtolatuverkko uimaranta, talviuintipaikka wc- ja pukutilat	
23	Rauhanpuisto	1,5	-	y	toteuttamaton	x
24	Keskisen lähivirkistysalue	5,5	-	y/k	-	x

Taulukko 4: Nilsin taajaman virkistysalueiden ominaisuuksia

2.5.2 Rakennuskanta, kulttuurihistoria (liite 8, 9)

Rakennuskanta

Pääosa alueen rakennuksista on pysyviä asuntoja. Asuinrakennuksia suunnittelualueella on 1095 kappaletta. Lisäksi alueella on kaavan laadintavaiheessa 46 kpl loma-asuntoja. Maatalouteen liittyviä rakennuksia on jäljellä kaava-alueen pohjois- ja eteläosissa.

Alueen vanhin rakennuskanta on alueella toimineiden mautilojen ympäristöjä, pääosin puurakenteisia yhden asunnon omakotitaloja piharakennuksineen eri vuosikymmeniltä. Eniten alueelle on tehty asuinrakennuksia 1970-luvulla. Suurin osa alueen rakennuskannasta on tehty vuosien 1950–1990 välillä. Ennen 1920-lukua rakennettuja rakennuksia on alueella kuusi. Alueen rakennuksia on inventoitu aiempien kaavatöiden yhteydessä.

Kulttuurihistoria

Muinaismuistot

Museovirasto on tehnyt Nilsissä kiinteiden muinaisjäännösten inventoinnin kesällä 2008. Selvityksen pohjalta kaava-alueelta ei ole löydetty muinaismuistolain suojaamia kohteita.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueella ei ole RKY09-kohteita. Rakennetun kulttuuriympäristön kohteet, maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeät alueet, kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeät kohteet, rakennussuojelukohteet sekä paikallisesti merkittävät kohteet on esitetty liitteessä 9. Suunnittelualueella on yksi kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti arvokas alue, Kankaistenlammen ympäristö, jossa on kolme kulttuurihistoriallista rakennuskokonaisuutta (Joentaka, kirkkoherran ja kappalaisen pappila). Kaavan alueella on myös kaksi kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta maakunnallisesti arvokasta kohdetta, Ortodoksikirkko (Pyhän Johannes Kastajan kirkko) ja Postitalo. Näiden lisäksi on kaksi rakennussuojelukohdetta, Nilsin kirkko ja Tapuli sekä vanha hautaus-maa sen vieressä.

2.6 Ympäristö

2.6.1 Luonnonympäristö

2.6.1.1 Topografia, kallio- ja maaperä

Topografia (liite 10)

Pinnanmuodoiltaan suunnittelualue on osa geologisesti ja maisemallisesti merkittävää luode – kaakosuuntaista kallioperän ruhjevyöhykettä. Alue on vaihtelevaa, rikkonaista ja kumpuilevaa mäkimaata, josta Pirttimäen alue ja soraharju erottuvat ympäristöstään korkeampina mäkialueina.

Tulva-alueet

Alueella ei ole vesistötulvariskialueita.

Kallioperä

Selvitysalueen kallioperä on pääosin granodioriittista ja tonaliittista gneissia, jossa on graniittisia suonia sekä amfiboliitti- ja kiillegneissijäänteitä. Amfiboliittia esiintyy luode-kaakko-suuntaisena Simolan ja Pajuniemen kautta Haapaniemeen ulottuvana juottina. Haapaniemen korkeimmat maastonkohdat ovat kiillegneissia. Kaava-alueen luoteiskulmalla on Loutteisen valtakunnallisesti arvokas kallioalue.

Maaperä (liite 11)

Maaperässä vallitsevat moreeni ja kalliomaat. Taa-jaman mäkialueet ovat mannerjätikön sulavesien aikaansaamaa korkokuvaa, pääosin hiekka- ja soraharjua. Moreenipatja on vaihtelevan paksuinen ja noudattaa kallioperän muotoja. Avokallioita ja kalliomaata (moreenipeite alle metrin paksuinen) on Pirttimäen ja Haapaniemen alueella, sekä alueen eteläkulmalla Päivärinteen ja Laatakkomäen alueella. Savea on Valkeislammen pohjois- ja kaakkoisrannalla, Simolan pohjoislaidalla, Hukkalan-alueella alavimmis-sa kohdissa purouoman läheisyydessä ja rannalla, Pajuniemen kärjessä sekä laajemmin Haapaniemessä.

Suunnittelualueella soista turvealuetta on eri puolilla aluetta alavimmilla paikoilla. Nuo moreenimäkien väliset laaksot ovat alkujaan olleet veden valtaamia salmia ja lahtia, jotka ovat vähitellen soistuneet ja kasvaneet umpeen. Kaava-alueen pohjoisosassa näitä on Valkeinenlammen pohjoispuolella, Uitinpuron ja Pirttilammen läheisyydessä. Kaava-alueen keskiosassa puolestaan turvealueet ovat Härkälähteen ympä-

ristössä ja Hukkalan pelloille johtavien ojien latvoilla. Eteläosassa kaava-alueella turvetta on Haukijärven eteläpuolella, laajalti Soidinlammen ympäristössä sekä Kolmilammit ja Pahalammen välisellä alueella.

Nilsin ainoa valtakunnallisesti arvokas kumpuoreenimuodostuma on kaava-alueen ulkopuolella, Mansikkamäessä. Kaava-alueella on kaksi POSKI-kohdetta (pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen) ja ne on lyhyesti esitelty seuraavassa.

Ritoharju

Maa-ainestenottoalue on leikannut muodostuman pohjoispäästä merkittävän osan muinaisrantoineen. Harjun maa-aineksen otto on aloitettu mahdollisesti jo 1940-luvulla.

Alueella on kaunis maisemakuva, luonnon merkittäviä kauneusarvoja sekä varsin merkittäviä erikoisia luonnonesiintymiä. Alue on pohjavesialuetta, jolla on suuri tai kohtalainen vahingollisten muutosten mahdollisuus. Näistä syistä johtuen kohde on luokituksestaan maakunnallisesti arvokas ja se ei sovellu maa-ainestenottoon. Alueelle ei enää myönnetä uusia maa-ainesten ottolupia.

Haukimäki-Kolmilammit

Sora-alueet ovat leikanneet muodostumaa useasta kohdasta ja jäljellä oleva alue ei siten ole enää geologisesti ehjä. Alueella on kaunis maisemakuva, luonnon merkittäviä kauneusarvoja sekä melko merkittäviä erikoisia luonnonesiintymiä. Näistä syistä johtuen kohde on luokituksestaan paikallisesti arvokas luonnon- ja maisemansuojelun kannalta. Alue ei sovellu maa-ainestenottoon, joskin nykyisten ottoalueiden ympäriltä voi rajoitettu otto olla mahdollista. Maa-ainesten otto harkitaan lupaprosessien yhteydessä.

Rakennettavuus

Oleva rakentaminen on jo keskittynyt rakentamiseen hyvin soveltuville, kantaville maille, joissa maalaji on karkea- ja hienojakoista hietaa ja hiekkaa. Alueet ovat olleet aiemmin peltokäytössä. Rakentamispai-koiksi kaikkein edullisimpia etelä- ja lounaisrinteitä on suunnittelualueella alueen tasaisuudesta johtuen verrattain vähän, rinteet suuntautuvat loivasti avautuen enimmäkseen koilliseen ja itään. Rakentamisena kannalta merkittävimmät ja jo rakennetut etelä- ja lounaisrinteet ovat Iso- ja Pieni Kankaisen pohjoislaidoilla.

Yhdyskuntarakenteen taloudellisen täydentymisen kannalta keskustan läheisyydessä olevat laajemmat

alueet – pohjoisessa Pirttimäki ja idässä Haapaniemi sekä etelässä Päivärinteen ja Laatakkomäen alue – ovat suurelta osin kalliomaata ja avokallioita.

Pilaantuneita maa-alueita ei kaava-alueelta ole tarkemmin tutkittu. Epäily maaperän epäpuhtauksiin liittyy tonteille, jolla on polttoaineen jakelupisteitä, entinen lämpökeskus ja kaatopaikka. Näille tonteille tulee tehdä tarkempi selvitys ennen mahdollista uudisrakentamista.

2.6.1.2 Vesisuhteet (liite 12)

Selvitysalueen vesistöt kuuluvat Vuoksen vesistöön. Kaava-alue jakautuu kolmeen valuma-alueeseen; itäisin osa kuuluu Syvärin lähialueeseen, läntisin osa puolestaan Pappilanjoen valuma-alueeseen ja alueen kaakkoiskulmassa on pieneltä osalta Taatonjärven valuma-alueita.

Itäosassa kaavaa rajaava Syväri on ruhjejärvi. Kallio-perän ruhjelaakso jatkuu vedenpinnan alla. Röntönsaaren ja Pajuniemen välinen salmi on rannoiltaan jyrkkä. Pajuniemen länsipuolella oleva Pajusalmi on varsin matala, lukuun ottamatta lahden pohjoista perukkaa, Simolanlahtea. Nilsin keskustan vesialueilla on suuri merkitys maisemakuvan ja virkistyskäytön kannalta. Simolanlahden, Iso-Kankaisen ja Pieni-Kankaisen rannalla on uimaranta.

Tulvarajat, säännöstely, suositukset

Pohjois-Savon ELY-keskuksen mukaan Ilmastonmuutos ei vaikuta Syvärin tulviin, jotka voivat jopa laskea mm. lumimäärän pienenemisen seurauksena. Nykyisiä säännöstelyrajoja voidaan noudattaa myös tulevaisuudessa, mutta virtaamat tulevat muuttumaan mm. siten, että talvivirtaamat kasvavat. ELY-keskukselta saadun tiedon mukaan Syvärin pinta ei nouse suurtulvan seurauksena. Vesistömallilla laskettu v. 1899 tulvakorkeus säännöstelyssä tilanteessa on 97,40 m eli sama kuin 2014 alussa voimassa ollut alin rakentamiskorkeus. Kyseinen skenaario vastaa näillä alueilla noin kerran 150-200 vuodessa toistuvaa tulvaa eli sitä voidaan pitää ns. suurtulvaskenaariona. Elokuussa 2014 Pohjois-Savon ELY-keskus on muuttanut antamansa suositukset alimmista rakentamiskorkeuksista vesistöjen rannalla N2000-korkeusjärjestelmään. Uusi suositus Syvärin rannan alimmista rakentamiskorkeuksista on +97,9 m. Suunnittelualue sijaitsee sisäsaariston suojassa, joten ns. rantojen aaltoiluviran käyttö alimman rakentamiskorkeuden määrittämisessä ei ole tarpeen. Rankkasateiden aiheuttamia tulvia varten on hyvä

toteuttaa hulevesien viivytys-/keräysaltaita. Kaikki vedenlaadunseurannassa olevat lammet kestävät huonosti lisäkuormitusta, mikä on otettava huomioon muun muassa hulevesien purkupaikkoja suunniteltaessa.

Pohjavedet

Nilsiä taajaman ja Valkeiskylän alueella sijaitsee Kankaan pohjavesialue (0853401), joka on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (luokka 1). Sen kokonaispinta-ala on 4,85 km², varsinaisen muodostumisalueen pinta-ala on 2,75 km² ja arvio muodostuvan pohjaveden määrästä 2260 m³/d. Taajaman sijainti tärkeällä pohjavesialueella on ongelmallinen. Nilsiä keskustassa on yksi pohjavedenottamo, Nilsiä Kankaan vedenottamo (Kiurulantie 7b). Halssin ylävesisäilö sijaitsee vedenottamosta noin 1 km luoteeseen (Valkeiskylä 26).

Suunnittelualueella on eri puolilla lisäksi viisi lähdetä (mm. Härkälähde, Kalkkiruukki). Lähteet ovat pääosin vedenotossa tai niiden luonnontila on heikentynyt maankäytön seurauksena.

Pintavedet

Alueella on kuusitoista luontaista sisämaan vesistöä, osa pieniä suoalueiden ympäröimiä lampia. Näiden ominaisuudet on kuvattu tarkemmin oheisessa taulukossa. Mäkien välisille alueille ja painanteisiin on syntynyt näiden lisäksi kosteita metsiä, pienialaisia soita ja paikallisia luontaisia kosteikkoja.

nimi	pinta-ala (ha)	syvyys (suurin) (- ei tiedossa)	pinnan taso	laatu	muuta
Syväri	8074	-	94,20 - 96,65	ruskeavetinen	säännöstely
Valkeinen	18,4	-	101,9	ruskeavetinen	
Kaipainen	12,9	4,6	99,0	ruskeavetinen	
Iso-Kankainen	20,7	8,3	101,9	ruskeavetinen	
Pieni-Kankainen	5,9	12,4	101,9	ruskeavetinen	
Ahvenuksenlampi	3,6	4,9	102,2	ruskeavetinen	
Haukijärvi	6,1	4,0	109,7	ruskeavetinen	
Pieni-Haukijärvi	3,0	3,0	110,9	ruskeavetinen	
Soidinlampi	3,0	8,2	117,0	ruskeavetinen	
Kolmilammit	2,2	12	117,3	karu ja kirkasvetinen	3 kpl harjulamia
Iso-Loutteinen	2,3	-	137,7	ruskeavetinen	
Kuikkalampi	1,3	-	102,1	ruskeavetinen	
Pirttilampi	0,1	-	~98	ruskeavetinen	
Tervlampi	0,5	-	103,2	ruskeavetinen	
Mutalampi	0,8	-	118,4	ruskeavetinen	
Pahalampi	1,6	-	115,6	ruskeavetinen	

Taulukko 5: Kaava-alueen pienvesistöt

Vedenlaatu

Alueen vesistöille ominaista on mataluus ja tummuus koska soilta, pelloilta ja ojitetuista metsistä huuhtoutunut humus on värjännyt vedet ruskeiksi. Moni järvi on luontaisesti runsasravinteinen. Vesis-

töjen pääasiallisia kuormittajia selvitysalueella ovat maa- ja metsätalous.

Nilsiä keskustan isompien vesistöjen veden laadusta on vain hajanaisia tietoja. Nilsiälahden, Iso-Kankaisen, Pieni-Kankaisen ja Ahvenuksenlammen tilasta on hajanaisia havaintoja 1980- ja 1990-luvuilta. Iso- ja Pieni-Kankainen sekä Ahvenuksenlampi ovat vuodesta 2013 lähtien kuuluneet Kuopion pienvesiohjelmaan, jonka mukaan niiden tilaa seurataan joka toinen vuosi.

Iso-Kankaisen tila on hieman heikentynyt 1980-luvun tilanteeseen verrattuna. Happitilanne on ajoittain ollut melko huono pohjan lähellä, minkä seurauksena ravinteet ovat alkaneet liueta pohjalta veteen. Kesällä 2015 Iso-Kankaisen vesi oli luokiteltavissa reheväksi. Myös Pieni-Kankaisen alusvesi on ajoittain ollut huonohappista. Kesällä 2015 Pieni-Kankaisen vesi oli rehevää. Ahvenuksenlampi on ilmeisesti talvisin lähes täysin hapeton, mikä aiheuttaa korkeahkoja ravinnepitoisuuksia. Kesällä 2015 Ahvenuksenlampi oli rehevä/erittäin rehevä. Kaikki vedenlaadunseurannassa olevat lammet (Iso- ja Pieni Kankainen, Ahvenuksenlampi) kestävät huonosti lisäkuormitusta. Syvärin vedenlaatu on selostettu tarkemmin oheassa.

Syväri

Veden laatu vaihtelee lievästi rehevästä rehevään. Talvella pohjanläheisen veden happitilanne on tyydyttävänä. Suurimman osan alueella sijaitsevien muiden järvien vedenlaatu on samankaltainen Syvärin kanssa. Vesistöjen käyttökelpoisuusluokituksen (käyttökelpoisuus virkistyskäyttöön, kalastukseen yms.) mukaan Syväri kuuluu laatuluokkaan tyydyttävä.

Syväriin laskee vesiä suunnittelualueen koillispuolelta Tiilikanjoen ja Nurmijoen valuma-alueilta, joiden pinta-alasta lähes puolet on turvemaata. Pohjois-Savon ELY-keskukselta saadun tiedon mukaan em. syystä runsasravitteisen Syvärin tila on kokonaisuutena hyvä ja pelkän veden kemiallisen laadun (lähinnä ravinnepitoisuudet) puolesta jopa erinomainen. Vesienhoidossa Syvärin tilaluokitus perustuu laajaan aineistoon. Säännöstelyn vaikutukset näkyvät järven rantavyöhykkeen eliöyhteisössä ja tämän vuoksi loppuliseksi tilaluokaksi on määritetty hyvä. Vuosien 2006–2013 luokituksessa hygieenistä tilaa ei ole arvioitu, mutta Syvärin pääaltaan osalta siinä ei ole ongelmia. Bakteeripitoisuudet ovat joskus jätevesien purkualueella olleet ajoittain koholla. Liestynselän rannalle valmistui vuonna 1988 uusi keskuspuhdistamo. Vedenlaadussa ei ole ollut merkittäviä muutossuuntauksia, paitsi yhdyskuntakuormituksen

lähipisteellä alusvedessä on paranevaa kehitystä. Säännöstely vähentää veden vaihtuvuutta, jolloin monet pohjapainanteiden altaat ovat alttiita viipymien pitenemiselle ja edelleen hapenvajauksille. Syväri on kalaisuudessaan erinomainen järvi; kalaisuusluokitus on kuitenkin tyydyttävä, koska luontainen siika ja taimen ovat hävinneet vesistörakentamisen ja säännöstelyn seurauksena. Säännöstely on myös mahdollisesti luonut Syvärin biologiseen luokitteluun selvän ristiriidan. Biologinen luokka on tyydyttävän ja hyvän luokan rajalla; rantavyöhykkeen muuttujat (vesikasvit ja pohjaeläimet) ovat selvästi heikommassa tilassa kuin ulappa-alueen lähinnä vain rehevyyteen reagoivat muuttujat (kasviplankton, kalasto).

Pienvedet

Alueen pienet virtavedet ja lähteet sijoittuvat kaikki viher- tai maa- ja metsätalousalueille, eikä niihin kohdistu maankäyttöpaineita. Suunnittelun alueen viljelykäytössä olevilla, loivilla pelloilla on ojpainanteita, joista vesi valuu Kankaistenlampien ja Pappilanpuron kautta tai suoraan Syväriin. Alueella ei juuri ole putkitettuja uomia muualla kuin teiden alitusten kohdilla. Suunnittelun alueella ei ole tehty erillistä norokartoitusta. Asia ratkaistaan asemakaavoitusvaiheessa, jolloin asemakaava-alueen norot selvitetään.

Hulevedet

Alueella ei ole hulevesiverkostoa. Taajaman hulevedet kulkeutuvat jo nykyisin Nilsin- ja Simolanlahden alueelle. Kaavan laadinnan yhteydessä ei ole tehty erillistä hulevesiselvitystä, koska osayleiskaavan alue on jo pitkälti muotoutunut ja alueella on merkittävä määrä viheralueita, jotka voivat ottaa vastaan hulevesiä. Asia ratkaistaan asemakaavoitusvaiheessa, jolloin asemakaava-alueille laaditaan hulevesisuunnitelma.

2.6.1.3 Maisemarakenne ja maisemakuva (liite 13)

Kulttuurimaisemat, maisemallisesti merkittävät pelot ja näkymät on esitetty liitteessä 13.

Suunnittelun alue kuuluu Suomen maisemamaakuntajaossa itäisen Järvi-Suomen maisemamaakuntaan, Pohjois-Savon järvisuutuun, jolle on ominaista vaihteleva korkokuva ruhjelaaksojen ja jyrkkärinteisten mäkien vuoksi. Kaavan alueella ei ole valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, eikä maakunta-kaavassa osoitettuja maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaita maisema-alueita.

keskusta-alue, viljelymaisemat, metsämaisemat sekä järvien, lampien ja jokien vesimaisemat. Peltot ja selvitäalueella on runsaasti ja yhdessä useampien tilojen kanssa ne muodostavat kulttuurimaisemakokonaisuuksia. Tyypillisesti peltomaisema on vesistöjen läheisyyteen sijoittuvaa pienipiirteisesti vaihtelevaa mäkimaata. Suunnittelun alue rajautuu itäosistaan Syvärin järveen, jonka saarien, lahtien ja salmien muodostamaan sokkeloiseen vesimaisemaan avautuu paikoin näkymiä. Muut alueen järvet ja lammet elävöittävät maisemaa. Jokisysteemeistä maisemallisesti merkittävimpin on Pappilanjoki, jossa on myös koskijaksoja.

Metsämaisemat jakaantuvat mäntyvaltaisiin harjumiin, kuusimetsiin sekä asutuksen läheisyydessä vallitseviin koivuvaltaisiin lehtipuumetsiin. Luonnontilaiset purot ja kuusivaltaiset puronvarsilehdot muodostavat paikallisesti arvokkaita luonnonmaisemakohteita.

Lakialueet

Pinnanmuodoissa on Vaara-Karjalan piirteitä, sillä lähes pohjois-eteläsuuntaiset ja tulikvarsiittiselänteet - alueen länsipuolella Kinahmi ja pohjoispuolella Valkeismäki - kohoavat selvästi horisontin yläpuolelle. Suunnittelun alueen korkein mäki on Kinahmi, jonka laki nousee 313,7 metriä meren pinnasta, mutta suunnittelun alueella rajausta päättyy 250 m korkeuteen. Pohjoisessa Valkeismäen huippu (210 m) siintää alueelle. Suunnittelun alueella korkeimpia kohtia ovat kalliose- länteistä Pirttimäki (130 m) alueen koilliskulmassa ja alueen kaakkoiskulmalla Haapaniemen alue (120 m) ja Murtomäki (145 m). Maisemassa erottuu Valkeismäen eteläsivulta alkava luode-kaakko-suuntainen hiekkaharju, jonka laki ulottuu tasoon 140 m mpy. Saman muodostelma jatkuu keskustan kautta edelleen kaakkoon ja myös suunnittelun alueen ulkopuolelle.

Itse Nilsin keskustan alue on pinnanmuodoiltaan varsin vaatimaton ympäröiviin alueisiin verrattuna. Suhteelliset korkeuserot ovat alueella varsin pieniä, deltamainen tasanne nousee vain muutamia metrejä vedenpinnasta. Niemellä on kuitenkin paikallisia haastavia maastonmuotoja, Kankaisten-lampien pohjoislaidalla ja harjulla, jossa on alueelle tuova tie. Myös kirkko on rakennettu keskustan korkeimmalle kohdalle (120 m mpy).

Tärkeitä näkymät

Maasto on selkeästi luode-kaakko-suuntautunutta. Alueen länsiosa on metsäistä selännettä. Idässä alue rajautuu Syväri-järveen. Vesi on peltotien ohella tärkeä avoimuutta tuova elementti maisemassa.

Suunnittelun alueen maisemassa vaihtelevat Nilsin

Alueen maaston tasaisuudesta johtuen pidempiä

näkymiä avautuu ainoastaan vesistön suuntaan: satamasta sekä Hukkalan ja Pajuniemen pelloilta avautuu laajoja näkymiä kohti Simolan- ja Nilsinlahtea, Valkeiskylässä kohti Valkeista. Pajuniemestä näkyy myös Syvärin lähisaaristoon.

Keskustaan harjuselännettä pitkin vievältä Nilsintien puolelta puiden lomasta siintävät läheiset peltoaukeat tien molemmin puolin. Varpaisjärventieltä avautuu peltojen ja Iso-Kankaisten yli näkymä kohti kirkontornia ja entistä vesitornia. Rakennetun ympäristön merkittävimpiä näkymien kiintopisteitä ovat kirkko ja vesitorni. Pisimmät katunäkymät ovat pitkin Nilsin- ja Syvärintietä. Maastonmuodoista ja rakenteen väljyydestä johtuen erityinen näkymien avaaminen ei ole tarpeen.

Solmukohdat

Maiseman solmukohdat ovat erilaisten maisemaelementtien leikkaus- ja risteyskohtia. Alueen toiminnallisesti merkittävimpiä solmukohtia ovat isojen teiden risteykset ja suurimpien katujen haaraumakohdat. Kankaisten-lampien väliin harjanteelle sijoittuva silta, Varpaisjärventien sijainti sorakuoppien äärellä sekä Hukkalanpeltoja halkova purouoma ovat alueen merkittävimpiä maisematilallisia solmukohtia.

Maisemaratjat

Selänteen ja veden väliin jäävälle keskustan alueelle on muodostunut kolme vyöhykettä: itäiseen vesialueeseen eli Simolan- ja Nilsinlahden rajautuvat alueet, Nilsintien varteen kytkeytyvät, tiiviisti rakennetut alueet, sekä Varpaisjärventien varteen liittyvät alueet. Asuinalueet liittyvät peltoalueisiin pehmeästi vaihettuen paikan omista lähtökohdista, tästä poikkeuksena on keskusta-alueen sisään jäävä viimeinen peltoalue, Hukkala, jossa rakentamisen ja pellon raja on poikkeuksellisen suoraviivainen.

Maisemavauriot / -ongelmat

Ongelmallista ylipäättään on taajaman sijainti pohjavesialueella. Merkittävin maisemallinen vaurio on keskustan pohjoispuolinen, Ritoharju-Palokangas-alueen laaja maa-ainestenottoalue, joka näkyy aluetta sivuaville maanteille. Ongelmallisuus korostuu, koska lähistöllä on asukkaiden laajin ulkoilumaasto. Lisäksi pienempiä maa-ainestenottoalueita on suunnittelun alueen kaakkoiskulmalla, Ahvenuksenlammen eteläpuolella. Tuolla alueella virkistyskäyttö on vähäisempää, eikä geologinen arvo tai pohjaveden muodostuminen ole niin merkittävää. Suunnittelun alueen kaakkoiskulmalla on entinen kaatopaikka.

Asemakaavoitetun alueen maisema-arvoissa ei ole ollut merkittäviä muutoksia viime vuosikymmeninä. Suurin muutos tapahtui 1970-luvulla, kun Nilsintien varteen rakennettiin laajempia kaupallisia rakennuksia ja katuverkkoa laajennettiin nykyisen Syvärintie eteläpäästä. Aiemmin viljelykäytössä olleet pellot on sittemmin suurimmalta osalta otettu asutuksen käyttöön. Nykyiset pellot ovat pääosin keskustan ulkopuolella yhtenäisinä, laajoina alueina.

Taimikoita ja hakkuuaukkoja on mm. Laatakkomäen ja Haapaniemen alueella.

Savon Voima Oyj:n 110 kV johto kulkee Varpaisjärventien varrella ja 20kV keskijännitejohto pääosin asutuksen ja virkistysalueiden rajalla. Ilmajohdon korvaaminen maajohdolla tulee arvioida asemakaavoitusvaiheessa, erityisesti Hukkalan kohdalla. Tahkon alueen edelleen kehittyessä on tarpeen rakentaa suunnittelun alueelle uusi 110kV:n voimalinja Nilsin suunnasta alueen sähkösaannin varmistamiseksi. Voimalinja on syytä istuttaa samaan uraan mahdollisen Varpaisjärventien uuden linjauksen kanssa.

Keskustan kaupunkikuvallinen kokonaisuus

Nilsin keskusta sijaitsee kapeahkolla kannaksella luonnonkauniissa maisemassa. Vesistö, saaret, vaihteleva topografia, metsät ja pellot antavat voimakkaina maisemaelementteinä luonnetta Nilsin kaupungille. Keskusta sijoittuu kannaksella nauhamaisen asutuksen keskelle Pisantien ja Nilsintien solmukohtaan kohtuullisen tiiviinä kokonaisuutena. Nilsin kaupungissa harmaakivinen kirkko ja puurakenteinen vanha kellotapuli sijaitsevat keskustan näkymäakselien päätepisteinä. Vesitorni on näkyvä maamerkki, joka voidaan havaita Tahkolta asti. Keskustan rakennettu ympäristö on kuitenkin paikoin väljen ja avonaisten pysäköinti- ja muiden liikennealueiden leimaama, mikä korostuu etenkin talvella. Kesäinen vehreys piristää ja tiivistää Nilsin kaupunkikuvaa.

Keskustassa on vain muutamia vanhoja rakennuksia. Nilsin rakennettu ympäristö koostuu keskustassa suurelta osin 1960- ja 70-luvuille tyypillisestä modernistisesta tasakattoisesta rakennuskannasta. Punatiiltä on käytetty melko paljon julkisivumateriaalina, mikä luo yhtenäisyyttä rakennuskantaan hyvällä tavalla. Osin liikekeskustan rakennuksissa on käytetty voimakkaita harjakattomuotoja. Rakennusten päätyjen avautuessa Nilsintien suuntaan on tunnistettavissa lievää alppikylävaikutelmaa. Pientaloalueet ulottuvat joka puolelta kiinni liikekeskustan reunaan poikkeuksellisen yhtenäisenä. Pientaloasutuksen rakennuskanta on suureksi osaksi sodanjälkeistä rintamamiestuetantaa.

Julkisten palvelujen rakennuskokonaisuus, johon liittyy virastotalo, koulut, kirjasto ja liikuntahalli, ulottuu aivan ydinkeskustaan Nilsintien pohjoisreunaan. Yhtäältä ne antavat toiminnallisesti aktiivisina ja kunnan kannalta keskeisinä rakennuksina ryhtiä keskustalle, toisaalta ne rajoittavat jonkin verran liikekadun kadunvarsiliikkeiden lisäämistä ja kehittämistä. Myös näiden julkisten rakennusten väliin jäävät liikennealueet hankaloittavat alueen toiminnallista kehittämistä.

2.6.2 Kasvillisuus

Selvitysalue sijaitsee Suomen kasvimaantieteellisessä aluejaossa eteläboreaalaisella havumetsävyöhykkeellä, Järvi-Suomen kasvimaantieteellisellä alueella.

Alueen kasvillisuus on hyvin vaihteleva. Kallioperän laatu ja erilaiset ilmasto-olot ovat luoneet hyvän edellytyksen monimuotoisen kasvillisuuden esiintymiselle. Selvitysalueella vaihtelevat keskinkertaiset ja rehevähköt havupuuvallat metsämaat. Tyypillisiä ovat mustikkatyypin (MT) tuoret ja käenkaali-mustikkatyypin (OMT) lehtomaiset kuusikankaat. Harjuympäristöjen mäntykankaita on etenkin Kankaan alueella. Harjumetsät ovat valtaosin puolukkatyypin (VT) kuivahkoja ja kanervatyypin (CT) kuivia kankaita. Asuinalueiden ja asutuksen ympäristössä sekä rannoilla tyypillisiä ovat lehtipuuvaltat metsät. Nuoria koivikoita on etenkin Leväniemen ja Haapaniemen alueella.

Emäksisten kalkkivaikutuksen tuovien diabaasikivilajien esiintyminen ja niiltä alkunsa saavien purojen, piilopurojen ja lähteiden vaikutusalueilla kasvillisuus on erityisen rehevää ja letto- sekä lehtomaista. Alueella tavataan useita vain kalkkialustalla viihtyviä tai kalkkialustaa suosivia lajeja. Useimmat ovat uhanalaisia lajeja.

Reheviä metsätyyppejä, lehtomaisia kankaita ja lehtoja, on suhteellisen paljon eri puolilla selvitysalueen puronvarsilehtoina, lähdeympäristöissä, rantalehtoina sekä kuusimetsien lehtolaikkuina. Puustoltaan lehdot ovat kuusivallat. Tyypillisiä ovat myös peltoja reunustavat kulttuurivaikutteiset lehtipuulehdot. Lehtokasvillisuus vaihtelee käenkaali-oravamarjatyyppin (OMaT) tuoreista lehdoista kosteisiin käenkaali-mesiangervotyyppin (OFIT) suurruoholehtoihin ja saniaistyyppin (FT) lehtoihin, joista rehevimillä paikoilla esiintyy kotkansiipi-lehtoa (MatT). Kenttäkerroksen tyypillisiä lajeja ovat kosteissa lehdoissa nimi-lajien lisäksi metsäkurjenpolvi, sukelto, ojakellukka, karhunputki, rönsyleinikki, huopaohdake, metsäimarre, soreahiirenporras, metsäkastikka ja nurmilauha. Vaateliaampaa lehtolajistoa edustavat

sudenmarja, koiranvehnä, näsiä, lehto-orvokki, kevätlehtoleinikki, kotkansiipi, mustakonnanmarja, velholehti sekä pensaskerroksen punaherukka.

Suot ovat valtaosin ojitettuja rämeitä sekä kangas-metsien korpijuotteja. Harjuympäristöissä soistumia esiintyy suppien pohjalla. Rämeet ovat pääosin suopursuvallat isovarpurämeitä. Ruokosuo on monimuotoinen suoluontokokonaisuus, jonka keskiosa on lyhytkorsi- ja saranevaa, reunoilla on sararämettä ja isovarpurämettä. Alavilla rannoilla on paikoin luhtaisia koivikoita ja pajuluhtaa sekä avointa ruohosaraluhtaa (mm. Syvärin Levälahti). Tyypillisiä luhtien lajeja ovat korpikastikka, viiltosara, kurjenjalka, järvikorte, suoputki, ranta-alpi, metsäalvejuuri, rentukka, luhtamatara ja pohjanpaju.

Tyypillistä selvitysalueen järville ja lammilla ovat rantoja kiertävät sarareunukset. Rantakasvillisuuteen kuuluvat mm. viiltosara, järvikorte, terttualpi, ranta-alpi, kurjenjalka ja suo-orvokki. Rantapensastoissa kasvaa harmaaleppää, koivua, korpipaatsamaa ja pajuja. Jokien ja purojen rantakasvillisuuteen kuuluvat mm. rentukka, vehka, myrkkyykeiso, luhtalemmikki ja viiltosara.

Osa entisistä pelloista on vielä säästynyt rakentamiselta. Alueen pohjois- ja etelälaidan pellot ovat aktiiviviljelyssä.

Arvokkaat luonto- ja maisemakohteet

Loutteisen-Kuikkasuon-Tarpisen Natura-alue

Valtakunnallisesti arvokkaasta kallioalueesta kaava-alueella sijaitsee ainoastaan Pieni-Loutteisen osa-alue kaava-alueen pohjoisosassa.

Kaava-alueella on kaksi POSKI-kohdetta (pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen), jotka on esitelty tarkemmin kohdassa 2.6.1.1.

Lisäksi alueella on muiden kaavatöiden ja lähialueelle kohdistuneen muun suunnittelun yhteydessä esiin nousseita paikallisesti arvokkaita luontokohteita.

2.6.2.1 Kulutuskestävyys

Kulutukselle erittäin herkkiä alueita ovat kuivat ja kuivahkot kankaat sekä jyrkät rinteet. Näitä ei suunnittelualueella ole laajalti, kuivahkot kankaat keskittyvät hiekkaharjumuodostelmaan.

2.6.2.2 Valtakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat alueet (liite 22)

Merkittävimmät luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat alueet ovat suunnittelualueen luoteiskulmalla. Luonnonsuojelualueet ja muut alueet (kansainvälisesti, kansallisesti, maakunnallisesti ja seudullisesti, muut luonnonsuojelullisesti sekä maisemansuojelun kannalta arvokkaat kohteet, on esitetty tarkemmin liitteessä 22.

Alueella on yksi Natura-alue: Loutteisen-Kuikkasuon-Tarpisen alue, jonka 51 ha kokonaisuudesta vain 6,4 ha on suunnittelualueella. Samaan kokonaisuuteen liittyy myös Loutteisen arvokas kallioalue, josta suunnittelualueella on 11,3 ha, kokonaispinta-alan ollessa n. 60 ha. Loutteispuron varrella on luontoarvoja Laitisenmäentien pohjoispuolisella osalla, myös liito-oravametsä, jonka pinta-ala on 1,1 ha. Muut liito-orava alueet ovat eri puolilla suunnittelualuetta ja niiden koko vaihtelee hehtaarista reippaaseen kolmeen hehtaariin.

2.6.3 Eläimistö

Selvitysalueen nisäkäslajisto on Pohjois-Savolle tyypillinen. Tyypillisiä lajeja ovat mm. hirvi, jänis, rusako ja orava. Alueelta löydettiin seitsemän liito-oravan elinaluetta, jotka on esitetty liitteessä 22.

Linnustotiedot pohjautuvat maastotöiden yhteydessä tehtyihin havaintoihin. Varsinaista linnustoselvitystä ei alueelta tehty. Lintujen lajimäärä on suurin lehdoissa, puronvarsilla ja rantapensaikoissa.

Metsälinnusto on kangasmetsille tyypillinen. Yleisiä ovat pajulintu, peippo, tiaiset ja rastaat. Lehtipuuvaltaisissa sekametsissä tyypillinen on lehtokurppa. Muuta havaittua lajistoa ovat mm. räkättirastas, punakylkirastas, mustarastas, korppi, varis ja västäräkki. Peltolinnuista alueella tyypillisiä ovat kuovi ja töyhtöhyppä. Vesilinnuista yleisimpiä ovat telkkä, sinisorsa ja tavi. Laulujoutsen pesii rehevissä lahdissa. Lajia tavataan Syvärillä yleisesti muutonaikaisena levähtäjänä.

2.6.4 Ympäristön häiriötekijät

Ympäristön häiriötekijöitä alueella ovat liikenteen aiheuttamat melu-, värinä- ja päästöhaitat. Osayleiskaava-alueella ei ole sellaista toimintaa ja siitä aiheutuvia ympäristövaikutuksia, jotka vaikuttaisivat kaavan maankäyttöratkaisuihin merkittävällä tavalla.

Melu

Alue on mukana ympäristönsuojelulain 151 §:n mukainen EU:n ympäristömeludirektiivin tarkoittama meluselvityksessä (END-meluselvitys), joka valmistuu vasta keväällä 2017.

Myös taajaman sisäisimmän kokoojaväylän (Nilsintie) liikennemäärä aiheuttaa melua. Sen melualueelle ei ole osoitettu uutta asuinrakentamista.

Kantatien 75 sekä maanteiden 569 ja 577 liikenne aiheuttaa melua, joka on huomioitava tulevaa maankäyttöä suunniteltaessa. Melualueen raja on määritetty Ympäristöministeriön ympäristönsuojeluosaston ohjeen (6/1993: Tielikenteen laskentamalli) mukaisesti. Melualueet on määritetty Tiehallinnon kullekin tieosalle ilmoittamien liikennemäärien ja nopeusrajoitusten perusteella. Selvitys on vuodelta 2003 ja se perustuu liikennemäärään Nilsintien noin 1400 ajoneuvon keskimääräiseen vuorokausiliikenne (KVL), josta raskaan liikenteen osuus oli hyvin vähäinen. Melutarkastelu on tehty suurpiirteisesti siten, että tien luokituksen mukaan teiden varsille on osoitettu melualueet vyöhykkeinä. Oletuksena laskentamallin käytössä on ollut kunkin tieosuuden sijoittuminen yhden metrin penkereelle verrattuna ympäröivään maastoon. Maanteiden meluvyöhykkeen leveys on enimmillään 100 m kantatien 75 varrella ja Juankoskentiellä. Muilla maanteilla meluvyöhyke on 65–30 m levyinen. Tahkon matkailun kehittyessä liikennemäärät myös Nilsin keskustassa ja sen läheisyydessä kasvavat. Suurin osa liikennemäärän lisäyksestä on sesonkiluonteista, mutta toisaalta Tahkon tavoitteena tavoite muuttua talvimatkailukohteesta ympärivuotiseksi kohteeksi, lisää liikenteen määrään myös talvisesongin ulkopuolella.

Haju

Nilsin jätevedenpuhdistamo aiheuttaa hajuhaittoja läheisyyteensä. Puhdistamo sijaitsee osayleiskaavoitettavan alueen ulkopuolella pohjoisen rajauksen tuntumassa, joten sen vaikutukset ovat havaittavissa alueen pohjoisosissa.

Taajamaan rajoittuu muutamia laajahkoja peltoalueita, joille levitetään lietelantaa, joka ajoittain aiheuttaa myös hajuhaittoja.

Päästöt, pilaantuneet maat

Kaava-alueella on 26 aluetta, jossa on ollut toimintaa, jonka seurauksena maaperä on mahdollisesti voinut pilaantua tai toiminta on voinut vaarantaa maaperää. Toiminta on lopetettu yhdeksällä kohteella. Kaa-

topaikkojen lopetustyöt on tehty asianmukaisesti. Kohteet on esitelty tarkemmin oheisessa taulukossa.

kohte	osoite	kuvalu	tarve
korjaamo	Verstastie 11	toiminnassa	selvitystarve
autokorjaamo	Puusepantie 28	ei toimintaa	selvitystarve
Nilsin autohuolto Oy	Nilsiantie 72	autokorjaamo, toiminnassa	arvioitava tai puhdistettava, aluetta puhdistettu
Teboll	Nilsiantie 56	kylläsema, toiminnassa	selvitystarve
Nilsin Autoapu / K. Hartikainen	Pisantie 7	huoltoasema, toiminnassa	selvitystarve
entinen Kesoil	Nilsiantie 79	entinen huoltoasema, ei toiminnassa	puhdistettu, jaskakohde 73300-7-80707
kirkonkylän ampumarata	Varpaisjärventie (336)	ei käytössä, puhdistuksesta/poistosta ei tarkempaa tietoa	ei puhdistustarvetta
Tahkuvuori Oy (Entinen tieliikelaitos, Nilsin tukikohta)	Laitisenmäentie 11	yksityinen polttoainesäiliö, poistettu	ei puhdistustarvetta
Kone-Turunen	Välitie 5	maansiirtokoneiden korjaamo, toiminnassa (aiemmin kemiallinen pesula)	selvitystarve
Kuopion tilakeskus	Sepantie 97 Syvärintie 33	öljy- ja kemikaalivahinkoalueet	ei puhdistustarvetta
PeeÄssä	Nilsiantie 77	polttoaineiden jakeluasema, toiminnassa	selvitystarve
kunnan rivihalli	Tahkotie 4	varikko, toiminnassa	selvitystarve
Nilsin Sora Oyn multa-asema (entinen Syvärin betoni Oy)	Valkeiskylä 50	nyl maa ainesvarasto-käytössä, aiemmin sementti- ja betonituotteiden valmistusta, ei selvitetty tarkemmin	selvitystarve, mahdollisesti ei puhdistustarvetta
Nilsin maatalouskonekorjaamo (Konekorjaamo Laakkonen)	Pirttilammentie 6	toiminnassa	selvitystarve
Savon voima, lämpökeskus	Simolantie 7	energiailaitokset ja polttonesteiden varastot, toiminnassa	selvitystarve
Keskustan vanha kaatopaikka	Kiertokuja	toiminta loppunut, mahdollisesti ajettu pois, varmaa tietoa ei ole	ei puhdistustarvetta, pidettävä mukana informatiivisuuden takia
Savon voima, lämpökeskus	Puusepantie 6	energiailaitokset ja polttonesteiden varastot, toiminnassa	selvitystarve
Nilsin osuusmeijeri	Ukko-Paavontie 3	mootoriajoneuvojen huolto ja korjaus, ei toiminnassa	ei puhdistustarvetta, alueelle rakennettu kerrostalon talousrakennus
seurakuntatalon rakennustyömaa	Nilsiantie 59	öljy- ja kemikaalivahinkoalueet	ei puhdistustarvetta
Nilsin autokorjaamo	Laitlantie 20	ei toimintaa	selvitystarve
Jokilahden kylästämo	Nilsiantie, Pappilanjoen suu	ei enää olemassa	ei puhdistustarvetta
Varikko, S. Jousilahti	Nilsiantie 60	ei toiminnassa	selvitystarve
Teboll	Varpaisjärventie (204)	polttonesteiden jakeluasema, toiminnassa poistunut käytöstä 1996, maisemoitu hienojakoisella moreenilla, tarkkailuohjelma laadittu, vesienpuhdistus (pohjavesien tarkkailu)	arvioitava tai puhdistettava Alueelle ei voi osoittaa pintarakenteet ja kaasunkärsäjärjestelmät rikkoavaa toimintaa. Lisäksi tulee pitää suhteellisen puhtaana kasvillisuudesta /suurista puista.
vanha kaatopaikka	Vuotjärventie (200)		
Tahkoauto Oy	Huoltamontie 2	romuttamo, toiminnassa	arvioitava tai puhdistettava
ST1-huoltamo / Neste markkinointi Oy	Huoltamontie 4	polttoaineiden jakelupiste ja huoltamo toiminnassa	arvioitava tai puhdistettava

Taulukko 6: Kaava-alueen maaperän pilaantumiseen vaikuttavat kohteet

Maa-ainesten otto

Kaava-alueella on kuusi aluetta, jossa on ollut maa-ainesten ottotoimintaa. Näistä neljä on vielä toiminnassa ja niiden toiminta päättyy vuosina 2020–2024. Nurmeksentien varressa on ollut kalliomurskausalue, jossa toiminta on kuitenkin päättynyt syyskuussa 2016. Ahvenuksenlammen eteläpuolella olevalla alueella ottotoiminta on myös päättynyt äskettäin ja alue maisemoidaan metsätalouskäyttöön.

2.7 Liikenne

2.7.1 Tieverkko (liite 14)

Maantiet ja tiet

Suunnittelualuetta reunustavat kolmelta sivulta Pohjois-Savon ELY-keskuksen ylläpitämät maantiet. Tiet on luokiteltu liikenneviraston käyttämän toiminnallisen luokituksen mukaan. Kaava-alueen kaakkoisosassa on seudullinen pääväylä, kantatie nro 75 Kuopiosta Nurmekseen (Kuopiontie, Nurmeksentie). Kaakosta luoteeseen kulkevat alueelliset pääväylät, seututie 577 Nurmeksentieltä Varpaisjärvelle (Varpaisjärventie, Tiirinlahdentie) ja 569 Juankoskelta Nilsiin (Juankoskentie). Lisäksi alueella on yhdystiet Vuotjärveltä Nilsiin (Vuotjärventie), Pajustenmäkeen ja Sänkimäkeen (Pajujärventie) sekä Nilsistä Laitisenmäkeen (Laitisenmäki).

Kanta- ja seututiet ovat kehnossa kunnossa; pinnoite on kulunutta ja paikattua, lisäksi pientareet ovat monin paikoin hyvin kapeat, mikä on ongelmallinen piirre erityisesti liikenneturvallisuuden kannalta. Etenkin Varpaisjärventie on koettu vaaralliseksi, sillä kapean ja mutkikkaan tien pientareet ovat lähes olemattomat.

Suunnittelualueella on kymmenen yksityistietä: Järvelän, Kaunisahon, Keinolansaaren, Keskisen, Mus-tikkapuron, Pajuniemen, Rajapirtin sekä Alapihan-, Muorinmäen- ja Pohjukkatie yksityistiet.

Kadut

Nilsin keskustan liikenneverkko on yleisellä tasolla hiukan jäsentymätön ja katukilometrejä on maankäyttöön nähden paljon, ainakin keskustan osalta. Mootoriajoneuvoliikenteelle varatut alueet hallitsivat voimakkaasti keskustaa.

Osayleiskaava-alueen halkova Nilsiantie ja sen jatkeena oleva Valkeiskylä ovat yhdessä Nilsin keskustan pääkatu. Keskustan kaduista juuri Nilsiantie erottuu merkittävimpana keskustan sisääntuloväylänä ja pääkatuna. Suurin osa keskustan liikenteestä ohjautuu tälle kadulle ja suuri osa kaupallisista toiminnoista on sen varrella. Pisantie on toisen luokan pääkatu, joka toimii myös sisääntuloväylänä Nilsin keskustaan maantieltä 577 (Tiirinlahdentie).

Muista kaduista Syvärintie on fyysisiltä mitoiltaan pääkatumainen, mutta toiminnallisesti se on tonttikaduille liikennettä syöttävä toisen luokan kokoojaka-tu, jolta on myös suoria tonttiliittymiä kiinteistöille. Muut Nilsin keskustan toiminnallisesti kokoojaka-tu-

Nilsin-Varpaisjärven maantien ohikulkutiemäisestä luonteesta johtuen Nilsin keskustaa halkovalla Nilsintienellä on kohtuullisen pienet liikennemäärät, mikä mahdollistaisi liikenteen ohjaamisen muutokset keskustan katuverkossa (esim. yksittäisten katujen katkaisut).

Pysäköinti

Asemakaavoitetulla alueella on yleisiä, asemakaavassa merkinnöillä LA, LP, LV, LPA tai LH-1-merkittyjä ja toteutuneita pysäköintialueita noin 290 autopaikan verran, joista kaupungin maalla 240 kpl. Yksityisessä omistuksessa olevalla maalla on noin 50 toteuttamattomaa autopaikkavarausta (Pisantie, Peipontie). Näitten lisäksi seurakunnan maalla, kirkon ja seurakuntatalon lähistön pysäköintialueilla on tilaa 55 autolle.

Kauppaliikkeiden piholla on runsaasti pysäköintitilaa. Pysäköintipaikkoja on laskettelukauden huippusesonkia lukuun ottamatta ollut riittävästi.

Moottorikelkkailu

Kaava-alueen moottorikelkkaurat täydentävät Pohjois-Savon kattavaa runkoreitistöä. Moottorikelkkauria on Nilsin ja Tahkovuoren alueella yli 100 kilometriä ja Lumisavo-alueella noin 600 km. Moottorikelkkaurista on ajantasainen reittikartta (<http://www.infokartta.fi>), josta kaava-alueella olevat urat on esitetty liitteessä 15. Moottorikelkkaura kulkee myös asemakaavoitetulla alueella, jossa sijaitsee kaksi polttoaineen jakelupistettä. Tahkon ja Petäjälammen suunnasta oleva pistomainen ura kulkee Syvärin jäällä edeten viheralueiden kautta kevyenliikenteen reitin vierelle päättyen lopulta Nilsin keskustassa huoltoasemalle. Poliisin rekisterissä ei ole moottorikelkkailun keskustassa aiheuttamia, henkilöuhrien vaaratilanteita tai kalustovaurion aiheuttamia liikenneonnettomuuksia eikä vaaratilanteiden mahdollisesta aiheutumisesta ole tarkempaa tietoa.

Alueelle sijoittuvaa moottorikelkkailun runkoreittiä ollaan virallistamassa. Uudelta reitiltä tulee jossain vaiheessa rakennettavaksi yhteysura Palokankaan kautta luoteesta aivan keskustaan palvelujen piiriin. Yhteys lyhentää myös matkaa Nurmeksentien varrella kaava-alueen etelälaidalla tankkauspisteenä toimivalle huoltoasemalle.

Moottorikelkkareitin virallistuttua jo olemassa olevat urat jäävät käyttöön jatkossakin.

2.7.3 Jalankulku ja pyöräily (liite 15)

Reitistö

Lähes kaikki Nilsin korotetut väylät palvelevat kevyttä liikennettä (jk/pp): yhdistettyjä jalkakäytäviä ja pyöräteitä on kaavan alueella kaikkiaan noin 12,7 km. Kevyen liikenteen väylä kulkee suunnittelualueen halki Nilsintien varressa koko matkalla, kaupallisen keskustan alueella sen molemmilla puolilla. Tämän lisäksi kevyen liikenteen väylä on Syvärintien, Pisantien ja Laitisenmäentien varrella taajaman puoleisessa päässä. Simolantien, Kalevantien, Ukko-Paavontien, Laitilantien (väli Pisantie - Nilsintie), Mantunsuora (Vesitornintien liittymien välisellä alueella) varsilla on yhdistetyt jalankulku ja pyörätie. Lisäksi asemakaava-alueella on muutamia erillisiä, yhdistettyjä jalkakäytäviä ja pyöräteitä.

Uusimmat kevyen liikenteen reitit on rakennettu alueen pohjoislaidalle, Simolaan, lähelle uimarantaa sekä alueen etelälaidalle Tiirinlahdentien varteen Nilsintie-Syvärintie-väliselle osuudelle. Sieraniemen kautta Tahkolle asti on rakennettu myös Nilsin keskustan virkistyskäyttöä palveleva kevyen liikenteen yhteys.

Jalankulku ja pyöräily on aiemmin keskittynyt kanta- ja seututien varteen pidempien reittien puuttuessa. Ennen Petäjälammentien toteuttamista on osayleiskaavan laatimisen yhteydessä käydyissä keskusteluissa esiin nostettu mahdollinen tarve rakentaa kevyenliikenteen reitti Varpaisjärventien vierelle Nurmeksentielle asti. Petäjälammentien kevyen liikenteen väylän käyttöästä ei ole selvitetty.

Alueen ainoa pääteihin liittyvä alikulku on merkitty asemakaavaan alueen etelälaidalle, Juankoskentielle: sitä ei ole kuitenkaan toteutettu.

2.7.4 Joukkoliikenne

Nilsin ja Tahkolle on varsin toimivat joukkoliikennelähtökäytöt, jotka Tahkon liikkumisen ja liikenteen turvallisuussuunnitelman (2013) asiantuntijahaastattelujen perusteella vastaavat myös liikenteen kysyntää.

2.7.4.1 Bussiliikenne

Nilsin linja-autoasema toimii Nilsintie 72 tiloissa, yhdessä huoltoaseman ja autokorjaamon kanssa. Pysäkkejä taajama-alueella on seitsemässä kohdassa koulun ja linja-autoaseman lisäksi. Lisäksi pysäkkejä on Tiirinlahdentien, Varpaisjärventien ja Nurmeksentien varrella.

Kuopio-Nilsin välillä on Kuopiosta arkisin kahdeksan vuoroa, joista viisi liikennöi vain kouluvuoden aikana ja yksi vain perjantaisin laskettelusesonkin (1.12.-30.4) välisenä aikana). Lauantaisin on kaksi vuoroa, joista toinen liikennöi lauantai-aamuisin laskettelusesonkiaikana, toinen myöhään iltapäivällä. Sunnuntaisin on kaksi vuoroa; keskipäivällä ja myöhään iltapäivällä.

Nilsistä Kuopioon on arkisin seitsemän vuoroa, joista kuusi liikennöi vain kouluvuoden aikana, näistä neljä varhain aamulla ja kolme iltapäivällä. Lauantaisin on kaksi vuoroa, joista toinen liikennöi laskettelusesonkiaikana myöhään iltapäivällä, toinen aamupäivällä. Sunnuntaisin liikennöi 3 vuoroa, joista kaksi iltapäivällä ja yksi illalla.

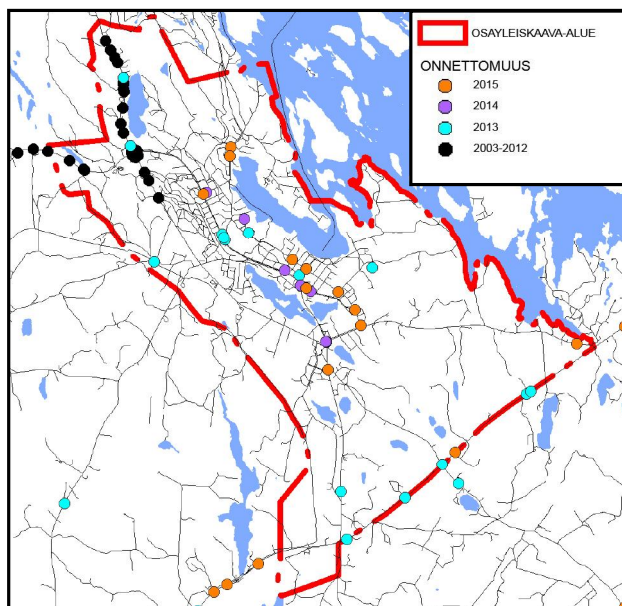
Bussiliikenteen osalta tilanne on muutamien vuosien aikana muuttunut. Ely:n järjestämä liikenne on vähentynyt huomattavasti ja kulkuyhteydet muualle kuin maakuntakeskukseen ovat heikentyneet merkittävästi. Tuleva liikennekaari antaa tulevaisuudessa liikenteenharjoittajille nykyistä joustavamman mahdollisuuden tarjota joukkoliikennepalveluja.

2.7.5 Liikenneturvallisuus

Liikenneonnettomuudet

Nilsin keskustan lähialueella vuosina 2003–2015 tapahtuneet liikenneonnettomuudet on esitetty oheisessa kuvassa: näistä vakavimpana Valkeiskylän risteysessä vuonna 2012 kuolonuhriin vaatinut onnettomuus. Vuosina 2013–2015 ei ole tullut tietoon yhtään kuolonuhria vaatinutta onnettomuutta kaava-alueelta. Vaikkakin Varpaisjärventie on kapea ja sen pientareet lähes olemattomat jo muutenkin mutkikkaalla tiellä, ei kyseinen tie onnettomuustilastoinnissa kuitenkaan nouse erityisesti esille. Vuonna 2013 kolme henkilöä loukkaantui Juankoskentien ja vt 75:n risteysalueella, kaksikymmentä muilla osilla. Vuonna 2014 ei kaava-alueella ollut vakavia liikenneonnettomuuksia, loukkaantuneita tai onnettomuudessa osallisia 14 kpl. Vuonna 2015 keskustan alueella oli yksi vakava loukkaantuminen, muita liikenteessä loukkaantuneita osallisia oli tuona vuonna hieman alle kaksikymmentä.

Katuverkolla eniten onnettomuuksia on sattunut Nilsintien, Matintien ja Pisantien liittymissä.

Kuva 5: Liikenneonnettomuudet 2003–2015

Sattuneiden liikenneonnettomuuksien valossa suunnittelualueen vaarallisimmat paikat ovat kantatie 75:n ja maantien 569:n (Juankoskentie) liittymä. Myös maantien 577:n (Varpaisjärventie) ja Nilsintien liittymässä Valkeiskylässä on sattunut useita onnettomuuksia: liikennemääriin suhteutettuna Valkeiskylän risteys on pahimpia onnettomuuspaikkoja Itä-Suomessa.

Liikenneturvallisuuden suunnittelu

Vuonna 2013 laaditun Kuopion seudun liikenneturvallisuussuunnitelman yhteydessä toteutetussa asukaskyselyssä liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallisiksi kohteiksi ovat nousseet kevyen liikenteen väylien puuttumiset maantien 577:n varresta Nilsintien ja Säskiementien väliltä sekä Meijeritien varresta. Muut kyselyssä esille nousseet ongelmatkohtat liittyivät vilkkaaseen liikenteeseen Nilsin keskustan ydinalueilla ja autojen korkeisiin nopeuksiin maanteillä ja niiden liittymissä.

Liikenneturvallisuussuunnitelman laatimisen yhteydessä on konsultti tehnyt Nilsin keskustan alueella maastotarkastelun, jonka perusteella suunnitelmassa on esitetty seuraavanlaisia muutoksia:

- Uitintien liittymän poistamista Simolantieltä sekä koulukeskusalueen liikennejärjestelyjen selkeyttämistä ja kehittämistä kävelypainotteisena alueena.
- Kevyen liikenteen väylän toteuttaminen Vuotjärventien päästä Varpaisjärventielle saakka (n. 350 m).
- Kevyen liikenteen väylätarpeet Laitisenmäentien Varpaisjärventien ja Nilsintien välille.
- Nilsintien ja Syvärintien liikenneturvallisuutta parantavia, kohtuullisen pieniä toimenpiteitä

(hidasteet ja suojaesarekkeet sekä liittymäaluiden selkeyttämiset).

- Taajaman laidalle, Varpaisjärventien varteen (välillä Nilsintie-Laitisenmäentie) on esitetty kevyen liikenteen väylä: yhteyden tarpeellisuutta on tutkittava tarkemmin yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Pohjois-Savon ELY-keskus on suunnitteluttanut konsulttityönä Nilsin-Varpaisjärvi-välisen tien oikaisua Valkeisen kohdalla vuonna 2014. Selvityksessä tutkittiin kolmea erilaista liittymätyyppiä vaaralliseen risteykseen, jossa vuonna 2012 oli kuolonuhrin vaahtanut onnettomuus. Selvityksessä esitettiin osayleiskaavassa huomioitavaksi tiealuevaraus, joka mahdollistaa myöhemmin risteyksen kehittämisen valitusta liittymätyypistä riippumatta. Kyseisen alueen suunnittelussa tulee huomioida uuden moottorikelkkareitin ja -yhteyksien maanteiden ylityskohdat.

Liikenneturvallisuuden analysointi

Nilsin taajamassa ei ole merkittäviä liikenteellisiä ongelmakohtia koulukeskuksen kohdalla olevaa kaatuverkon hierarkiaa lukuun ottamatta.

Keskustassa kevyen liikenteen turvallisuus on pääosin kunnossa päraitalle eli Nilsintielle 2000-luvulla toteutetun/ parannetun kevyen liikenteen väylän ansiosta. Koulukeskuksen kohdalla ongelmana on Syvärintiellä käytetyt ajonopeudet, jotka nousevat helposti kadun poikkileikkauksen ja geometrian tuoman tilantunteen vuoksi.

Olosuhteita ja vaihtoehtoja Valkeiskylän risteysalueen korjaamiseen on esitetty tarkemmin vuonna 2014 valmistuneessa suunnitelmassa "Maantien 577 aluevarausuunnitelma Nilsin Valkeiskylässä".

2.8 Yhdyskuntateknikka (liite 16 a, b)

2.8.1 Vesi- ja viemäriverkosto

Vedenjakelu

Suunnittelualueella sijaitsee vedenhankinnan kannalta tärkeä kirkonkylän pohjavesialue. Kirkonkylän pohjavesialueella keskustaajamassa sijaitsee Kankaan pohjavedenotto, joka toimii kirkonkylän vedenottamona. Kirkonkylällä sijaitsee Halssin ylavesisäiliö ja 2 paineenkorotusasemaa. Nilsin toinen vedenotto sijaitsee Reittiönharjun pohjavesialueella Reittiössä. Reittiön pohjavedenotto toimii Tahkon alueen

vedenottamona. Suunnittelualueen keskiosa on tällä hetkellä Kuopion Veden vesijohto- ja jätevesiviemäriverkostojen toiminta-alue. Suunnittelualueen pohjoisosassa on Valkeiskylän vesiosuuskunnan toiminta-alue, etelä- ja itäosassa Vuotjärven vesiosuuskunnan toiminta-alue ja koillisosassa Leväniemen vesiosuuskunnan toiminta-alue. Kuopion Vesi toimittaa vettä muutamalle Nilsin vesiosuuskunnalle.

Jätevedet

Nilsin jätevedenpuhdistamo sijaitsee Nilsin kirkonkylän ja Tahkon matkailualueen välissä Syvärin rannalla. Jätevedenpuhdistamolla käsitellään Nilsin kirkonkylän ja Tahkon matkailualueen jätevesien lisäksi muutaman vesiosuuskunnan jätevedet. Suunnittelualueen (kirkonkylän) jätevedet johdetaan noin 3.5 km pituisella yhdysviemärillä jätevedenpuhdistamolle. Kirkonkylän alueella on 11 jätevedenpumppaamaa.

Kiinteistökohtaisten jätevesien pumpppauksen tarve selviää asemakaavoitusvaiheessa ja viimeistään vesihuoltoverkostojen rakennussuunnitteluvaiheessa. Yleensä rantatonteilla ja kadun alapuolisilla tonteilla on varauduttava kiinteistökohtaiseen jätevesien pumpppaukseen riippuen rakennusten alimmista lattiatasoista.

Hulevedet

Alueella ei ole hulevesiverkostoa.

2.8.2 Kaukolämpö

Nilsin taajamassa on olemassa oleva kaukolämpöverkko, jonka runkolinja ulottui vuonna 2015 keskeisimmälle alueelle: ydinkeskustan ympärille (Simolantien eteläpää, Nilsintien pohjoispää Hukkalantie-Simolantie, Matintie, Syvärintien kaakkoispää ja Pisantien länsipää) sekä Tahkotien, Vasaratien ja Simolantien alueella sijaitsevalle teollisuusalueelle. Verkon päätuotantolaitoksena (peruskuormalaitos) on vuonna 2015 valmistunut Laitisenmäentien lämpökeskus. Peruskuormalaitos käyttää polttoainetta kiinteitä polttoaineita kuten puuta ja turvetta. Tämän lisäksi taajaman kaukolämpöverkon huipputehontarpeen ja poikkeustilanteita varten on olemassa olevia vara- ja huippulämpökeskuksia Puusepantiellä ja Simolantiella. Vara- ja huippulämpökeskukset käyttävät useimmiten öljyä tai neste-kaasua. Eri puolille verkkoa sijoitettavat tuotantolaitokset mahdollistavat mm. verkoston korjaustöiden tekemisen siten, että toimitusvarmuudesta kärsii mahdollisimman harva kiinteistö. Tästä näkökulmas-

ta on oleellista myös, että ns. kriittisten asiakkaiden (hoivakodit, terveyskeskukset, koulut ym.) lämmön-
tuotanto on varmistettu eri puolille verkkoa sijoite-
tulla lämmöntuotantoyksiköillä.

Ukko-Paavontielle sijainnut vanha lämpökeskus on
purettu (meijerin entinen kiinteistö). Tämän tilalle on
tarpeen varata kaukolämpöverkoston terveyskeskuk-
sen puoleiseen päähän uusi vara- ja huippulämpö-
keskuksen rakentamisen mahdollistava alue.

Hukkalanpelto on kaukolämpöverkon laajenemisen
näkökulmasta erittäin suotuisa. Haapaniemen suun-
ta ei ole mahdollon laajentumisen näkökulmasta,
koska verkko laajenee sinnekin päin luonnollisesti
uuden lämpökeskuksen kautta. Haapaniemeä kau-
emmaksi rakennettaessa ei ole taloudellista liittää
aluetta olemassa olevaan verkkoon: tuolloin on tut-
kittava esim. erillisverkkoa, mikäli alueen suunniteltu
käyttötarkoitus mahdollistaa riittävän tehokkaan kau-
kolämmön jakelun.

2.8.3 Sähköverkko

Keskustaajaman länsipuolella Varpaisjärventien var-
rella sijaitsee 110/20 kV sähköasema, jolle kulkee
110 kV:n Fingrid Oyj:n omistama suurjänniteilma-
johto suunnittelualueen etelä- ja länsirajoja pitkin ja
eteläosan poikki. Sähköasemalta suurjänniteilmajoh-
to jatkaa alueelta länteen. Savon Voima Verkko Oy
on alustavasti suunnitellut uuden 110 kV jännitteisen
ilmajohdon rakentamista Nilsin suunnasta Sieranie-
men lähistölle turvataksaan Tahkon sähkönsaannin
alueen kehittyessä. Suurjänniteilmajohto voitaisiin
sijoittaa samaan linjaan Varpaisjärventien uuden lin-
jauksen ja mahdollisen henkilöradan kanssa, kuiten-
kin siten, että sille osoitetaan 26 metrin johtoalueva-
raus lisättynä kymmenen metrin reunavyöhykkeellä.
Keskijänniteilmajohtojen (20 kV) linjaukset ovat voi-
massa asemakaavavaiheeseen saakka, jolloin ne pää-
sääntöisesti osoitetaan maahan kaivettaviksi.

2.9 Maanomistus ja vesialueet (liite 17)

Kaava-alue on suurimmaksi osaksi yksityisessä omis-
tuksessa. Kaupunki ei omista kovin merkittäviä raa-
kamaa-alueita alueella. Kaupunki omistaa rakenta-
mistarkoituksiin soveltuvaa maata Haapaniemessä
ja Pirttimäessä. Lähinnä virkistyskäyttöön soveltuvia
alueita kunta omistaa Ritoharjulla ja taajaman poh-
joispuolella Pirttimäessä.

Asemakaavoitetulla alueella on noin viiden kilomet-
rin pituudelta katualueita, joka on edelleen yksityi-
sessä omistuksessa.

Maanomistuksen hajanaisuus on ongelma pitkäjän-
teisen ja yhdyskuntataloudellisesti kannattavan ko-
konaissuunnittelun kannalta. Kuopion kaupunki on
tukenut Tahkon kehitystä hankkimalla maata matkai-
lualueelta ja samalla tukenut osaltaan myös Nilsin
alueen kehitystä. Nilsin keskustasta ei ole kuntalii-
toksen jälkeen ostettu alueita, eikä käyty neuvotte-
luja. Maapoliittinen ohjelma linjaa että kaupungin
intresseissä on hankkia metsän hinnalla alueita, joilla
on virkistyskäyttöpainetta esim. retkeilykäyttöön.

Vesialueet

Vesialueet omistaa Nilsin osakaskunta. Alue kuuluu
Svärin kalastusalueeseen.

2.10 Sosiaaliset olot

Sosiaalisilla oloilla tarkoitetaan niitä viihtyvyyteen,
elinoloihin ja terveyteen kohdistuvia asioita, jotka tä-
män osayleiskaavan laadinnan yhteydessä tehdyssä
vuorovaikutuksessa ovat nousseet merkittäviksi.

Nilsin koetaan olevan oma vireä pikkukaupunki
Tahkon matkailukaupungin vaikutuspiirissä keskellä
maaseutumaista väljää asutusta. Rakennuskanta on
iältään vaihtelevaa ja pysyvä asuminen on vallitse-
vaa. Alueella on monipuolisesti työpaikkoja, joten
työmatkaliikennettä alueella ja alueelta Kuopioonkin
asti on jonkin verran. Osa asukkaista on sopeutunut
pitkiin työmatkoihin, osa tekee etätöitä tai työsken-
telee varsin lähellä kotiaan.

Alueella asuu kohtuullisesti väestöä: eläkeläisten
määrä on lievässä nousussa, kuten muissakin vastaa-
vissa entisissä kuntakeskuksissa.

Asukkaat kokevat hyvin tärkeänä luonnon ja vesistön
ympäristönsä, palveluiden saavutettavuutta ja lyhyitä
välimatkoja arvostetaan. Asukkaat kokevat uhkana
alueen tiivistymisen, yksipuolistumisen ja sesonki-
luonteisuuden.

Alueen yhteishenki koetaan aktiivisena ja toimiva-
na. Asukkaat kokoontuvat yhteisiin tapahtumiin sekä
ohjattuihin tilaisuuksiin, kokoontumispaikka valitaan
tapahtuman mukaan. Mantun talo on historiallinen
kokoontumispaikka.

3 TAVOITTEET

Osayleiskaavan tavoitteet on määritelty valtakunnallisten, maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden, kaupungin strategisten lähtökohtien, voimassa olevien kaavojen, tehtyjen selvitysten ja suunnitelmien sekä niiden analysoinnin ja esiin tulleiden kehittämistarpeiden pohjalta. Ne ovat tarkentuneet työn aikana, mm. osallistuvan suunnittelun kautta saatujen palautteiden pohjalta.

3.1 Valtakunnalliset

Uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulivat voimaan 1. huhtikuuta. Valtioneuvosto päätti tavoitteiden uudistamisesta 14.12.2017.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Niiden kautta valtioneuvosto linjaa koko maan kannalta merkittäviä alueidenkäytön kysymyksiä. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Tavoitteiden uudistamisella pyritään vastaamaan alueidenkäytön tulevaisuuden haasteisiin ja edistämään kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa. Uudistetut tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja
- uusiutumiskykyinen energiahuolto.

Maankäyttö- ja rakennuslain (39§) asettamien yleiskaavan sisältövaatimusten mukaiset tavoitteet:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri vä-

- estöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

3.2 Seudulliset

Maakuntakaavan tavoitteet

Tahkon matkailualueen vaikutukset huomioidaan taajaman kehittämistarpeissa Nilsin keskustan osayleiskaavan alueella. Osayleiskaavassa ei ole tarpeen tehdä uusia, puhtaasti matkailua palvelevia aluevarauksia, koska maakuntakaavan tavoitteesta (30 000 vuodepaikkaa) jäljelle jäävä osuus (noin 13 000 vuodepaikkaa) Tahkon keskustan kaavan täydennysmahdollisuuksien jälkeen olisi luontevinta sijoittaa Sieraniemen ja Tahkon väliselle alueelle.

Yleisiä seudullisia tavoitteita

- matkailun- ja vesimatkailun kehittämiskäytävien huomioiminen
- riittävät virkistys- ja viheryhteydet virkistysalueiden välillä ja matkailualueen suuntaan
- kulttuuriympäristön vaaliminen sekä merkittävien kulttuuriarvojen ja ominaispiirteiden säilyminen turvaaminen
- maakunnallisesti tärkeän maisema-alueen huomioon ottaminen

Tahko 2030-kehittämissuunnitelman tavoitteet

Osayleiskaava ulottuu vain aivan pohjoisimmalta laidaltaan Tahko 2030-kehittämissuunnitelman alueelle. Osayleiskaavassa ei ole kehittämissuunnitelmassa Petäjälammen alueelle ja Petäjälammentien suuntaisesti sen molemmille puolille esitettyä pysyvän asutuksen uusia alueita. Kaavan aikajänteellä em. alueet eivät ole osoittautuneet toteuttamiskelpoisiksi kaavatyön yhteydessä tehdyssä tonttivaranto- ja yhdyskuntateknisessä tarkastelussa. Alueen on todettu olevan kallioista ja alle 1 km:n etäisyydellä jätevedenpuhdistamosta, lisäksi siellä ei ole vesihuoltoverkostoa.

3.3 Paikalliset

Keskeisiä tavoitteita ovat:

- selvittää sekä olevan rakenteen sisältä tiivistä-
mismahdollisuuksia – mahdollisia, toteuttamis-
kelpoisia asuntopaikkoja – että olevan rakenteen
viereen, mahdollisimman lähelle keskustaa sijoit-
tuvia, toteuttamiskelpoisia uusia asuinalueita
- vahventaa kaupallista keskustaa
- yhdenmukaistaa ja sujuvoittaa tarpeellisten rei-
tistöjen yhteydet
- ohjata tulevaa yksityiskohtaista suunnittelua
sekä ranta-alueiden ja lievealueiden osalta myös
osittain rakentamista

Nilsin kaupunkikeskustan kehittämissuunnitelman
tavoitteet

- kehittää keskusta, joka palvelee paremmin muuttu-
neita kulutusihanteita tarjoten samalla paremman
ja viihtyisemmän keskustaympäristön asukkaalle
- Olevien verkostojen hyödyntäminen

4 OSAYLEISKAAVA

4.1 Osayleiskaavan vertailu vuoden 1984 kaavaan

Tekeillä olevassa kaavassa keskustan rakennetta on
tiivistetty ja kevyen liikenteen sujuvuutta parannet-
tu, muodostettu keskustaan selkeämmin rajautuva
ydinalue, joka vastaa alueen kehittämisen tarpeisiin,
osoitettu jäsenneilyjä ulkoilureittejä ja virkistysaluei-
ta myös alueen sisälle.

Merkittävimmät muutokset voimassa oleviin yleis-
kaavoihin uusien varausten lisäksi ovat:

- Keskusta-alueen muuttaminen C-alueeksi
- Valkeisen eteläpuoleisen soraomittujen osoitta-
mien TP-alueeksi
- Tiirilahden rakennuspaikkojen osoittaminen
asuinrakennuspaikoiksi
- Heikkilän (/ Joentaan) alueen osoittaminen MT-
alueeksi

4.2 Poikkeavuudet muista kaavoista

*Poikkeamat maakuntakaavasta ja Syvärin
rantayleiskaavasta*

Leväniemen-Hakoniemen alueen rakennuspaikat on
osoitettu Syvärin rantaosayleiskaavan mukaan, kun
uutta rakentamista ei ole osoitettu.

Tiirinhahti

Rakennuspaikkojen määrä Syvärin osayleiskaavaan
verrattuna on säilynyt samana lukuun ottamatta joi-
takakin rakennuspaikan siirtoja. Osalla rakennuspai-
koista loma-asuntoalueen merkintä (RA) on muuttu-
nut pientalovaltaiseksi asuinaluemerkinnäksi (AP).
Merkintä on tarkoituksenmukainen, koska alueella
on vesihuoltoverkosto ja alueella on pysyvää, kylä-
mäistä rakentamista.

Hakoniemi

Maakuntakaavasta poiketen kaavassa on alueelle
osoitettu AP-aluetta RM- eli matkailupalvelujen ja lo-
marakentamisen sijaan. Ratkaisu on perusteltavissa
seuraavilla syillä:

- maakuntakaavassa taajamatoimintojen aluetta
on osoitettu huomattavasti yli laskennallisen
tarpeen – Hakoniemen alue ei ole realistinen
yleiskaavan tavoitevuoteen mennessä. Lisäksi
lomarakentaminen on yhdyskuntarakenteen ja
palveluiden tarjonnan perusteella tarkoituksen-
mukaista keskittää toistaiseksi Tahkon alueelle.
- vesihuolto ja jätevesiverkosto ovat jo 700 m
päässä tonteilta: liittyminen vesihuoltoverkos-
toon tai tonttien minimikoko tulisi olla 5000 m²
ja jätevesien käsittely kiinteistökohtaisesti
- etäisyys koulusta jää alle 3 km, koulukuljetus tapah-
tuu joka tapauksessa alueen ohi ison tien kautta.
- Etäisyys kylämaiseen rakentamisalueeseen on 400 m.
- Tiirilahdentien varrella on jo nykyisellään pysy-
vää asutusta, joka tukeutuu ison tien välityksellä
keskustan palveluihin.
- alueen pysyville paikoille on ollut kysyntää
- niemessä on viisi käyttämätöntä rakennuspai-
kaa; niemeen jäisi 2 loma-asuntopaikkaa, sisä-
maassa muut pysyviä.
- Alueelle kohdistuvassa rakentamisessa tulee kui-
tenkin huomioida sen vaikutus kokonaisuuteen
ja mahdollisuuteen vahvistaa tulevaisuudessa
alueen matkailukäytön ominaisuuksia.

Poikkeamat osayleiskaavoista

Petäjälammen osayleiskaava

Keskustaajaman osayleiskaava käsittää Petäjälam-
men osayleiskaavan eteläosan ja sen tavoitteeksi on

asetettu keskustaajaman ja Tahkovuoren matkailualueiden yhteyksien parantaminen. Keskustaajaman osayleiskaava-alueen rajausta sulkee sisäänsä Petäjälammen osayleiskaavassa esitetyt AP-aluevaraukset. Tarkentuneiden toteutuneisuus ja -mitoitustarkaste-
lujen pohjalta Petäjälammen osayleiskaavassa esitetyt uudet asuinalueet on poistettu tarpeettomina kaavan aikajänne huomioiden. Alueen halki kulkeva tie vierellä kulkevine kevyenliikenteen väylineen on merkittävä yhteys Tahkovuorelle.

Tahkovuoren osayleiskaava

Varpaisjärventien tieoikaisu on osoitettu tekeillä olevassa kaavassa kokonaisuudessaan vuonna 2014 tehdyn tarkemman selvityksen esittämän rajauksen pohjalta.

Tahkonvuoren osayleiskaavassa on Valkeiskylän alueelle osoitettu kaikki mitoituspohjaan perustuvat yksittäiset rakennuspaikat sekä rannalla että MT-alueella: Valkeislammen ympäristöön ei ole mitoituksellisin perustein osoitettavissa uusia rakennuspaikkoja yhtä poikkeusta lukuun ottamatta. Kyseisen kiinteistön 297-499-10-103 käyttämätön rakennuspaikka on osoitettu jo Tahkovuoren osayleiskaavassa, kohdennettuna Varpaisjärventien varrella olevan kiinteistön 297-499-9-37 alueelle. Rakennuspaikan käyttöönotto on haasteellista liikenneturvallisuuteen liittyvistä syistä. Toistaiseksi kapea ja vanha Varpaisjärventien toimii pääyhteytenä Tahkolle: tien liikennemäärien lisääntyessä sen varrelta ei ole suotavaa sallia uusia, riittävän turvallisia liittymiä ennen kuin Varpaisjärventien uusi linjaus ja eritasoliittymä on toteutettu.

Pohjavesialueella sijaitseva, Pajujärventien vieressä oleva karting-harjoittelurata ei ole enää käytössä: alueen merkintää on tarve muuttaa. Autourheilulle on varattu alue Tahkovuoren osayleiskaavassa VU-4-merkinnällä (alueelle saa sijoittaa autourheilua palvelevaa toimintaa).

Poikkeavuudet asemakaavasta

Merkittävimmät muutokset voimassa olevaa asemakaavaan asuinalueiden osalta on tehty Simolanlahden ranta-alueilla, jossa rakentamisen alue on ulotettu rantaan asti toteutumattomien virkistysalueiden osalta.

4.3 Mitoitus

Aluevaraukset

Suunnittelualueen täydennysrakentamiseen tähtäävä mitoitus määräytyy nykytilanteen mukaisista mahdollisuuksista ja rajoituksista. Yleiskaavan mitoitus on laskettu viimeisen 10 vuoden aikana tapahtuneen rakentamisen perusteella. Rakentamisen määrä on mitoitettu realistisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Pysyvää asutusta sallitaan jatkossa olevaan liikenneverkkoon ja olevan vesihuoltoverkostoon kohtuullisin kustannuksin liitettävissä olevilla alueilla, joilla tonttikoko mahdollistaa riittävän elintilan.

Asemakaavoitettuja alueita tulee tarkastella aluekokonaisuuksina ja sallia tonttitehokkuuden nostot alueittain yhteneväisinä.

Kaavassa ranta-alueelle ei ole osoitettu kuin yksi uusi rakennuspaikka Valkeisen rannalla. Tila on emättila ja sille kuuluu rakennuspaikka. Leväniemen-Hakonien alueen rakennuspaikat on osoitettu Syvärin rantaosayleiskaavan mukaisena.

Asumisen mitoitus

Tavoitteena on tarjota korkeatasoisia omakotitalojen rakennuspaikkoja taajaman lähiympäristöstä ja asemakaavoitetulta alueelta kunnan omistamilta alueilta yksityismailla tapahtuvan rakentamisen lisäksi ja lisätä Nilsin keskustaajaman väkilukua. Osayleiskaavan mitoituksen tavoitevuosi on 2030, sama kuin maakuntakaavalla.

Leväniemen ja Hakoniemen ranta-alueilla rakennuspaikkojen lukumäärää ei muuteta Syvärin rantayleiskaavasta. Alueella noudatetaan Syvärin rantayleiskaavan mitoitusta.

Viime vuosikymmenen aikana asuintonttien kysyntä kaava-alueella on ollut melko pientä. Rakentaminen on vaihdellut viime vuosina melko paljon. Nilsissä on viime vuosina rakentunut kahdesta kuuteen omakotitonttia vuodessa, tosin taloudellinen tilanne koko maassa näkyy myös siellä – kaiken rakentamisen määrä on vähentynyt parin viime vuoden aikana. Yleiskaavan mitoitus on laskettu viimeisen 10 vuoden aikana tapahtuneen rakentamisen perusteella, joten rakentamisen määrä on mitoitettu realistisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

	pinta-ala (ha)	kpl	tonttien tarvevuosi	rivittävyys (%)	asunloja (kpl)	asukkaita (x2,5)
AO vapaat (heti/tarvittaessa/muut)	11,5 (7,2/3,3/1)	125	6	21	125	312
AO tä-ra	8,25 (16,5x0,5)	112	6	19	112	168 (112x1,5)
				yht. 40	yht. 237	
AP vapaat	3,8	18	0,5	36	36	90
AP tä-ra	2 (4x0,5)	20	0,5	40	40	100
				yht. 76	yht. 76	
AR vapaat	4,6	9	1	9	36	90
AR tä-ra	0	0	0	0	0	0
				yht. 9	yht. 36	
AK vapaat	1	2	0,25	8	24	60
AK tä-ra	0,2 (0,4x0,5)	3	0,25	12	36	90
				yht. 20	yht. 60	
yhteensä vapaat	20,9	154			221	552
yhteensä tä-ra:t	10,45	135			188	358
kaikki yhteensä	31,35				409	910

Taulukko 7 : Asemakaavoitetut, vapaat rakennuspaikat kaavamerkinnöittäin ja täydennysrakentaminen (tära)

Asuintonttien rakentamattomuuden analysointi

Rakenteen sisään on jäänyt rakentamattomia tontteja. Rakentamattomat tontit keskittyvät keskustasta pohjoiseen, Uutintien molemmiin puolin sekä uusimmalle vuonna 2010 hyväksytyn asemakaavan alueelle suunnittelualueen eteläosassa. Pieni osa vanhempien asemakaavojen alueella olevista, rakentamattomista tonteista sijaitsee isoilla, yksityisessä omistuksessa olevilla rantatonteilla. Syynä rakentamattomuuteen voitaneen pitää maanomistajien halua pitää osa vanhoista tonteista avarina.

Myös kaupungin omistuksessa olevat uudet asuinalueet Mäntyrinteen ja Päivärinteen alueilla ovat vielä osin toteutumattomia.

Alueet ovat suurelta osin yksityisessä omistuksessa, kaupungin omistamia uusista alueista ovat osa Mäntyrintheestä (2,5 ha) ja Pajuniemestä (1,25 ha), mikä turvaa tonttireservin saannin vain 2,5 vuoden ajaksi. Esitetyt yksityiset alueet ovat yhdyskuntarakenteellisesti edullisimmilla alueilla kuin tällä hetkellä kaupungin omistuksessa oleva Haapaniemen alue. Yksityisten maanomistajien alueiden saaminen rakentamisen piiriin on kuitenkin epävarmaa.

Uudet asuinalueet – mitoitustarpeen arviointi

Uusien omakotitalojen rakennuspaikkojen keskikoko on uusilla asemakaavoitetuilla alueilla noin 1500 m². Asuinpienalojen tonttimaan tarve on noin 0,9 ha vuodessa (6 x 1500 m²). Vuosittain tarvitaan noin yhden rivitalon rakennuspaikka eli noin 3000 m². Uusilla alueilla vähintään noin 40 % raakamaasta menee muuhun kuin asuinrakentamiseen (puistot, kaavatiet, tekninen huolto yms.). Vuosittainen aluetarve

2 hehtaaria. Aluetarve 2030 mennessä on noin 28 ha.

Asemakaavoitetulla alueella olevien tonttien ja mahdollisen täydennysrakentamisen vaikutukset Nilsin mittakaavassa ovat pinta-alaltaan niin merkittäviä, että kaikki osayleiskaavassa olevat asuinaluevaraukset voivat olla reservialueina. Oheisessa taulukossa niitä on eritelty tarkemmin ja esitetty osayleiskaavan aluevarausten arvioidut vaikutukset asukasmääriin.

alue	järjestys	pinta-ala (ha)	(A) rakentamiseen (60% ha)	(B) tontteja a 1500m ² (kpl)	rivittävyys vuotta AO,9 ha/vuosi	asukkaita (Bx2,5)
Hukkala, länsi	1	2,0	1,2	8	1, 25	20
Hukkala, itä	2	5,8	3,5	23	3,75	57
Simolan laajennus	3	4,3	2,6	17	2,75	43
Pajuniemi, (res.)	6	12,5	7,5	50	8,25	125
Haapaniemi, pohjoinen, (res.)	4	13,4	8,0	53	9	132
Haapaniemi itäinen, (res.)	10	7,0	4,2	28	4,5	70
Haapaniemi etelä, (res.)	9	5,9	3,5	23	3,75	57
Haapaniemi, lounas, (res.)	7	11	6,6	44	7,25	110
Mäntyrinne, kaakko (res.)	5	5,7	3,4	22	3,75	55
Mäntyrinne, luode (res.)	8	4,1	2,4	16	2,5	40
yhteensä		71,7	42,9	284		709

Taulukko 8 : Uusien asuinaluevarausten ja -reservien mitoitustarpeen ja asukasarviointi

Teollisuuden ja työpaikka-alueiden aluetarve

Voimassa olevassa asemakaavassa on käyttämätöntä toimitilarakennusoikeutta yhteensä hieman päälle 11 000 k-m². Nilsin kaupungin omistuksessa on tällä hetkellä kolme vapaata teollisuustonttia, näiden lisäksi on vapaana neljä yksityisomistuksessa olevaa tonttia. Teollisuuden tilantarve vaihtelee hyvin paljon. Tarkkoja laskelmia ei ole tarkoituksenmukaista laskea. Kaavassa varaudutaan uusien alueiden tarpeeseen ja ne pyritään osoittamaan mahdollisimman hyvien kulkuyhteyksien varrelle mielellään olevan teollisuusalueen yhteyteen. Työpaikka-alueita ei ole tarkoituksenmukaista levittää Varpaisjärventien länsipuolelle. Varpaisjärventien liittymäjärjestelyjen selvittyä on mahdollista tarvittaessa laajentaa työpaikka-aluetta nykyisen Varpaisjärventien linjauksen länsipuolelle. Tätä ei ole kuitenkaan huomioitu varantolaskelmassa. TY-1-tontilla olevan nykyisen, 1990-luvulla rakennetun teollisuusvaraston pinta-ala on noin 1400 k-m², kun voimassa olevassa asemakaavassa toimitilarakennusoikeus on yhteensä 2800 k-m².

Palveluiden aluetarve

Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava mahdollistaa keskustatoimintojen alakeskuksen alueelle (ca1) si-

joitettavien vähittäiskaupan suuryksiköiden yhteenlasketuksi kerrosalaksi - olemassa olevat vähittäiskaupan suuryksiköt (3300 k-m²) huomioiden - enintään 25 000 k-m², eli 21 700 k-m² lisäyksen.

Kaava mahdollistaa tilaa vaativan kaupan suuryksikön tai myymäläkeskittymän (kme) enimmäismitoitukseksi erikoiskaupalle 5000 k-m², päivittäistavarakaupalle ja muulle erikoiskaupalle kummallekin 2000 k-m².

Merkittävien uusien palveluiden tarvetta ei ole näköpiirissä. Uusien asuntoalueiden yhteyteen varataan riittävät vihervälialueet esim. leikkikenttien rakentamiselle.

Tilaa vaativalle erikoiskaupalle osoitetaan aluevaraus suunnittelualueen luoteiskulmalle, käytöstä poistuvalla maa-ainesten ottoalueelle.

Suunnittelualueetta ei mitoiteta tavoitteellisten asukasmäärien mukaan, vaan aluetta on pyritty täydentämään olosuhteiden ja ominaisuuksien mahdollistamalla tavalla. Mitoituksella pyritään tukemaan joukkoliikenteen toimivuutta.

Maakuntakaavan lähtökohtana on ollut, että Tahkon matkailualueelle rakennetaan 22 000 uutta vuodepaikkaa vuoteen 2030 mennessä. Nilsin keskustan osayleiskaavan alueelle ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa matkailualueen vuodepaikkoja.

Alueella olevaa rakennuskantaa pyritään hyödyntämään yritystoiminnassa, esimerkkeinä mainittakoon vanha koulu Valkeisenlammen lähellä kaava-alueen reunamilla.

Energiahuollon aluetarve

Suunnittelualueen kaakkoislaidalla on suuria toimintayksiköjä (terveyskeskus, hoitolaitoksia), joiden kaukolämmön toimintavarmuudesta on syytä huolehtia. Alueen kaakkoislaitaan on tarve sijoittaa aluevaraus uutta vara- ja huippulämpökeskusta varten.

Väestöarvio

Oheisessa taulukossa on esitetty olevaan asukasikajakamaan verrattavat asukasmäärät, jotka kaavan aluevaraukset mahdollistavat. Täydennysrakentamisen tuomaa asukasmäärän lisäystä AK, AO, AP ja AR-alueilla ei ole huomioitu.

taajama-asukkaat	kpl	0-15 (14%)	16-64 (52%)	65+ (34%)
nykyiset (tilanne 1.1.2016)	3266	472	1687	1107
asukaslisäys, kun olevat vapaat tontit rakennetaan	552	77	287	188
asukaslisäys, kun tä- ja t- tontit rakennetaan	358	50	186	121
asukaslisäys yhteensä	910	127	473	309
ilman uusia aluevarauksia kaikki yht	4176	599	2160	1416
asukkaat, kun uudet tontit uusilla aluevarauksilla rakennetaan	709	99	370	241
uudet asukkaat yhteensä, kun kaikki käytettävissä olevat tontit rakennetaan	1619	226	843	550
kaikki yht	4885	698	2530	1657

Taulukko 9 : Osayleiskaavan mahdollistama asukasmäärä

Osayleiskaavatyön yhteydessä on käynyt ilmi, että asemakaavoissa olemassa olevien asuintonttien saaminen rakentamisen piiriin on alueen elinvoimaisuuden kannalta avainasemassa.

Kysyntä Nilsissä ei ole ollut suurta. Valtakunnan-tasoisesti ja Kuopion tavoitteiden mukaisesti periaatte asuinalueiden tiivistämisestä on kuitenkin yleisesti hyväksyttävä.

Esitettyjen AO, AP-, AK ja C-5 varauksien asukasmäärät ovat peruspalvelujen (esim. päivähoido) mitoittamisen kannalta toistaiseksi pienet, koska kysyntä on suunnittelualueella pientä: niillä on kuitenkin peruspalveluiden säilyttämisen kannalta selkeä merkitys. Nykyisiä yksiköitä on kunnostettu ja niiden vetokyky on toistaiseksi riittävä. Haapaniemessä oleva Y-tontti on sekä sijainniltaan, muodoltaan, rakentamisolosuhteiltaan että olevaan palvelurakenteeseen nähden ylimitoitettu varaus ja voidaan siten osoittaa muuhun rakentamiseen.

4.4 Rakenne - tavoitteellinen taajamarakenne

Nilsin taajaman melko tiivis yhdyskuntarakenne pyritään säilyttämään osoittamalla uutta rakentamista olevan rakenteen sisään ja sen välittömään läheisyyteen. Taajaman ympäristön rakentamista pyritään keskittämään ja ohjaamaan huomioiden ympäristö- ja maisema-arvot. Kaavalla pyritään "lähentämään" keskustaa aluetta ja Tahkovuoren matkailualueutta mm. yhteyksiä parantamalla.

Uusien aluevarausten avulla pyritään säilyttämään kirkonkylän palvelutarjonta ja edelleen kehittämään kirkonkylän palveluja sekä luomaan houkuttelevia, luonteeltaan erityyppisiä rakennuspaikkoja.

Selkeästi toisistaan poikkeavia vaihtoehtoisia rakennemuotoja, joissa toiminnot olisivat sijoittuneet eri paikoille, on vaikea muodostaa olevan rakenteen

vuoksi. Nilsin keskustan osayleiskaavan rungon muodostaa oleva liikkumisen pääväylä, Nilsiantie.

Yleiskaava osoittaa Nilsin ydinkeskustan palvelukeskittymiseen ja sen lähivirkistysalueiden merkityksen kokonaisuuden kannalta: ydinkeskustan alue painottuu ja monipuolistuu. Muu osa Nilsin keskustan alueesta tukeutuu ydinkeskustan toimintoihin. Nilsin keskustan alueelle sijoittuu tavoitteiden mukaisia kaupunkirakenteen tiivistymisalueita, johon on mahdollista kaavoittaa asumis-, palveluja- ja yritystoimintojen aluetta. Olennaisinta keskusta-alueen kehittämisessä on luoda edellytykset elinvoimaisen keskustan muodostumiselle. Pääosin 1970-luvulla rakentuneet asuinalueet sijoittuvat pääväylän tuntumaan omina keskittyminään. Suurimman asuinmäärän omaavat talot sijoittuvat luontevasti nykyisen keskuksen tuntumaan. Joukkoliikenteen kannattavuuden ja hyvän saavutettavuuden mahdollistamiseksi asuminen keskittyy joukkoliikennereitin varteen noin 300 metriä leveille vyöhykkeille tien molemmin puolin ja olevan joukkoliikenneyhteyden ja sen pysäkkien läheisyyteen.

Asuntoalueita erottavat toisistaan viher- ja virkistysalueiden verkosto, jonka ulkoilureitistö johdattaa laajemmille ulkoilualueille Halssin kankaan ja edelleen Tahkon suuntaan. Viheralueiden osalta yleiskaava täsmentyy ja yksilöi. Sataman alueesta itään olevaa puistoaluetta on kehitetty viime vuosina. Aluekokonaisuuksiltaan selkeiden, maatilamiljööseen suoraan liittyvien ja viljelykäytössä olevien peltojen osoittamista rakentamiseen on vältetty alueen kulttuurihistoriallisten piirteiden vaalimiseksi.

Yleiskaavan laadinnan yhteydessä on tonteille tehty karkea, täydennysrakentaminen mahdollisuuksia selvittävä tarkastelu, jota tulee tarkentaa yksityiskohtaisessa suunnittelussa. Seikkaa on havainnollistettu liitteessä 22.

Asuinrakentaminen, julkiset palvelut ja pääsääntöiset kaupan palvelut keskittyvät keskustaajamaan, vähäinen lomarakentaminen ja matkailupalvelut sijoittuvat Sieraniemestä Valkeiselle ulottuvalle alueelle sekä taajaman itäpuolelle Tiirinlahden ja Tiirinniemen alueelle. Pysyvä-asutus ja loma-asutus lomittuvat taajaman pohjois- ja itäpuolella pitemmällä aikajänteellä. Loma-asutus leviää Tiirinniemen pohjoispuolella, jossa saaret on kohtuullisin kustannuksin myöhemmin yhdistettävissä mantereeseen.

Yleiskaavaratkaisua mietittäessä on huomioitu keskustaajaman ja Tahkovuoren matkailualueen kasvaminen yhdeksi nauhataajamaksi, jonka on mahdollis-

ta tulevaisuudessa laajentua myös Tiirinlahteen päin, Nilsia-Tahko-nauhakaupungin täydennysrakennusalueiden toteutumisen jälkeen.

4.5 Nimistö

Tulevassa nimistössä voidaan tukeutua nykyisiin, kartoissa esiintyviin tai historiaan perustuviin nimiin. Nimet tarkentuvat asemakaavoituksessa.

4.6 Osayleiskaavan maankäyttö (liite 18)

Kaavamerkinnot ovat yleispiirteisiä ja aluerajaukset ovat perusteltuja. Suurin osa alueesta on jo asemakaavoitettu ja käyttötarkoitukset määrätty jo siinä yhteydessä. Alueen tuleva kehitys on pitkälti alueella toimivien yksityisten yrittäjien ja investoreiden toiminnan varassa. Osayleiskaavaluonnos ohjaa riittävällä tasolla yksityiskohtaisempaa suunnittelua. C-merkintöjen yksityiskohdat tarkentuvat asemakaavoitusvaiheessa.

4.6.1 Asuminen

AK Kerrostalovaltainen asuntoalue

Asemakaavan mukaiset kerrostaloalueet on osoitettu AK-alueiksi, Tilhintien AK-aluetta lukuun ottamatta. Kerrostalorakentaminen on pyritty ohjaamaan keskusta-alueen äärelle. Nykyisessä asemakaavassa oleva EN-merkinnällä oleva alue on liitetty osaksi kerrostaloaluetta. Tarvetta uusille alueille ei ole, koska ns. Meijerin alueella on vapaita rakennuspaikkoja kerrostaloja varten.

AP Pientalovaltainen asuntoalue, uudet asuinaluevaraukset

Asemakaavoitetut ja asemakaavoitettavat asuinalueet on merkitty AP-alueiksi. Näiden lisäksi myös ranta-alueella olemassa olevat, asemakaavoittamattomat sekä Syvärin rantaosayleiskaavan alueella olemassa olevat asuinrakennuspaikat Haapaniemessä on osoitettu AP-alueeksi. Haapaniemessä oleva asemakaavoitettu Y-tontti on osoitettu yleisen rakentamisen sijaan asuinrakentamiseen sijaintinsa, muotonsa, rakentamisolosuhteidensa että olevan palvelurakenteen vuoksi. Tonttivarannossa sitä ei ole kuitenkaan huomioitu. Keskustan eteläpuolinen AL-alue on osoitettu olevan tilanteen mukaisesti AP-alueeksi.

Kaavassa on selvitetty, miten Nilsin kirkonkylän nauhamaista, Simolanlahden pohjois- ja eteläpään ympäri kiertyvän taajaman olemassa olevaa rakennetta tiivistetään, olemassa oleva tonttivaranto hyödynnetään ja käyttötarkoituksia muutetaan. Olemassa olevaa rakennetta täydennetään tarvittaessa uusilla asuinalueilla. Uutta asutusta ohjataan jo olemassa olevan haja-asutuksen läheisyyteen sekä rakennetun vesihuollon yhteyteen. Asuinalueiksi osoitetaan sijainnin, maiseman ja rakennettavuuden puolesta rakentamiseen soveltuvia alueita. Tavoitteena on tarjota rakentajille houkuttelevia ja kilpailukykyisiä rakennuspaikkoja, jotta Nilsin taajama saadaan edelleen kehittämään.

Simolanlahden vedenpinta noudattelee Syvärin pinnan vaihteluita. Uudet rakentamisalueet eivät Hukkalan alueella sijoitu tulva-alueelle.

Uusien asuinalueiden vertailu on vaikeaa, koska ne kaikki sijoittuvat olevan rakenteen sisään tai viereen. Tutkitut laajenemisalueet on eritelty ominaispiirteineen oheisessa taulukossa 10.

uudet asuinaluevaraukset y = yksityinen k = kaupunkin	maaperä	toteutuksen toteutettavuus	yhdistetty edullisuus	tonttien (tilojen) uutta katuverkkoa	viikitysyys	liikenneväylä	huvien käytönmahdollisuus	rajotteita
Hukkala, länsi, y	hienojakoinen	1	++	0	++	0	+	pelto
Hukkala, itä, y	hienojakoinen	2	++	0	++	0	+	pelto
Simolan laajennus, y	hienojakoinen	3	+	+	+	+	+	pelto
Pajuniemi, yk	hienojakoinen	6	+	+	+	++	+	pelto
Haapaniemi, pohjoinen yk	hienojakoinen, iläosa savi	4	+	++	+	+	+	mettä
Haapaniemi itäinen, yk	hienojakoinen	10	+	++	+	+	+	lähellä suojelualue
Haapaniemi etelä, y	kallioinen	9	+	++	+	+	+	
Haapaniemi, lounas	hienojakoinen ja kallioinen	7	+	++	+	+	+	pelto
Mäntyrinne, luode, y	hienojakoinen, pohjoisosa karkia	5	+	+	+	+	+	pelto
Mäntyrinne, kaakko, yk	hienojakoinen	8	++	0	+	+	+	mettä

Taulukko 10: Asuinaluevarausten vertailu

RA Loma-asuntoalue

Olemassa olevat lomarakennuspaikat Valkeisen, Iso-Loutteisen ja Iso-Kankainen alueella on osoitettu RA-alueeksi. Syvärin rantaosayleiskaavan ranta-alueilla olevat lomarakennukset ja Syvärin rantaosayleiskaavan mukaiset rakennuspaikat on osoitettu myös kyseisellä merkinnällä. Syvärin ranta-alueelle ei ole laskettu uudelleen mitoitusta, koska osoitetut rakennuspaikat ovat voimassa olevan rantaosayleiskaavan mukaisia.

4.6.2 Palvelut ja työpaikka-alueet

Palvelut sijoittuvat kirkonkylän keskusta-alueelle. Ase-

makaavassa AL-merkinnällä olevilla tonteilla tehokuus vaihtelee 0,25-0,6 välillä. Kaupan maakuntakaavassa keskustaajama on saanut aluekeskusrajauksen ja C1-merkinnän, mikä mahdollistaa vähittäiskaupan suuryksikön sijoittumisen keskustaajamaan. Kaavatyön yhteydessä on tarkasteltu kaupunkirakenteen kannalta edullisesti sijaitsevat, riittävän kokoiset ja vapaat tontit, joille yli 2000 m² yksiköiden sijoittaminen on mahdollista. Samoin on tarkasteltu myös edullisesti sijaitsevat, riittävän kokoiset ja vapaat tontit, joille on mahdollista sijoittaa yli 4000 m² kaupan yksikkö. Asiaa on havainnollistettu liitteessä 6.

C Keskustatoimintojen alue

Kaupan maakuntakaavassa on osoitettu Nilsin alakeskuksen raja-alue yleispiirteisellä ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tarkentuvana; osayleiskaavassa keskusta-alueen ydinalue, hallinnollinen ja kaupallinen keskus, on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi (C). Ydinkeskuksen luoteispuolella, Nilsin tien varressa oleva AL-alue on osoitettu osaksi keskustatoimintojen aluetta, jonka kokonaispinta-ala on noin 14 ha. Kaavan aluerajauksen laajuudella on pyritty varautumaan osaltaan Tahkon matkailualueen kehitykseen ja sen mahdollisiin tarpeisiin taajama-alueen.

Palvelualueet

Erityisiä uusia julkisia palveluvarauksia ei ole tiedossa. Nykyisten julkisten ja yksityisten palveluiden laajentumistarve on huomioitu aiemmin laadituissa selvityksissä. Niiden pohjalta toteutetaan perusterveyspalveluiden ja varhaiskasvatuksen tarvitsemat toimitilajärjestelyt (terveysasema korjataan ja rakennetaan osittain uudestaan, päiväkotitiloja yhdistellään ja rakennetaan uusia tiloja).

P Palvelujen ja hallinnon alue

Yksityiset kaupalliset ym. palvelualueet on osoitettu P-alueeksi keskustatoimintojen alueen ulkopuolelta. Merkinnällä on osoitettu mm. Hankkijan Agri-Market, hoivayritysten alueita sekä Simolan museo pysäköintialueineen, kesäteatterin alue, Halssin lava ja Simolan asemakaavoitettu YS-tontti että myös Ahvenuksenlammen läheisyydessä oleva kasvihuone/puutarha-alue. Uusin P-alue on Valkeisenlammen pohjoispuolelle sijoittuva vanha koulu, jonka toimintaa on tarkoituksenmukaista kehittää nykyisestäään. Kuopion tien varressa, kaava-alueen etelälaidalla Juankoskentien varrelle, teollisuusreservialueen läheisyyteen on varattu noin 4 ha alue tulevaisuuden laajenemistarpeita varten, mahdollisesti liikenneasemaa varten. Alueen toimija ei ole tiedossa.

PY Julkisten palvelujen ja hallinnon alue

Terveyskeskus, kirkko, kirkkoherranvirasto, päiväkodit ym. vastaavat kunnalliset ja seurakunnalliset palvelualueet on osoitettu PY-alueeksi. Uusia aluevarauksia ei ole osoitettu. Haapaniemessä oleva Y-tontti on sekä sijainniltaan, muodoltaan, rakentamisolosuhteiltaan että olevaan palvelurakenteeseen nähden ylimitoitettu varaus ja voidaan siten osoittaa muuhun rakentamiseen.

Työpaikka-alueet

Nykyiset teollisuusalueet sijoittuvat taajaman pohjoisosaan Valkeisen risteysalueelle. Kaavassa teollisuusaluevarauksista on laajennettu rakenteen ja olosuhteiden mahdollistamalla tavalla. Maakunta-kaavan mukaisesti taajamarakenne on esitetty päättyväksi pohjoisosaltaan Valkeisen risteysalueeseen: uutta TP-aluetta on osoitettu vain Varpaisjärventien uuden linjauksen itäpuolelle, lähes loppuun otetun maa-aineksen ottoalueelle. Aluevarauksilla luodaan ja säilytetään edellytykset monipuolisille palvelun ja teollisten työpaikkojen synnylle.

Kaupun maakuntakaavassa on esitetty tilaa vaativan kaupan (kme) sijoittuminen Valkeiskyläntien ja Varpaisjärventien risteysalueeseen. Osayleiskaavassa toiminto sijoittuu taajamarakenteessa TP-alueelle. Liikenteelliset vaikutukset eivät ole merkittäviä nykyverkolle.

T Teollisuus- ja varastoalue

Kantatien varrella olevat autopurkamo ja saha on osoitettu T-alueeksi, kuten myös oleva työpaikka-alue Varpaisjärven ja Juankoskentien risteysalueella.

TP Työpaikka-alue

Uutta työpaikka-aluetta on osoitettu Varpaisjärventien ja Pajujärventien risteysalueelle yhteensä noin 18 ha. Alueelle tulevat toimijat eivät ole tiedossa. Alueen toteuttaminen tapahtuu asemakaavalla, jossa määrittävät tarkemmat määräykset, erityisesti pohjaveden muodostumisalueella.

Osa selvitysalueeksi merkitystä alueesta Varpaisjärventien länsipuolella voi mahdollisesti myöhemmin toimia työpaikka-alueen laajentumisreservinä, mutta aluetta ei voi toteuttaa ennen uusia liikennejärjestelyjä ja maanottoalueiden asianmukaista maisemointia.

TY Teollisuusalue, jolle ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia

Teollisuusalue taajaman pohjoispäässä on osoitettu TY-alueeksi. Aluetta on laajennettu (nykyisestäään) asemakaavoitetusta alueesta pohjoiseen noin 4,0 ha. Olevat työpaikka-alueet Simolantien ja Laitisenmäentien varressa sekä Laitisenmäentien ja Varpaisjärventien risteysalueelle on osoitettu TY-merkinnällä.

T (res) Teollisuus- ja varastoaluereservi

Juankoskentien varrelle on varattu teollisuusaluetta tulevaisuuden laajenemistarpeita varten 11 ha. Aluevaraus on esitetty kaavaan myös Varpaisjärven ja Juankoskentien risteysalueeseen jatkamaan olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta.

4.6.3 Liikenne (liite 19)

Liikenne ja liikennealueet

Liikennealueilla mahdollistetaan kaavallisesti liikenneturvallisuuteen ja taajamakuvaan liittyvät parannukset. Nilsin keskustaajaman ja Tahkovuoren välille luodaan mahdollisuus toimivaan ja turvalliseen kevyen liikenteen verkkoon. Päätieverkon meluhaitat otetaan huomioon maankäyttöratkaisuissa. Maantieverkkoon kohdistuvat suunnitelmat huomioidaan tarpeellisin varauksin.

Varpaisjärventien ja Pajujärventien (Maanteiden 5762, 577) risteysalueelle on laadittu tarveselvitys, minkä perusteella tielinjaus on osoitettu kaavaan selvitysalue-merkinnällä kokonaisuutena koko oikaisun vaatimalta alalta.

Asemakaavoitettaessa Valkeiskylän työpaikka-alueita, tulee tieyhteydet tutkia tarkemmin tiesuunnitelma-tasoisella suunnitelmalla.

Uusien rakennuspaikkojen pääsytiät tulisi johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta yleiselle tielle. Vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulisi tapahtua samasta liittymästä. Ennen rakennusluvan myöntämistä uutta liittymää tai liittymän käyttötarkoituksen muutosta varten on haettava lupa tienpi-toviranomaiselta.

Yleiskaavassa osoitetaan taulukossa 11 mainitut katuverkon muutokset. Pienien katuverkoissa tehtävien liikennejärjestelyjen tilatarpeet huomioidaan asemakaavoituksen yhteydessä.

katu	kohdan tarkennus	perustelu	toimenpiteitä
Uittentie	liittymä Simolantielle	asuinalueen rauhoittaminen läpiajoliikenteeltä, vaaralliseksi koetun liittymän poistaminen	katkaisu
Syvärintie	koulukeskuksen kohdalla	kävelykylän vahvistaminen, liikenneturvallisuuden parantaminen	katkaisu: reunakivi, pyöräkatokset ja istutukset
Laitlantie-Vanhankirkontie	katujen välinen alue sataman puolella	asuinalueen rauhoittaminen läpiajoliikenteeltä	kääntöpaikka, mahd. huoltoajoväylä matonpesupaikalle
Koulupolku-Meijerintie	katujen välinen alue sataman puolella	asuinalueen rauhoittaminen läpiajoliikenteeltä	kääntöpaikka, mahd. huoltoajoväylä satamaan

Taulukko 11: Yleiskaavassa esittävät katuverkon muutokset

Asukasmääräarvio, liikennetuotos

Täydennysrakennettavien ja uusien asuinalueiden liikennetuotos on laskettu taajaman lievealueiden laskentakaavalla ja se on esitetty oheisessa taulukossa.

olevat, vapaat rakennuspaikat	pinna-ala (ha)	asuntola (kpl)	asukkaila	liikennetuotos
AO	11,5	125	312	383
AP	3,8	36	90	110
AR	4,6	36	90	110
AK	1	24	60	73
yhteensä	20,9	221	552	679
AO tä-ä	8,25	112	168	206
AP tä-ä	2	40	100	123
AR tä-ä	0	36	0	0
AK tä-ä	0,2	24	90	110
yhteensä	10,45	188	358	439
olevat kaikki yhteensä	31,35	409	910	(910x1,99 x0,79x1,22):1,56
				1118 ajon./vrk

Taulukko 12: Täydennysrakennettavien asuinalueiden liikennetuotos

Uuden asumisen tuottaman liikennemäärän sijoittamista katu- ja tieverkolle ei ole arvioitu määrän vähäisyyden vuoksi. Liikennemäärän kasvu ei aiheuta liikenteen toimivuusongelmia. Haapaniemessä itäisen, eteläisen ja kaakkoisen alueen toteuttaminen edellyttää uutta liittymää maantielle (Tiirinlahdentie) tai vaihtoehtoisesti olevan liittymän uudelleenjärjestelyä.

uudet		B			
alue	pinna-ala (ha)	liikenne (kpl)	asukkaila (Bx2,5)	liikenne tuotos	katu, johon liikenteen pääpaino kohdistuu
Hukkala, länsi	2,0	8	20	31	Syvärintie, Hukkalan tie
Hukkala, itä	5,8	23	57	88	Syvärintie, Hukkalan tie
Simolan laajennus	4,3	17	43	66	Lusperinkuja, Simolantie
Pajuniemi	12,5	50	125	193	Lusperinkuja, Simolantie
Haapaniemi, pohjoinen	13,4	53	132	204	Haapapolku, Leväniementie, Kalevantie
Haapaniemi itäinen	7,0	28	70	108	Keinolaasaarentie, Leväniementie, Kalevantie
Haapaniemi etelä	5,9	23	57	88	Tiirinlahdentie
Haapaniemi, lounas	11	44	110	170	Tiirinlahdentie
Mäntyrinne, kaakko	5,7	22	55	85	Puolukkapolku, Saarnitie
Mäntyrinne, luode	4,1	16	40	62	Tuomitie, Saarnitie, Mustikkarinteentie
uudet kaikki yhteensä ajon./vrk	71,7	284	709	1095	(709x2,5x0,79x1,22):1,56

Taulukko 13: Uusien asuinalueiden liikennetuotos

Työpaikka-alue-reservi liikennetuotos: kt 75 risteys-

alueen kehittäminen /TP-reservi (Juankoskentien Nurmeksentien risteysalue)

Yleiskaavassa on osoitettu teollisuuteen painottuvia työpaikka-alueita Nilsiantien länsipuolelle Juankoskentien pohjoispuolelle sekä mahdollisuus liikennettä palvelevaan yksikköön Kuopiontien ja Nilsiantien liittymän koilliskulmaukseen. Teollisuusalueen sijoittaminen maantien varteen edellyttää uuden liittymän rakentamista maantielle sekä mahdollisesti liittymän kanavointia. Tarvittavat toimenpiteet tarkentuvat sitten, kun on tiedossa alueelle sijoittuvan toiminnon laajuus ja liikenteelliset vaikutukset.

Nilsiantien ja Kuopiontien liittymäalueen läheisyyteen mahdollistetun liikenneaseman liikennetuotoksen laskenta perustuu viereisen maantien liikennemäärään, joka vuoden 2030 ennustetilanteessa on Kuopiontiellä 4650 ajon/vrk. Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa (Suomen ympäristö, 27/2008)-oppaan mukaan pienten huoltoasemien liikennemäärä on 10-15 % päätien liikennemäärästä. Näin ollen voidaan arvioida, että huoltoasemalla käy päivittäin 240-350 autoa, jolloin asema liikennetuotos on arviolta 480-700 ajon/vrk. Oppaan mukaan arvioinnissa lähdetään siitä, ettei huoltoasema itsessään lisää merkittävästi liikennettä, vaan sen ohitse kulkevan maantien liikenteestä osa poikkeaa asemalla. Aseman aiheuttama liikenne on kuitenkin niin suuri, että toteutuessaan se edellyttää uusia liittymäjärjestelyjä. Liikenneturvallisuuden kannalta liikenneaseman liittymä on parempi osoittaa Nilsiantieltä kuin Kuopiontieltä, sillä Nilsiantien liikennemäärä on niin nykyisellään kuin tulevaisuudessakin hieman pienempi.

Liikennealueet

LV Venesatama/-valkama-alue

Nilsin satama, Simolan veneranta sekä Pappilanjoen ja Tiirinlahden kolme venevalkamaa on osoitettu voimassa olevien asemakaavojen mukaisesti. Simolan venerannan pohjoislaidalla on otettava huomioon alueen halki talvella kulkevan moottorikelkkauran linjaus. Eteläosa alueesta varataan soutuvenepaikojen rakentamista varten, pohjoisosa alueesta on puistovenerantaa.

Rata

Kaavaan ei osoiteta ratalinjausta, ratavaraus- eikä radan yhteystarve-merkintää. Kaavan ratkaisut mahdollistavat edelleen ratalinjauksen, joskin ratalinja ei liene ajankohtainen kaavan aikajänteellä. Muun ai-

emman suunnittelun yhteydessä tutkittu ratalinja-varaus sijoittuu kaavassa MU-alueelle, Varpaisjärventien risteuksen selvitys-alueen länsipuolelle. Linjaus edellyttää kuitenkin yksityiskohtaisempaa suunnittelua

Moottorikelkkailu

Alueelle sijoittuvaa moottorikelkkailun runkoreittiä ollaan virallistamassa. Yleiskaavaan runkoreitti on osoitettu nykyiselle paikalleen taajaman länsipuolella. Moottorikelkkareitin virallistuttua jo olemassa olevat yhteysurat jäävät käyttöön jatkossakin. Moottorikelkkailussa huomioidaan erityisesti Syvärintien ja Puusepöntien ylitykset.

Uudelta reitiltä tulee jossain vaiheessa rakennettavaksi yhteysura Palokankaan kautta luoteesta aivan keskustaan palvelujen piiriin. Yhteys lyhentää myös matkaa moottorikelkkareitin tankkauspaikaksi toimivalle kaava-alueen etelälaidalla, Nurmeksentien varrella olevalle huoltoasemalle.

Jalankulku ja pyöräily

Olevat kevyen liikenteen olevat väylät on osoitettu Nilsin/Valkesyläntielle, Simolantielle, Syvärintielle, Pisantielle, Kalevantielle, Laitisenmäntielle, Varpaisjärventielle, Petäjälammentielle, Tiirinlahdentielle ja osalle Juankoskentietä. Oheisessa taulukossa on eritelty asuinreservalueiden mahdollisia vaikutuksia pyöräilyyn ja kävelyyn.

alue	ortofotokuva 1:500m ² (kpl) = 8	asukkaita (kpl)	etäisyys keskustasta (m)	etäisyys - puole + tyvä	kevyen liikenteen vaikutus
Hukkala, länsi	8	20	600	+/-	etäisyydellä, joka lisää jokapäiväistä kevyttä liikennettä
Hukkala, itä	23	57	800	+/-	etäisyydellä, joka lisää jokapäiväistä kevyttä liikennettä
Simolan laajennus	17	43	2500	+/-	satunnaista lisäystä
Pajuniemi, (res.)	50	125	2800	+/-	satunnaista lisäystä
Haapaniemi, pohj.	53	132	1500	+	etäisyydellä, joka voi lisätä jokapäiväistä kevyttä liikennettä
Haapaniemi itäinen, (res.)	28	70	1700	-	etäisyydellä, joka voi lisätä kevyttä liikennettä
Haapaniemi etelä, (res.)	23	57	2000	-	satunnaista lisäystä
Haapaniemi, lounas	44	110	1800	-	etäisyydellä, joka voi lisätä jokapäiväistä kevyttä liikennettä
Mäntyrinne, kaakko (res.)	22	55	1500	-	etäisyydellä, joka voi lisätä kevyttä liikennettä
Mäntyrinne, luode (res.)	16	40	2200	-	satunnaista lisäystä
yhteensä	284	709			

Taulukko 14: Uusien asuinaluevarausten vaikutus pyöräilyyn ja kävelyyn

Kevyen liikenteen olosuhteiden parantaminen ja yhteystarpeet

Varpaisjärventien suuntainen kevyen liikenteen yhteys

Varpaisjärventien varteen on kohdistunut aiemmin merkittävää vapaa-ajankäyttöä vaikkakin maantien

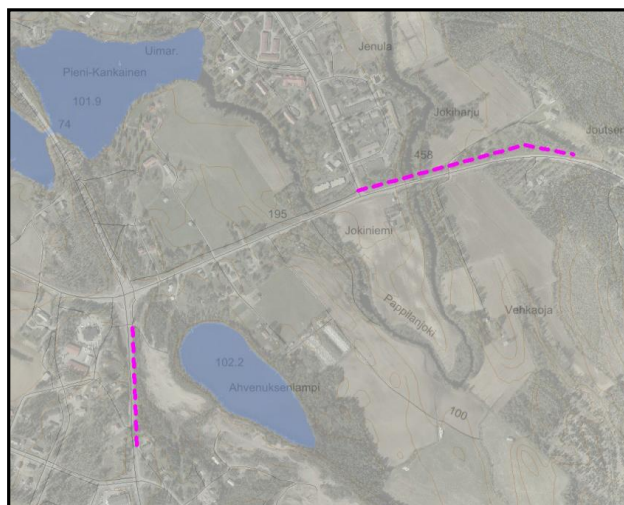
pientareet ovat erityisen kapeat. Vuosien mittaan ja myös osayleiskaavan laatimisen yhteydessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja osallisten kanssa käydyissä keskusteluissa on nostettu esille mahdollinen tarve rakentaa kevyenliikenteen reitti Varpaisjärventien vierelle Nurmeksentielle asti.

Asukkaita tien eteläpuolella on reippaat parikymmentä, koululaisia vain muutamia. Yhteys on hankala toteuttaa olemassa olevista olosuhteista ja rakenteesta johtuen. Sieraniemeen, Petäjälammentien yhteyteen on rakennettu myös Nilsin keskustan virkistyskäyttöä palveleva kevyenliikenteen yhteys Tahkolle asti.

Varpaisjärventien reitin tarpeellisuus kyseenalaistuu, koska pääpaino reitistön kehittämiseen kohdistuu - Petäjälammentien yhteyden rakennuttua - keskustan kevyenliikenteen verkoston täydentämiseen, joka on kokonaisuuden toiminnan kannalta tarpeellisempi. Varpaisjärventien suuntaisen yhteyden rakentaminen ei ole kaavan suunnittelukaudella kovin merkityksellistä.

Kiireellisimmät yhteydet

Kiireellisimmät kevyen liikenteen yhteydet on esitetty kuvassa 6.

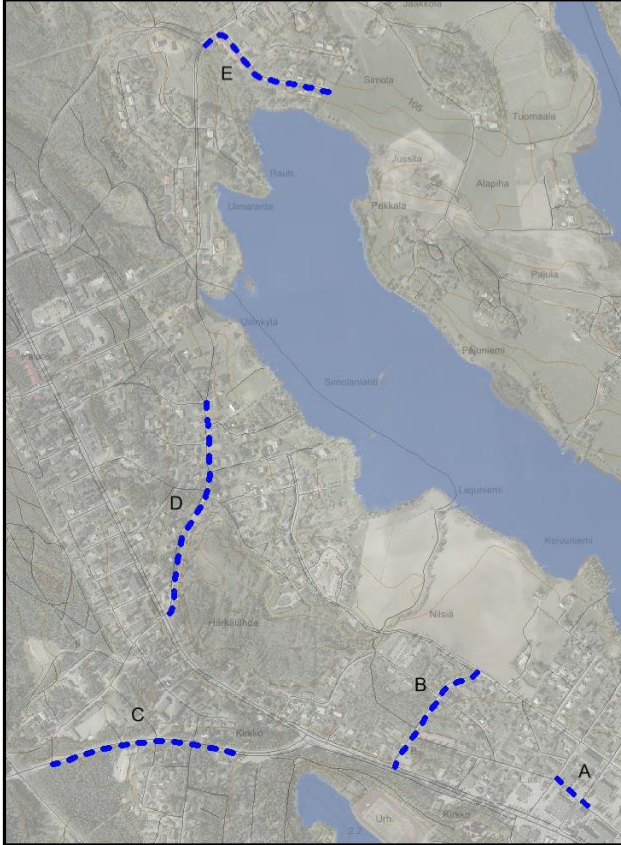

Kuva 6: Liikenneturvallisuuden kannalta tarpeelliset, alueelta puuttuvat kevyen liikenteen väylät

Juankoskentien yhteyden rakentaminen on esitetyistä yhteyksistä tärkeämpi. Juankoskentien ja Tiirinlahdentien varteen on kaavassa esitetty kevyen liikenteen yhteystarve. Juankoskentien vaikutuspiirissä asui v. 2016 90 henkeä, joista 16 lasta. Tiirinlahdentien yhteyden rakentamisen tarve korostuu vasta mikäli uudet asuinalue-reservit otetaan käyttöön myöhemmin suunnittelukaudella. Nykyisin Tiirinlahdentien vaikutuspiirissä on asukkaita vain 42 henkilöä.

Kevyen liikenteen olosuhteiden parantaminen katuverkossa

Alueen liikenneturvallisuuden kannalta tarpeellisia kevyen liikenteen väyliä puuttuu alueelta noin 1,8 kilometrin matkalta. Yhteydet on esitetty tarkemmin oheisessa kuvassa 7 ja taulukossa 15.

Kuva 7: Liikenneturvallisuuden kannalta tarpeelliset, alueelta puuttuvat kevyen liikenteen väylät /jalkakäytävät

kohte	tarkenne	pituus (m)	huomio	priorisointi
A	Matintie: väli Paavontie-Koulupolku	100	Tärkeä, edellyttää tarkempaa suunnittelua	kiireellisin
B	Hukkalan tie	320	Vaihtoehtoinen Hukkalanpuiston halki kulkevalle reitille. Linjaus katutilan jäsentelyillä joko oivalle kadulle tai rakennettava sen viereen.	Tarve syntyy, kun Hukkalan täydennysrakennusalue avautuu.
C	Laitisenmäentie: väli hautausmaan pysäköintialue-Verstastie	455		minimitoteutus: Keskisentie - Kotipolku (185 m). Pidemmän tarve syntyy, kun ulkoilureittiä täydennetään hautausmaan kiertäväksi
D	Uitintie: väli Nilsiantie-Peipontie	556	Tarpeellinen kokoojakadun varrella.	
E	Lusperinkuja	377		Tarve syntyy, kun täydennysrakennusalue avautuu.
	yhteensä	1808		

Taulukko 15: Kaava-alueen kehitettävät kevyen liikenteen yhteydet

4.6.4 Virkistys, ulkoilureitit (liite 19)

Virkistysalueet

Vapaata rantaa osayleiskaava-alueella on noin 23,5 km. Mukaan ei ole laskettu veteen rajoittuvia peltorantoja (rantaviivaa 2,3 km), eikä Iso-Kankaisten saaria. Asemakaavoitetulla alueella vapaata rantaviivaa on 5 km, joista kaupunki omistaa noin 1,6 km. Simolanlahden niemellä ja saarilla ei ole yleistä virkistyskäyttöä olevasta rakenteesta johtuen, siksi ne on kaavassa esitetty M-alueina.

Virkistysalueiden osalta säilytetään ja täydennetään olemassa olevaa viheralueiden verkostoa sekä ulkoilureitistöä. Venevalkammat ja uimarannat sekä Tahkon matkailualueen ja keskustaaajaman välisten yhteyksien toimivuus huomioidaan. Kaavassa huomioidaan yhteystarve-merkinnällä myös yhteydet edelleen Pisan ja Tiirinniemen suuntaan. Ulkoilureittien sijoittamisessa huomioidaan vesistöjen ympäröimän taajaman luonnonolosuhteet ja Syvärin säännöstelyn aiheuttama taajaman pohjoispuolisen rannan virkistyskäytön vaikeutuminen.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti kaavaa laadittaessa ja sitä kautta taajamaa kehitettäessä on huolehdittu siitä, että viheralueista muodostuu yhtenäisiä kokonaisuuksia. Näin ollen voimassa olevasta asemakaavasta poiketen rantojen puistoalueita on osoitettu rakentamisalueiksi, asemakaavoituksessa huomioitavaksi lähinnä AP-alueiden istutettavina alueiden osina niillä kohdilla, missä ei ole luonnonolosuhteiden, hoitoresurssien ja olemassa olevasta rakenteesta johtuen kokonaisuuden kannalta järkevää lisätä erillisten ja pienten viheralueiden määrää. Muualla viheralueiden välisiä yhteyksiä on vahvistettu ja siten monipuolistettu alueen virkistysmahdollisuuksia entisestään. VAT-tavoitteita on toteutettu säilyttämällä Hukkalan alueella rantapuisto, erityisesti puron suualueella sekä Pappilanjoen varren VL-alue.

V Virkistysalue

Alue säilytetään luonnonmukaisena ulkoilu- ja virkistysalueena. Alueet sijaitsevat vaihettumisvyöhykkeenä rakennettujen puistoalueiden ja maa- ja metsätalousalueiden välissä. Laajimmat kokonaisuudet ovat lännessä Keskisellä (hautausmaan ympäristö), pohjoisessa Petäjänimessä (Uitinpuron ympäristö) ja kaakossa Haapaniemen ja Jenulan välisellä alueella.

VL Lähivirkistysalue

Keskeisimmin sijaitsevat, asemakaavan mukaiset laa-

jimmat ja uusien asuinalueiden läheiset viheralueet on osoitettu lähivirkistysalueiksi. Laajimmat yhtenäiset alueet ovat Nilsinlahden rannalla ja kirkon ympäristössä. Lähivirkistysalueeksi on osoitettu myös rakenteen sisälle jäävä, keskeisesti sijaitseva ja maastollisesti alava paikka, Härkälähteen alue, jonka virkistyskäyttöä on mahdollisuus vahvistaa mm. pitkospuita käyttäen.

VU Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueet

Kankaisten yleisurheilukenttä ja kaukalo, sataman itäpuoli, Halssin jalkapallo- ja tenniskenttä sekä Iso-Kankaisten ja Simolanlahden asemakaavan mukaiset uimarannat on osoitettu urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi.

VR Retkeily- ja virkistysalue

Halssin ympäristön kankaat on osoitettu VR-alueeksi. Alueella on valaistu kuntorata ja muutoinkin melko tiheä polkuverkosto. Alue on taajaman keskeinen lähiuikolialue.

Puistopalvelut

Keskuspuisto

Sataman alueen kylkeen on rakennettu vapaamuotoisen pelailun ja oleskelun alue: sieltä löytyvät mm pelikentät, frisbeegolf sekä koira-aitaus.

Leikkipaikat

AP-alueiden sisällä olemassa olevista leikkipaikoista on kaavatyön aikana tehty tarkempi verkostotarkastelu. Taajaman uusien asuinalueiden mahdollisesti rakentuessa on tarpeen rakentaa leikkipaikka myös Hukkalan alueelle.

Palstaviljely/ Ryhmäpuutarha (rp)

Osayleiskaava mahdollistaa keskustaan lisää kerrostalorakentamista. Tähän varautuen kaavaan on varattu ryhmäpuutarha/palstaviljelyalue Kalevantien varteen. Palstaviljelyyn voidaan varautua myös Hukkalanpellon aluetta kehitettäessä tulevaisuudessa. Edellä kuvattujen alueiden maaperä soveltuu viljelyyn hyvin ja lisäksi ja kasteluvesi on kyseisille alueille helposti järjestettävissä.

Virkistysalueisiin liittyvä arvottaminen on esitetty oheisessa taulukossa.

	nimi	mitä- la (ha)	uudenn uudenn	uus uus	saavutetta osuuksien	rakennus osuuksien	muuta
1	Halssin kangas	61	+	+	+		toimiva kokonaisuus
2	Teollisuusalueen puistikko	0,7	+	+	+		yhteytenä tarpeellinen
3	Uittimurion lähivirkistysalue	10,2	+	+	+		ekologinen yhteys
4	Lusperintien puistikko	0,6	-	-	-		paikallinen
5	Simolanlahden uimaranta	0,7	-	-	+	+	pääuimaranta
6	Rantapuisto (koillinen)	1,5	-	-	-	-	kapea, alava, savinen
7	Vellikkolapuisto	1,6	+	+	+	+	rakentamaton
8	Hukkalan rantapuisto	6,2	+	+	+	+	tuleva keskeinen puisto
9	Lähepuisto (Härkälähteen)	7,6	+	+	-	-	tulevan keskeisen puiston osa
10	Hukkalanpuisto	2,1	+	+	+	+	koetta, voidaan kehittää istutuksilla (esim. alppiruusu- ja puisto)
11	Rantapuisto (kaakoinen)	0,9	-	-	-	-	kapea, tonttien osa
12	Rantapuisto (itäinen)	1,6	+	+	+	+	aktiivisin
13	Kyläpuisto (lounainen)	6,0	+	+	+	+	aktiivipuiston laajennusosa
14	Kyläpuisto (koillinen)	4,8	+	+	+	+	lähivirkistysmetsäreservi
15	Haapaniemen puisto	1,5	-	-	-	-	?
16	Pappilamajon rantapuisto	6,8	+	+	+	+	alava
17	Jokiharjun lähivirkistysalue	14,5	+	+	+	+	metsäinen
18	Pieni-Kankaisten uimaranta	0,5	-	-	+	+	svuotominen uimaranta, osa kulttuuriympäristöstä
19	Nahkurintien puistikko	0,5	-	-	-	-	pieni
20	Kankaisten harjupenger	0,7	-	-	-	-	osa kulttuuriympäristöstä
21	Mantunsuora, eteläinen puistikko	0,08	-	-	+	+	onko tarpeellinen nostaa OYK:ää?
22	Kirkkopuisto ja urheilukenttä	5,5	+	+	+	+	keskuspuisto- ja eteläpää
23	Rauhantuisto	1,5	+	+	+	+	osa kulttuuriympäristöstä
24	Keskeinen lähivirkistysalue	5,5	+	+	+	+	lähivirkistysmetsä-reservi

Taulukko 16: Virkistysalueiden arvottaminen

Liikuntapalvelut

Olevat liikuntapalvelut ovat kattavat.

Ulkoilureitit

Maakuntakaavakartalle merkittyjen ulkoilureittien jatkuvuus taajamatoimintojen alueella on osoitettu osayleiskaavassa. Osayleiskaavalla vahvistetaan taajaman sisäisiä ulkoilureittejä, jotka toimivat samalla maakuntakaavan määrittäminä laajempina ulkoilureittiyhteyksinä Tahkon ja Pisan välillä. Näin tuetaan samalla Nilsin taajaman kehittymistä osana läheisiä matkailualueita ja -kohteita. Ulkoilureitin ohjaaminen maantien varteen (Varpaisjärventie) ohittamaan taajama ei ole kokonaisuuden kannalta toiminnallisin ja edullinen ratkaisu, varsinkaan kun jo toteutunut Petäjälammentie ohjaa kulun luontevasti itse taajamaan.

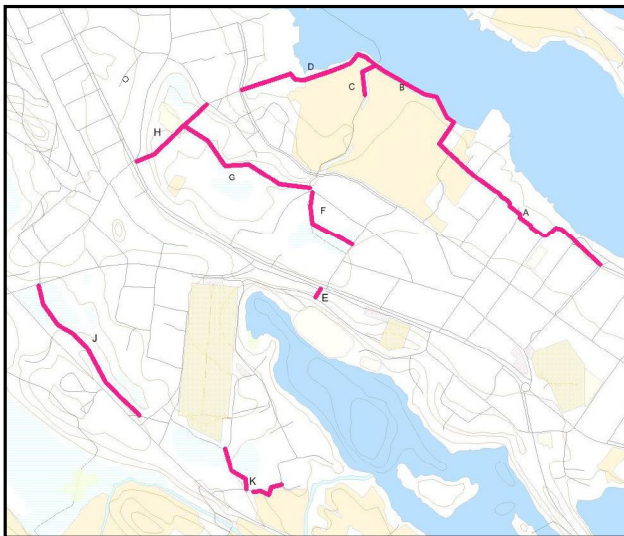
Ulkoilureittien arvostuksen lisääntyessä virkistysalueiden painopiste on haluttu ohjata maanteiden varsilta aluerakenteen sisään. Ulkoilureittejä on kuvattu tarkemmin oheisessa taulukossa 17.

Keskustan alue

Petäjälammentien toteuduttua ulkoilupaine Tahkon suunnalta on helpottunut mutta edelleen opastuksessa on kehitettävää. Olemassa oleva tiuha ulkoilureittien verkosto Halssin kankaalla on todettu ja säilytetty kaavassa. Kaava ohjaa reitistöä verkostumaan tasapuolisemmin muuallekin suunnittelualueella, pois katujen varsilta. Kaava osoittaa puuttuvat yhteydet. Olevaa katu ympäristöstä kehittämällä ja puuttuvia reitin osia rakentamalla saadaan virkistysalueilla oleva polusto täydentymään. Kokonaisuudessaan kaava-alueelle on esitetty 2,6 km matkalle uutta ul-

koilureittii, joista tärkeimmässä luokassa olevien yhteyksien pituus on 220 m.

Lähdeniityn alueelle osoitetut yhteydet ovat toteutettavissa vaikkakin ne ovat kosteassa maaperässä ja vaatinevat osalle matkaa pitkospuita. Hukkalanpellolle oja myötäilevästi rakennettu pumppaamon ajoyhteys voi palvella jatkossa myös ulkoilukäyttöä. Hukkalanpellon itä-länsisuuntainen yhteyden tärkeys korostuu täydennysrakentamisen yhteydessä. Yleiskaavan laadinnan yhteydessä yhteys Hukkalanpellolta edelleen satamaan on tarkasteltu karkeasti. Yhteyden toteuttaminen vaatii kulkua tonttien kautta ja saattaa olla hankala toteuttaa: edellyttää tarkempaa suunnittelua ja neuvotteluja maanomistajien kanssa.

Kuva 8: Virkistysalueiden verkostumisen kannalta tarpeelliset, alueelta puuttuvat ulkoilureitit

	nimi	pituus (m)	kuvailu	prioriteetti / tärkeys 1 = kiireellisin 2 = resurssien mahdollistaessa 3 = muun kehityksen mukaan 4 = tarpeen mukaan / mikäli resurssit mahdollistaa
A	Hukkala - satama	190	Liittää sataman lähipuistoihin osaksi muuta virkistysympäristöä. Edellyttää tarkempaa suunnittelua, osallistamista ja sopimuksia kiinteistönomistajien kanssa. Koko pituus 490 m; osin olevalla kadulla.	1 / sataman kehittymisen kannalta olennainen
B	Hukkalan ranta, itä	415	Liittää uuden asuinalueen olevaan virkistysverkkoon ja tuo rantaviivaa yleiseen käyttöön. Koko pituus 515 m; osin olevalla kadulla.	3 / taajamaa täydentävän uuden asuinalueen ranta-alueiden virkistyskäytön kannalta olennainen
C	Hukkalan ranta, keskeinen	110	kuten B	kuten B
D	Hukkalan ranta, läntinen	440	kuten B	kuten B
E	kirkkoharjun portaat	30	Portaat Nilsinlännettä urheilukentän lähelle ja kirkon harjulle.	1 / parantaa merkittävästi urheilukentän alueen saavutettavuutta
F	Hukkalanpuisto	225	Osin matkaa pitkospuina. Huomioitava moottorikelkkailun yhteysura	4 / monipuolistaa ulkoilureittiverkkoa
G	Lähdeniitty, itäinen	435	Kosteaa maaperä, mahdollisesti osin pitkospuina, ison ojan ylitys	4 / monipuolistaa ulkoilureittiverkkoa
H	Lähdeniitty, pohjoinen	265	Kosteaa maaperä, mahdollisesti osin pitkospuina, yhdistää Hukkalan Halsille	2 / merkittävä yhdistävä tekijä Hukkalan Halsille
J	Laitisenmäeltä Keskisentielle	495	olevan polun pohjan parantaminen ulkoilukäyttöön	2 / monipuolistaa merkittävästi lähistön asuinalueen ulkoilureittiverkkoa
K	Hautausmaan polulta Keskisentielle	250	Osin matkaa pitkospuina. Olevia polkuja yhdistävä osuus parantaminen ulkoilukäyttöön. Osin yksityisellä ja pellon reunassa	2/ kahdessa osassa: monipuolistaa merkittävästi lähistön asuinalueen ulkoilureittiverkkoa
yhteensä		2855		

Taulukko 17: Kaava-alueen ulkoilureitit

Taajaman laita-alueet

Taajaman laidoilla ei ole Halssin aluetta lukuun ottamatta juurikaan muuta ulkoilureitistöä. Laitisenmäentien Keskisentielle olevalla välillä on jo polku, sen otto ulkoilukäyttöön vaatii polun kehittämistä.

Mahdollinen jatkoyhteys Iso-Kankaisen eteläpuolelle vaatii neuvottelua ELYn kanssa. Tätä on käsitelty tarkemmin edellä liikennealueet, jalankulku ja pyöräilykohdassa.

Ulkolureitin yhteystarve

Kaavassa on osoitettu yhteystarve Hukkalanpellon ja sataman välille. Rantaan rakennettava ulkoilureitti ei ole itseisarvo, joka on väkisin sovittavissa olevaan rakenteeseen. Rantaraitti on syytä ohjata sijoitettavaksi niihin kohtiin, joihin se sulautuu olevaan rakenteeseen, palvelee mahdollisimman laajaa käyttäjäkuntaa ympäri vuoden ja on kohtuullisin kustannuksin toteutettavissa ja ylläpidettävissä. Reitin jatkuvuus ja mielekkäys tulee huomioida jatkosuunnittelussa.

Retkeilyreitit

Yhteys Tahkolle

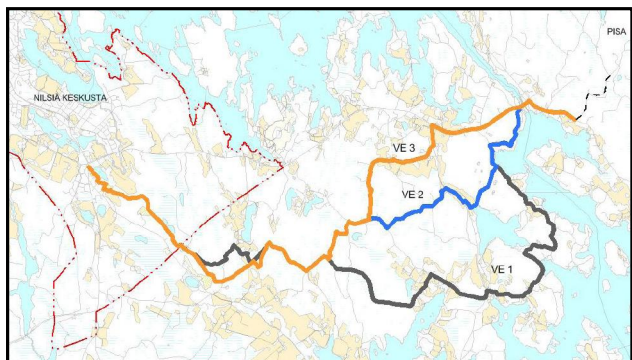
Kaava-alueen pohjoisosassa on Tahkolle jatkuvasta retkeilyreitistä n. 1,3 km mittainen retkeilyreitin osuus välillä Nilsiantie-Petäjälammentie. Retkeilyreitti laajenee verkostoksi Tahkon matkailualueella. Retkeilyreitti kulkee Nilsin ja Tahkon välillä Sieraniemen kautta Petäjälammentien kevyen liikenteen reittiä pitkin.

Yhteys Pisalle

Nilsin keskustasta Pisalle ulottuvaa retkeilyreittiä on selvitetty aiemmin 2000-luvun alussa. Tuolloin käsitelty linjaus (VE1) on esitetty kuvassa 9. Hanke on jäänyt kesken, syinä mm. epäselvyys reitin toteuttamisen rahoittamisesta ja todellisesta käyttötarpeesta, rakentamisen ja hoidon vastuutahon puuttuminen sekä reitin osallisena olevan maanomistajan vastustus.

Kaavatyön yhteydessä on tutkittu karkealla tasolla aiemmasta poikkeavia vaihtoehtoja retkeilyreittiyhteyden sijoittamiseksi. Reittivaihtoehdot (VE2 ja VE3) on esitetty oheisessa pelkistetyssä kuvassa: ne kulkevat suurimmalta osin yksityisellä maalla ja hyödyntävät pitkälti olemassa olevia teitä - yksityisiä ja metsäautoteitä. Kaava-alueella reitti sijoittuisi samalle linjalle kuin aiemman suunnittelun yhteydessä. Kaava-alueelle sijoittuvan retkeilyreitin osan pituus on 3 km, joista jo olevaa on 1,7 km. Reitin kokonaispituus Varpaisjärventien risteyksestä Lastukosken opastuspaikalle vaihtelee reitin linjauksesta riippuen 15,5-20 km. Samoin puuttuvien reittiosuuksien pituus vaihtelee reitin linjauksesta riippuen 1,7-2,8 km. Pisalla olevaa reittiä on kokonaispituuteen vielä 1,4 km lisää. Reitin varrella olevia palveluja ei ole tutkittu tarkemmin, eikä myöskään suunniteltu sen varrelle mahdollisesti tulevia palveluja.

Reitti ulottuu kaava-alueelta kauas ja vaatii tarkempaa suunnittelua sekä linjauksen että palvelujen osalta että myös sopimuksia maanomistajien kanssa alueiden käytöstä ja hoidosta.

Kuva 9: Retkeilyreitti Pisalle, tutkitut linjausvaihtoehdot

Ladut

Kaavalla on osoitettu kaava-alueella olevat hiihtoladut. Osoitettuja reittejä on Tahkovuorelta Simolaan ja edelleen Halssille kulkeva valaistureitti sekä Halssinkankaan reitit. Reittien sijoittelua on muutettu Simolan osalta. Valaisemattomia latureittejä on osoitettu Simolasta Nilsin satamaan / Jenulaan ja ns. Valkeiskylän latu.

Moottorikelkkailu

Asiaa on käsitelty tarkemmin kohdassa 4.6.3 Liikenne. Hukkalan rantapuiston ja Hukkalanpuiston alueilla huomioidaan erityisesti nykyiselle paikalleen jäävät moottorikelkkailun yhteysuran risteämiskohdat Syvärin- ja Puusepäntiellä.

Jalankulku ja pyöräily

Haapaniemen ja Tiirinniemen väliin on esitetty ulkoilureitin yhteystarve, joka palvelisi Tiirinniemeen rakentuvaa matkailualueita. Kaavatyön yhteydessä on tarkasteltu sijoittamiselle eri vaihtoehtoja. Sijoittaminen maantien varteen sen pohjoispuolelle on kaavatyön yhteydessä tehdyn karkean tarkastelun perusteella todennäköisin sijoituskohta.

4.6.5 Maa- ja metsätalous

Oleelliset ja arvokkaimmat peltoalueet on merkitty MT-merkinnällä. Maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä ei tarpeettomasti rajoiteta osayleiskaavalla. Alueella toimivien maatilojen toimintaa pyritään tukemaan. Hyvien yhtenäisten viljeltyjen peltoalueiden osoittamista asumiseen pyritään välttämään ja ne pyritään säilyttämään maatalousalueina.

Osa selvitysalueeksi merkitystä alueesta Varpaisjärventien länsipuolella voi mahdollisesti myöhemmin toimia metsätalousalueena tai työpaikka-alueen laajentumisreservinä, aluetta ei kuitenkaan voi toteuttaa ennen uusia liikennejärjestelyjä

MT Maatalousalue

Rakentaminen tulee sijoittaa reuna-alueelle tai olemassa olevien rakennusten läheisyyteen. Maisemaselvityksen mukaisesti kirkonkylää ympäröivät laajimmat ja maisemallisesti edustavimmat peltoalueet on osoitettu MT-alueiksi.

M Maa- ja metsätalousvaltainen alue

M-merkinnällä on kaavoitettu kaikki muiden alueva-

rausten ulkopuolelle jäävät maa- ja metsätalousvaltaiset alueet. Myös Pajuniemen alue, Simolanlahden kapea niemi ja pienet saaret sekä Iso-Kankaisten suurempi saari on osoitettu M-alueena. Voimassa olevassa asemakaavassa Simolanlahden kapea niemi on osoitettu virkistysalueeksi. Niemi ja saaret eivät sijaitse virkistysverkostossa kuitenkaan keskeisesti eikä alueelle muodostunut rakenne myöskään mahdollista sen käyttöönottoa yleisenä virkistysalueena, ilman maanomistajalle aiheutuvaa kohtuutonta haittaa.

MU Maa- ja metsätalousalue, jolla on ympäristöarvoja ja ulkoilukäyttöä

Ahvenuksenlammen eteläpuolella olevalla eo-1-merkinnällä osoitetulla alueella maa-ainesten ototoiminta on päätynyt ja alue maisemoidaan metsätaloustalouteen.

MU-1 Maa- ja metsätalousalue, rantavyöhyke, jolla on ympäristöarvoja ja ulkoilukäyttöä /rakennusoikeuden siirto

Merkinnällä on osoitettu Syvärin ranta-alue, jolta rakennusoikeus on siirretty rakentamisalueille.

Alueen kaavamääräys on: Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Loma-asutusta tai pysyvää asutusta ei saa sijoittaa maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaiselle rantavyöhykkeelle. Rantavyöhykkeen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty AP ja RA-alueille. Rantavyöhykkeen ulkopuolelle rakennusluvan edellytyksistä on määrätty maankäyttö- ja rakennuslain 136 §:ssä. Alueella tulee noudattaa rakennuspaikkojen lukumäärässä Syvärin rantayleiskaavaa.

MY Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja

Tahkovuoren osayleiskaavan mukainen Iso-Luotteen MY-alue on osoitettu kaavassa MY-merkinnällä.

4.6.6 Kulttuuri- ja luonnonympäristö

Kulttuuriympäristö (liite 9)

Rakennussuojelu, muinaismuistot

Alueella ei ole muinaismuistokohteita. Suunnittelualueella on yksi kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeä alue, Kankaistenlammen ympäristö. Alueella on kaksi kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta maakunnallisesti

arvokasta kohdetta, Ortodoksikirkko ja Postitalo. Näiden lisäksi on kaksi rakennussuojelukohdetta, Nilsin kirkko ja Tapuli ja vanha hautausmaa sen vieressä.

Maankäyttöratkaisuja harkittaessa lähtökohtana on olemassa olevan käyttökelpoisen rakennuskannan hyödyntäminen. Alueen rakennuskulttuuri- ja muuta historiallista perintöä pyritään säilyttämään kaavallisin keinoin.

Rakennussuojelukohdeet

Kaavassa on nostettu esille maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja kohteet. Maakunnallisesti arvokkaat rakennussuojelukohdeet on osoitettu sr-1 merkinnällä. Paikallisesti merkittävistä kohteista Manttu on esitetty sr-2-merkinnällä ja muut paikallisesti merkittävät kohteet on esitetty sr-3-merkinnällä.

Näitä kohteita ovat: Joentaka/Heikkilä, Kirkkoheran pappila (nykyinen kirkkoherran virasto), Entinen Kappalaisen pappila (nykyinen Pikku pappila), Nilsin kirkko, entinen postitalo, vanhan kirkon kellotapuli ja hautausmaa sekä Nilsin ortodoksinen rukoushuone (nykyinen Ortodoksikirkko).

Rakennussuojelukohdeet sr-3

Kaavassa on osoitettu paikallisesti merkittäviksi rakennuskohteiksi oheisen taulukon mukaiset kymmenen kohdetta. Kohteiden numerointi viittaa v. 1994 tehtyyn inventointiin Nilsin vanhoista rakennuksista.

kohde nro	kohde	osoite
6	Järvelä, maatilan päärakennus	Järveläntie 27
9	Manttu	Mantunsuora 3
18	Peltoharju	Varpaisjärventie 93
21	asuintalo	Nahkurintie 6
22	Nilsin Kalustaja	Pisantie 6
24	asuintalo	Nilsintie 83
26	Simolan asuntalo	Simolantie 41
33	Koskelan talo	Kankaistenranta 11
35	Maatilan pihapiiri, asuintalo	Vuotjärventie 34
37	Lääkäritalo	Vanhankirkontie 11

Taulukko 18: Paikallisesti merkittävät rakennuskohteet

Kulttuurimaisema sr-1

Kankaistenlammin ympäristö on kaavassa maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö. Suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava alueen kulttuuriympäristön vaaliminen, kulttuuriarvojen turvaaminen ja ominaispiirteiden säilyttäminen.

Osa taajamaa ympäröivistä laajoista avoimista peltoalueista on osoitettu MT-alueiksi. MRL 41 §:n / MRL 43 §:n nojalla määrätään, että alueeseen sisältyvä peltoalue tulee säilyttää rakentamattomana siten,

että muu kuin maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen sijoitetaan olevien tilakeskusten yhteyteen tai ryhmiin niin, että yhtenäistä peltoaluetta ei pirstota ja rannat säilyvät vapaana rakentamiselta.

Luonnonympäristö

Luonnon- ja maisemansuojelu

Maankäyttöratkaisuissa otetaan huomioon alueen luonnon ja maiseman erityispiirteet ja suojeluarvot. Lähtökohtana on alueelle tehty erillinen luonto- ja maisemaselvitys sekä aikaisempien kaavojen ja lähi-alueiden muun suunnittelun yhteydessä yhteydessä tehdyt selvitykset.

Luontoselvityksessä todettujen paikallisesti merkittävien luontokohteiden maankäyttösuosituksia pyritään ottamaan kaavaratkaisussa huomioon.

Luonnossuojelualue SL

Loutteisen-Kuikkasuon-Tarpisen alue (FI0600078) Natura- ja luonnonsuojelualue on osoitettu kaavassa vastaavilla merkinnöillä. Osa valtion omistukseen tulleesta tilasta 3:228 Haaparinteellä on osoitettu SL-alueeksi luontoarvojen perusteella.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet - luo

Merkinnällä on osoitettu luontoselvityksessä esille nousseet kohteet: Loutteispuro - Ruokosuo, Mökinmäen lähde, puro ja puronvarsilehto, Joentakaniitty, Taskilan ja Valkeisen lehdot, Pirttilampi, Levälähdän rantaluhdat, Härkälähde, Pappilanjoki ja Kolmilammit.

Liito-oravan elinalueet (luo)

Liito-oravan elinalueet on osoitettu luo-alueiksi. Alueita ovat Hiekkavuoren, Loutteispuron, Pirttilammen, Tervalammen, Kuikkalammen, Varpaisjärventien ja Leväniemen liito-oravametsät.

Pieni-Kankaisen rannalle sijoittuu perinnemaisemakohde, jonka luonne on muuttunut inventoinnin jälkeen - alueella ei enää laidunna karjaa ja osalle alueesta on rakennettu uusi asuinrakennus. Alue sijoittuu km-aluerajauksen alle ja Pappilanjoen ranta on luo-aluetta. Kaavassa kohde on esitetty luo-merkinnällä päällekkäisten rajausten välttämiseksi.

Poikkeuksellisesti Mutalampi on merkitty luo-mer-

kinnällä, koska sen läheisyyteen on osoitettu uutta maankäyttöä reservimerkinnällä. Sen lisäksi muita pieniä, alle 1 ha lampia ei ole osoitettu kaavassa, koska niihin ei sisälly erityisiä kasvillisuuteen tai eläimistöön liittyviä arvoja ja niiden läheisyyteen ei ole osoitettu uutta maankäyttöä. Osayleiskaavalla ei ole vaikutusta niiden luonnontilaan ja lisäksi ne on vesilain nojalla suojeltuja.

Arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma (ge)

Ritoharju on Poski-raportin mukaan arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma. Kaavaan sen on raportin rajausten perusteella osoitettu ge-aluemerkinnällä huomioiden kuitenkin alueella oleva maankäyttö, olosuhdemuutokset ja muodostuva kokonaisuus.

4.6.7 Muut alueet

EH Hautausmaa-alue

Nilsin hautausmaat on osoitettu asemakaavan mukaisesti EH-merkinnällä.

E-merkinnänä on osoitettu vanha kaatopaikka, joka on jo maisemoitu.

eo Maa-aineisten ottoalue

Yleiskaavassa on osoitettu sellaiset maa-ainesten ottoalueet, joilla on voimassa oleva ympäristölupa. Niiden toiminta päättyy vuosina 2020-2024. Nurmeksentien varressa oleva, syyskuussa 2016 päättyneen ympäristöluvan kalliomurskausalue on myös merkitty eo-merkinnällä, koska alue ei sovellu muuhun käyttöön, eikä merkintä aiheuta esteitä muulle maankäytölle etäisyytensä vuoksi.

eo-1 Maa-aineisten ottoalue / maisemointi

Ahvenuksenlammen eteläpuolella olevalla alueella ottotoiminta on myös päätynyt ja alue maisemoidaan metsätalouskäyttöön. Maa-ainesten ottotoiminnan päättyessä alueet maisemoidaan ja alueet siirtyvät metsätalousmaaksi.

eo-2 Maa-ainesten läjitys ja käsittelyalue

Alueen osa, jolla voidaan sallia maa-ainesten läjitys ja käsittely. Myönnettäessä lupaa maa-ainesten läjitykseen tulee katsoa, että aluetta voidaan läjityksen päätyttyä käyttää yleiskaavassa osoitettuun tarkoi-

tukseen. (Yleiskaavamääräys 287)
Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. (Yleiskaava määräys 101)

W Vesialue

Kaava-alueen sisällä olevat järvet ja lammet on osoitettu vesialueeksi nykyisessä laajuudessaan.

4.6.8 Erityispiirteet

Pohjavesialue pv-1

Taajama-alueella sijoittuva Kankaan pohjavesialue on osoitettu pv1-merkinnällä.

Pohjaveden ottamon kaivo on merkitty karttaan ET-merkinnällä.

Lisärakentaminen tehdään tiivistämällä nykyisiä asemakaava-alueita ja uudet kaava-alueet sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan pohjavesialueen ulkopuolelle. Moottoriurheilurata siirretään pohjavesialueen ulkopuolelle: sille on varattu aluetta Tahkovuoren osayleiskaavassa Tarpisen alueella.

4.6.9 Yhdyskuntateknikka (liite 20)

Olemassa olevat erityistoimintojen ja yhdyskuntatekniikan alueet säilytetään. Vedenhankinnan kannalta tärkeät pohjavesialueet turvataan.

Energiahuollon alue (EN):

Kaukolämpö

Kirkonkylän lämpövoimalat sekä 100 kV linjojen muuntoasema on merkitty EN-alueiksi. Uutta vara- ja huipulämpökeskusta varten on osoitettu energiahuollon alue Kalevantien varteen, Nilsiän keskuksen itäpuolisen virkistysalueen reunaan. Uusista asuinalueista on kohtuullisin kustannuksin kaukolämmön piiriin otettavissa Hukalan, Heikkilän ja Haapaniemen alueet.

Sähköverkko

110 kV sähkönsiirtolinja on osoitettu kaavassa omalla merkinnällään. Alueella oleva pien- ja keskijänniteverkko täydentyy ja osin uusiutuu uuden kaavarakenteen mukaan: uudet alueet maakaapeloidaan lähivuosina. Keskeisillä alueilla pyritään sähköverkko kaapeloidaan, reunaosilla tulee mahdollisesti olemaan ilmajohtoja. Puistomuuntamot sijoittaminen

ratkaistaan asemakaavoituksen yhteydessä.

Asuinalueeserveistä Haapaniemen itäisimmän osan toteuttaminen on haasteellista läheisen luonnonsuojelun alueen sijainnin vuoksi.

Yhdyskuntateknisen huollon alue (ET):

ET-alueeksi on osoitettu Nilsiänlahden pohjukassa oleva taajaman pääpumppaamon alue ja vedenotamat. Puhdistamon toiminta kaava-alueen pohjoispuolella pyritään turvaamaan: asutusta ei osoiteta olevaa rakentamista lähemmäksi.

Vesihuolto

Kaava-alueen taloudet liittyvät pääsääntöisesti kaupungin tai osuuskunnan vesijohto- ja viemäriverkkoon. Uudet rakentamisalueet liitetään pääsääntöisesti vesi- ja viemäriverkostoihin. Pohjavesialueella jätevedet tulee ensisijaisesti ohjata viemäriverkon kautta puhdistamolle.

Vesijohdon verkostopaine on riittävä. Viemärointi suunnataan alueelle jo toteutettuun verkkoon ja edelleen Nilsiän keskustan puhdistamolle. Ranta-alueilla varaudutaan kiinteistökohtaisiin jätevesien pumpppuksiin. Jätevedet tulee käsitellä jätevesiasetuksen, ympäristönsuojeluohjeiden, rakennusjärjestyksen sekä terveys- ja ympäristöviranomaisien ohjeiden mukaisesti. Asuinalueeserveistä Haapaniemen itäisimmän osan vesihuollon toteuttaminen on haasteellista läheisen luonnonsuojelun alueen sijainnin vuoksi.

Hulevedet

Ranta-alueiden tulvakorkeus Syvärin rannalla on +97,4 mpy. Alueella ei ole ollut hulevesiin liittyviä ongelmakohtia: alavimmat maastonkohdat on jätetty rakentamatta ja hulevesien luontainen kulku on mahdollistettu sujuvasti.

Hulevesien mukana tuleva ravinnekuormitus purkuvesistöihin tulee minimoida. Alueella olevat painanteet, joihin hulevesiä voidaan johtaa imeytymään ennen niiden valumista alueella oleviin lampiin tai Syväriin - on edelleenkin jätetty kaavassa virkistysalueeksi.

Hulevesikuorma on suurin alueen rakennusvaiheessa. Kaikki uudet asuntoalueet ovat pientalovaltaisia alueita, joten läpäisemättömien pintojen määrä ei nouse kovin suureksi. Uusien asuntoalueiden hulevesien käsittelyyn tulee kiinnittää kuitenkin huomiota, koska ne sijoittuvat Nilsiän/Simolanlahden alueelle, johon jo nykyisin taajaman hulevedet kulkeutuvat. Erityisesti rantaan rajoittu-

vien asuinalueiden toteutusvaiheessa tulee huolehtia, että hulevesien kiintoaines laskeutetaan ennen vesien laskemista Syväriin. Hulevesien purkupaikkoja suunniteltaessa on huomioitava erityisesti vedenlaadunseurannassa olevat Pieni Kankainen, koska se kestää huonosti lisäkuormitusta.

Kaavassa on osoitettu karkealla tasolla täydentyvien asuinalueiden hulevesien käsittelyyn varattavat alueen osat. Hulevesiasiat tutkitaan tarkemmin asemakaavoitusvaiheessa ja työssä hyödynnetään osayleiskaavan karttoja 9-12. Rankkasateiden varalta jätetään riittävät tulvareitit, myös uusille rakentamisen piiriin otettaville alueille. Rankkasateiden aiheuttamia tulvia varten on hyvä toteuttaa hulevesien viivytyslaita tarpeellisiin kohtiin.

Oheisessa taulukossa 19 on nostettu esille uusien asuinaluevarausten hulevesien käsittelyyn liittyviä seikkoja.

uudet asuinaluevaraukset y = yksityinen k = kaupungin	maa-perä	toteutus- lupa	valmistus- lupa	hulevesien käsittelypa- pa	rajotteita
Hukkala, länsi, y	hienojakoinen	++	tasa	viivytys	pelto
Hukkala, itä, y	hienojakoinen	++	tasa	viivytys	pelto
Simolan laajennus, y	hienojakoinen	++	loiva	viivytys	pelto
Pajuniemi, yk	hienojakoinen	+	loiva	viivytys	pelto
Haapaniemi, pohjoinen, yk	hienojakoinen, iäskä savi	+	tasa/loiva	viivytys	mettä
Haapaniemi itäinen, yk	hienojakoinen	+	tasa	imeytys	-
Haapaniemi etelä, y	hienojakoinen	0	loiva	imeytys	-
Haapaniemi, lounas, y	hienojakoinen	+	loiva	imeytys	pelto
Mäntyrinne, luode, y	hienojakoinen, pohjoisosa karkaa	+	tasa	viivytys	pelto
Mäntyrinne, kaakko, yk	hienojakoinen	++	tasa	imeytys	mettä

Taulukko 19: Hulevesien käsittelyssä huomioitavia seikkoja uusilla asuin-
aluevarauksilla

Jätehuolto

Jätehuollon kehittäminen perustuu kunnallisiin ja seudullisiin ratkaisuihin. Kiinteiden jätteiden osalta tulee noudattaa yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Jätevedet tulee käsitellä kunnan rakennusjärjestyksen sekä terveys- ja ympäristöviranomaisien ohjeiden mukaisesti. Erityisesti pohjavesialueella jätevedet tulee johtaa ensisijaisesti keskitetylle jäteveden puhdistamolle, muualla jätevedet voidaan käsitellä ja johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle. Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä sekä pinta-ala. Rakennusten sijoittumisessa tulee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta ja naapurikiinteistöistä.

4.7 Ympäristön häiriötekijät

Melualue

Yleiskaavalla ei ole osoitettu uutta ympäristöhäiriötä aiheuttavaa toimintaa. Kantatien liikenne on suurin ympäristöhäiriötä aiheuttava toiminto alueella.

Kantatien likimääräinen 55 db melualue ulottuu suurpiirteisesti 100 m leveänä tien molemmille puolille. Muiden maanteiden meluvyöhyke on noin 65 - 30 m välillä. Meluvyöhykkeelle ei tule rakentaa uusia asuintaloja tai sijoittaa muuta melulle herkkää toimintaa. Myös taajaman sisällä oleva Nilsiantie aiheuttaa melua: sen melualueelle ei ole kaavassa osoitettu uutta asuinrakentamista.

Haju

Jätevedenpuhdistamo, joka sijaitsee kaava-alueen pohjoispuolella aiheuttaa hajuhaittoja. On tärkeää, että puhdistamon toiminta pystytään turvaamaan, eikä asutusta tuoda liian lähelle puhdistamoa.

Pilaantuneet kohteet

Kaavassa esitetään edelleen informatiivisella E-merkinnällä vain vanha kaatopaikka.

nimi	osoite	tila	tarve	merkintä kaavassa
vanha kaatopaikka	Vuotjärventie (200)	vanha kaatopaikka, poistunut käytöstä 1996, maisemoitu hienojakoisella moreenilla, tarkkailuohjelma laadittu, vesienpuhdistus (pohjavesien tarkkailu)	ei puhdistustarvetta. Alueelle ei voi osoittaa pintarakenteet ja kaasu- ja vesijärjestelmät rikkovaa toimintaa. Lisäksi tulee pitää suhteellisen puhtaana kasvillisuudesta /suurista puista.	eo-3

Taulukko 20: Pilaantuneet kohteet osayleiskaavassa

Lisäksi ympäristön häiriöitä aiheuttaa maa-ainesten otto sekä kallionmurskaus. Ottoalueet on osoitettu ympäristölupien mukaisesti eo-1-merkinnällä.

4.8 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Yrittäjät, maanomistajat ja asukkaat ovat olleet aktiivisesti kaavoittajaan yhteydessä. Viranomaisneuvottelusta on saatu palautetta ja asukaspalautteita on saatu työn aikana. Nilsin aikana laaditusta kaavaluonnoksesta saatiin kaksi lausuntoa ja 11 muistutusta. Kuntaliitos 1.1.2013 ja kaupan maakuntakaavan laadinta keskeyttivät kaavan valmistelun. Kaavaa on

valmisteltu osittain muuttuneista lähtökohdista uudelleen luonnoksena nähtäville asetettavaksi.

viranomaisneuvottelu 1	3.11.2008
osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä	15.12. – 30.12.2008
alustava luonnos maakäyttötoimikunnassa	kesällä 2009
kaavaluonnos nähtävillä	8. – 31.3.2010
kaavaehdotusaineisto valmistui (ei nähtävillä)	20.6.2012
kuntaliitos	1.1.2013
työryhmäpalaveri	2.2.2015
viranomaisneuvottelu	11.2.2015
työryhmäpalaverit	27.10.2016 ja 1.11.2016
kaupunkisuunnitteluryhmä	9.11.2016
Nilsin neuvottelukunta	8.12.2015
viranomaistyöneuvottelu	7.12.2016
Nilsin neuvottelukunta	4.2.2017

5 OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

5.1 Vertailu tavoitteisiin

Seuraavissa taulukoissa on arvioitu osayleiskaavalle asetettujen tavoitteiden toteutumista verrattuna nykytilanteeseen. Valtakunnalliset alueidenkäyttöavoitteet tulevat huomioon otetuiksi myös maakunta-kaavoituksen kautta. Vertailu on tehty Kuopion strategisessa maankäytön suunnittelussa viitteellisenä arvioina siitä, missä määrin suunnitelma toteuttaa asetettuja tavoitteita. Taulukon plussat ja miinukset eivät ole yhteismitallisia, vaan ne kuvaavat kunkin tavoitteen toteutumista erikseen.

Valtakunnalliset tavoitteet

- ++ Tavoite toteutuu
- + Tavoite toteutuu osittain
- 0 Tavoitteella ei ole vaikutusta
- Tavoite ei toteudu

Valtakunnalliset tavoitteet	Nykytila	Kaava
Toimiva aluerakenne Aluerakenteen tasapainoinen kehittäminen sekä elinkeinoelämän kilpailukyvyyn ja kansainvälisen aseman vahvistaminen Aluerakenteen kehittäminen monikeskukseksi ja verkottuvana sekä hyviin liikenneyhteyksiin perustuvana kokonaisuutena	+	++
Eheytävä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu Yhdyskuntien ja elinympäristöjen ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyyden edistäminen Yhdyskuntarakenteen kehittäminen siten, että palvelut ja työpaikat ovat hyvin eri väestöryhmien saavutettavissa ja mahdollisuuksien mukaan asuinalueiden läheisyydessä siten, että henkilöautoliikenteen tarve on mahdollisimman vähäinen Elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantaminen osoittamalla elinkeinotoiminnalle riittävästi sijoittumismahdollisuuksia olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyödyntäen; runsaasti henkilöliikennettä aiheuttavien elinkeinoelämän toimintojen suuntaaminen hyvien joukkoliikennedyhteyksien äärelle Asuntorakentamisen ja sen tarkoituksenmukaisen sijoittamisen sekä hyvän elinympäristön alueidenkäytöllisten edellytysten varmistaminen kaupunkiseutujen työssäkäyntialueilla Kaupunkiseutujen keskusta-alueiden kehittäminen monipuolisina palvelujen, asumisen ja vapaa-ajan alueina Ihmisten terveydelle aiheutuvien haittojen poistaminen ja ennalta ehkäiseminen Edellytysten luominen ilmastomuutokseen sopeutumiselle Maaseudun asutuksen sekä matkailu- ja muiden vapaa-ajan toimintojen suuntaaminen tukemaan maaseudun taajamia ja kyläverkostoa sekä infrastruktuuria Liikenneturvallisuuden sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen Uusien, huomattavien asuin-, työpaikka-, tai palvelutoimintojen alueiden sijoittaminen olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen Viheralueiden yhtenäisyys	0	+

Varautuminen lisääntyviin myrskyihin, rankkasateisiin ja taajamatulviin	0	+
Pilaantuneen maa-alueen puhdistustarpeen selvittäminen	0	+
Maa- ja kallioperän soveltuvuus suunniteltuun käyttöön	0	0
Terveellisen ja hyvälaatuisen veden riittävä saannin turvaaminen. Taajamien alueellisten vesihuoltoratkaisujen toteutettavuus ja jätevesihaittojen ehkäisy	0	0
Energian säästämisen ja uusiutuvien energialähteiden ja kaukolämmön käyttöedellytysten edistäminen	0	+
Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat		
Kansallisen kulttuuri- ja rakennusperinnön säilyminen	0	+
Arvokkaiden ja herkkien luontoalueiden monimuotoisuuden säilyminen	0	++
Ekologisten yhteyksien säilyttäminen suojelualueiden ja muiden arvokkaiden luonnonalueiden välillä	+	+
Luonnon virkistyskäytön sekä luonto- ja kulttuurimatkailun moninaiskäytön edellytysten parantaminen	+	++
Luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen	0	+
Vesien hyvän tilan saavuttaminen ja ylläpitäminen	0	0
Pohja- ja pintavesien suojelu- ja käyttötarpeen huomioiminen	0	+
Valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen säilyminen	0	+
Ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävien ja yhtenäisten luonnonalueiden huomioon ottaminen ja tarpeettoman pirstomisen välttäminen	0	+
Toimivat yhteysverkostot ja energiahuolto		
Liikennejärjestelmien kehittäminen eri liikennemuodot käsittävänä kokonaisuutena	0	+
Henkilöautoliikennetarpeen vähentäminen ja ympäristöä vähän kuormittavien liikennemuotojen käyttöedellytysten parantaminen sekä liikenneturvallisuuden parantaminen	0	+
Energiahuollon tuotantolaitosten ja energiaverkostojen valtakunnallisten tarpeiden turvaaminen	0	+
Edistää olevan ja rakentuvan kunnallistekniikan ja energiahuollon verkoston taloudellista käyttöä	0	+

Seudulliset tavoitteet	Nykytila	Osayleiskaava
Riittävät virkistys- ja viheryhteydet virkistysalueiden välillä	0	+
Kulttuuriympäristön vaaliminen sekä merkittävien kulttuuriarvojen ja ominaispiirteiden säilymisen turvaaminen	++	++
Kuopio - Tahko matkailun kehittämiskäytävä	+	+
Vesimatkailun kehittämiskäytävä	+	++

Yleiskaava poikkeaa maakuntakaavasta Tiirinlahden länsirannan RM-alueen osalta, koska sen osoittamis-

sa RM-alueeksi ei vielä tässä vaiheessa katsottu ajankohtaiseksi. Yleiskaavamerkinnot eivät vaaranna sen toteuttamista tulevaisuudessa.

Maakuntakaavan mukaista Haukimäki-Kolmilammit-MY-aluetta ei ole osoitettu, koska alueeseen kohdistuu ristiriitaisia maankäyttöpaineita.

Kuopion toiminnallisen kaupunkiseudun rakenne-malli "Loikka 2030"

Kaavoitus ennakoii matkailun toimintaedellytyksiä:

- huomioi toimintojen limittymisen, muodostaa Nilsin ja Tahkon yhteisen asuin- ja palvelualueen: tukee Tahkon matkailukapasiteettia ja palvelutarjontaa
- kehittää kävelyn ja pyöräilyn ympäristöjä palveluiden lähellä: monipuoliset ja ympärivuotiset virkistys- ja matkailureitit palvelevat asukkaita ja matkailijoita.
- säilyttää arvokkaat kulttuuri- ja luonnonympäristöt matkailussa huomioitaviksi
- liikennejärjestelmäsunnittelussa huomioi mahdollisuuden yhteyteen Savon radalta ja Varpaisjärventien liikenneturvalliset liittymäjärjestelyt

Edellisiä täydentävät, aluekohtaiset tavoitteet

Edellisiä täydentävät, aluekohtaiset tavoitteet	Nykytila	Osayleiskaava
Yritystonttitarpeeseen vastaaminen	0	+
Monipuolinen asuntotarjonta ja väestörakenne	0	+
Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus	0	0
Joukkoliikenteen saatavuus ja saavutettavuus	0	0
Arvokkaiden luontoarvojen säilyttäminen	0	+
Maisemarakenteen erityispiirteiden huomioon ottaminen kaukomaisemassa	0	+
Eheä virkistysalueverkko ja viherkäytäväyhteys	0	+
Liikenneverkon toimivuus ja turvallisuus	+	+

Nilsin keskustan kehittämissuunnitelma

Kaavassa kehittämissuunnitelman alue on merkitty pääosin C-, P- ja AK-alueiksi, mikä mahdollistaa suunnitelmassa mainittujen kehittämisideoiden toteuttamisen.

5.2 Arvio osayleiskaavan vaikutuksista

Seuraavassa taulukossa on eritelty näkökulmittain osayleiskaavan vaikutuksia suhteessa olevaan tilanteeseen. Ympäristöön kohdistuvien vaikutusten lähtötietoina on käytetty pääasiassa aluetta koskevia luontoselvityksiä sekä maastokäyntihavaintoja ja asiantuntijoiden kannanottoja. Osayleiskaavan mahdollisia ihmisiin ja yhteisöihin kohdistuvia vaikutuksia on alus-

tavasti tunnistettu ja arvioitu strategisen maankäytön suunnittelussa kootuilla perustiedoilla ja menetelmäoppaista soveltaen kootuilla tarkistuslistoilla. Vaikutus-

ten tunnistamista on osayleiskaavan luonnosvaiheessa täydennetty muuan muassa kokouksista ja asiantuntijakannanotoista saaduilla kokemuksilla ja tiedoilla.

Näkökulma	Nykytilanne suunnittelualueella: lisärakentaminen pääosin voimassa olevien asemakaavojen mukaisesti	Osayleiskaava: asuinaluevaraukset toteutuneet
Kaupunkirakenne	Alue on taajamakeskittymä metsäisen, väljästi rakentuneella maaseutumaisella alueella	- Nilsin keskustajaman sisäinen rakenne säilyy yhtenäisenä ja yleiskaava turvaa ympäröivän alueen kehittämisen jatkossa - Alue on tiivis ja kaupunkimainen, reunoiltaan edelleen kylämäinen - Lähes kaikki asuntojen uudisrakentamisen sijoittuu nykyisen rakenteen sisään tai reunalle. - Yleiskaava tukee Tahkovuoren ja keskustajaman rakentamista ns. nauhataajamaksi. - Hajarakentamisen suosiminen keskustajaman ympärillä hajottaa hieman yhdyskuntarakennetta, mutta tukee ja säilyttää palveluita.
Työpaikat, palvelut	- Eri toimialat ovat monipuolisesti edustettuina - Alueella suurimpia työllistäjiä ovat K-supermarket Artomarket / Ruotsalainen Oy. Muita keskisuuria yrityksiä ovat Pekka Hakkarainen Oy (puunkorjuu ja maansiirtotyöt), Rautia Ruotsalainen Oy, Linja-autoliike Ahonen Ky, Koillis-Savon seudun osuuspankki, Tiililän palvelukoti ja Kuopion kaupunki. - Tahkon matkailukeskuksen läheinen sijainti vaikuttaa myös Nilsin keskustassa luoden jonkin verran sesonkiaikaisia työpaikkoja. - Alueella on alueen kunnalliset palvelut	- Olemassa oleva rakenne ja palvelut ovat täydentyneet. Myös paljon tilaa vaativan kaupan yksikkö rakentuu Valkeiskyläntien ja Varpaisjärventien risteykseen. - Nykyisille palveluille luodaan kehittämisedellytykset nykyisillä sijaintipaikoillaan varaamalla niille riittävät laajennusalueet. - Väestöpohjan kasvu on mahdollistanut paremmat edellytykset yksityisille palveluille sekä työpaikkojen syntymisen.
Asuminen, väestö	- Asuminen painottuu 1,5 km säteelle kirkosta. - Asukkaita on lähes 3300.	- Asuminen tulee painottumaan nykyistä voimakkaammin ydinalueelle, noin 1 km säteelle ydinkeskustasta. - Asuminen on sijoittunut 1,5 km säteelle ydinkeskustasta. - Asukkaita on noin 4800.
Luonnonympäristö Maisema- ja kaupunkikuva	- Maisema on havumetsävaltainen, jota rytmittävät avoimet peltomaisemat maatalarakennuksineen ja harvakseltaan ryhmittyneet muut rakennusryhmät - Maisemassa kiintopisteinä ovat vesitorni ja kirkko, solmukohtina korostuvat teiden risteysalueet - Vesistöt rajaavat maisemaa.	- Muutokset tapahtuvat lähimaisemassa. - Maisema on muuttunut kaupunkimaisemmaksi erityisesti aivan ydinkeskustassa. - Pellot säilyvät edelleen ja ne mahdollistavat pitkät näkymät alueen ohittavilla teillä ja alueen sisäisillä virkistysalueilla Syvärin suuntaan. - Maisemallisesti arvokkailla maatalousalueilla mahdollinen rakentaminen on ohjattu reuna-alueille tai olevien rakennusten yhteyteen. - Suurimmat muutokset maisemaan tapahtuvat Hukkalan, Valkeisen ja Simolan ranta-alueelle, missä nykyisen peltomaiseman reunaan kaavan toteutumisen myötä täydentyy rakentamista.

Vesi	• keskeisen alueen ilmanlaatu on parantunut voimalaitoksen siirryttyä Laitisenmäkeen. • Syvärin pinta vaihtelee 94,7-96,3 m mpy, suunnittelualueella syvin kohta on Pajusalmella 6 m. • Simolanlahden pohjukan veden vaihtuvuus on heikko. • Avointa vesipintaa on melko paljon. • Pohjavesialue käsittää suuren osan taajamasta.	• Kaavassa ei ole osoitettu uusia sellaisia toimintoja, joilla olisi suoraa vaikutusta alueen ilman laatuun tai ilmastoon. • Kaavan toteuttamisen vaikutukset ilmaan ja ilmastoon eivät juuri muutu nykyisestä. • Uudet rakennuspaikat on sijoitettu mahdollisimman lähelle olevaa asutusta, jotta ajoneuvoliikenne muodostuisi mahdollisimman vähäiseksi. • Vesistöjen vedenlaatu on maatalouden vähenemisen myötä parantunut. • Alueen pienvedet säilyvät ja pohjavesiolosuhteet eivät muutu. • Kankaan pohjaveden muodostumisalueelle on osoitettu uutta työpaikkarakentamista mm. vanhojen soraomonttujen alueelle. Pohjavesialueelle rakentaminen lisää riskiä pohjaveden laadun heikkenemiselle. Suhteessa melko pienten lisäalueiden osoittaminen ei kuitenkaan juurikaan lisää riskiä pohjaveden pilaantumiselle olevasta tilanteesta, etenkin kun uuden rakentamisen etäisyys pohjavedenottamosta on yli 500 m ja uudet rakentamisalueet on määrätty liitettäväksi keskitettyyn jätevesiverkostoon. • Huleveden määrä lisääntyy rakentamisalueiden laajentuessa, mikä lisää pintavesien kuormitusta. Vaikutukset ovat kuitenkin melko vähäiset, koska uutta asutusta on osoitettu osin nykyisille peltoalueille, josta tulee nykyisellään hajakuormitusta vesistöön. Vaikutukset kohdistuvat Simolanlahdelle / Nilsinlahdelle. • Rakentamisaikana voi Simolan ja Hukkan alueiden kohdalla tapahtua väliaikaista, pistemäistä kiintoaineen lisääntymistä. Haapaniemen alueen hulevedet laskevat Levälahteen lähes kilometrin pitkän ojan kautta. Hulevedet eivät pääse suoraan vesistöön vaan kiintoaineksella on aikaa laskeutua ojaan pohjalle, koska maasto on alueella melko tasaista. Hulevesien kiintoainesta on mahdollista vähentää esim. hidas- tamalla virtausta esim. laskeutusaltaiden avulla. Uusien alueiden hulevesien käsittely tulee suunnitella asemakaavoituksen yhteydessä.
Natura	• Kaava ei huomioi Natura-aluetta.	• Natura-alueen lähistölle ei ole osoitettu alueeseen vaikuttavaa toimintaa. • Kaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-alueen luonnonarvoja (Natura-alue SL ja ympärillä M tai MY). • Pohjavesiolosuhteiden, pienilmaston ja pintavalumaolosuhteiden suhteen M-merkinnällä osoitettu alue toimii Natura-alueen suojavyöhykkeenä.
Ympäristön häiriötekijät	• Kantatien melu, maa-aineksen otto, puhdistamon haju ja mahdollisesti pilaantuneen maaperän kohteet.	• Kantatien melussa ei merkittäviä muutoksia. Maa-ainesten otto kohteissa päättynyt ja alueet maisemoidaan. Puhdistamon toiminnassa ei muutoksia. Mahdollisesti pilaantuneen maaperän kohteet on arvioitu.

Liikenne Liikenneverkko, toimivuus, turvallisuus	• Alueella on yksi pääkatu, jonka kautta Nilsin keskustan palvelut ovat saavutettavissa. • Alueen henkilöautoliikenne on kohtalaista, satunnaisesti on myös raskasta liikennettä. • Tiet myötäilevät maastoa. • Nilsintietä on levennetty taajaman sisäisellä osuudella tällä vuosituhannella, mikä on parantanut aktiivisimmin käytössä olevan alueen liikenneturvallisuutta. • seututien liittymäjärjestelyt alueen luoteiskulmalla ovat vaaralliset ja vaativat parantamista, etenkin mikäli Tahkon matkailualueen toiminta kehittyy merkittävästi. • Vuonna 2013 valmistunut uusi yhteys Simolan ja Sieraniemen välillä (Petäjälammentie) jakaa Tahkovuoren ja keskustaaajan välistä liikennettä useammalle reitille.	• Suurimmat uudet matkatuotokset syntyvät Simolan ja täydennetyiltä asuntoalueilta. Liikennemäärän lisäys ei ole niin merkittävä, kun se jakautuu eri väylille, että turvallisuus oleellisesti heikkenisi. Toki asuntoalueiden toteutuminen vaatii myös kevyenliikenteen järjestelyjä. • Liikenneturvallisuutta parannetaan seututien liittymäjärjestelyllä, uusilla kevyen liikenteen väylillä katujen sekä maanteiden varsilla. Kaikilta asuinalueilta on turvalliset kevyen liikenteen yhteydet palvelupisteisiin sekä urheilu- ja ulkoilualueille. • Uutta hajarakentamista taajaman lievealueilla ei suoranaisesti ole osoitettu, joten kaavaratkaisu ei lisää oleellisesti asiointia palvelupisteissä henkilöautoilla.
Ajoneuvoliikenne	• Liikennemäärä yhdystiellä on huipussaan laskettelusesongin aikana.	• Liikenne yhdystiellä Kuopion suunnasta rinnealueelle asti lisääntyy, mikäli Tahkon matkailualueen toiminta kehittyy merkittävästi. Lisäys on merkittävintä kausiluonteisesti joulukuun alusta huhtikuun loppupuolelle. Eniten liikennettä tulee olemaan laskettelusesongin aikaan, varsinkin viikonloppuisin ja hiihtolomilla sekä pääsiäisenä. Liikennemäärän kasvu talvisesongin aikaan on enintään 1000 ajon/vrk. Liikennevaikutus ei ole merkittävä. • Tilaa vaativan kaupan yksikön sijoittumisella alueelle ei ole merkittäviä liikenteellisiä vaikutuksia nykyverkolle.
Pysäköinti	• Pysäköintialueet on sijoitettu pieniin yksiköihin rakenteen sisään.	• Tahkon alueen kehittyminen saattaa lisätä tarvetta osoittaa alueelle lisää pysäköintiä. Vaikutus ei ole kuitenkaan merkittävä. Rakenteelliseen pysäköintiin ei ole tarvetta.
Joukkoliikenne	• Alueella on toimiva joukkoliikenne.	• Ei muutoksia.
Kevyt liikenne	• Alueella on jollain osin eriytetty kevyt liikenne.	• Ei muutoksia.
Yhdyskuntatekniikka	• Alueella on Kuopion veden vesihuolto, johon on liittynyt pääosa alueen kiinteistöistä. Tämän lisäksi alueella toimii kolme vesiosuuskuntaa. • Alueella on viemäriverkko. Kauempana taajaman ydinalueesta olevilla kiinteistöillä jätevesien käsittely on hoidettu kiinteistökohtaisesti. • Alueella on kattava sähkö- ja televerkko: sen rakentamisesta huolehtivat alueelliset yhtiöt.	• Alueella olevaa vesi- ja jätevesiverkostoa on laajennettu tarpeen mukaan rakentamisen edistyttyä kattamaan myös uudet kiinteistöt (mm. Hukkalanpelto ja Simola) • Alueen sähkö- ja televerkkoa on mahdollista laajentaa ja tehoja nostaa.
Virkistys, ulkoilu	• Alueella on latuja Halssinkankaalla ja ulkoilureittejä pääasiassa katuverkon äärellä.	• Alueen viheralueiden välille on toteutettu yhteyksiä, jotka muodostavat reiteistä aluerakenteeseen pujottelevan verkoston.

	• Kesällä ulkoillaan kävelyn ja pyöräilyn merkeissä, talviulkoilua harrastetaan hiihtäen ja myös moottorikelkkaillen.	• Moottorikelkkailulle on osoitettu oma virallinen reitti kaava-alueen länsipuolelta. • Liikkuminen ohjataan pääreiteille, opastusta Tahkon suuntaan parannetaan. • Moottorikelkkailua on satunnaisesti keskustan alueella.
Maanomistus	• Maan omistavat yksityiset ja kaupunki. Yksityisomistus on suurta.	• Kaupunki on hankkinut muutamia keskeisiä alueita omistukseensa. Yksityisomistus on edelleen merkittävää.
Ihmisiin kohdistuvat Väestö	• Alueen väestömäärä pienenee ja iäkään väestön osuus lisääntyy.	• Omakotivaltaisen uudisrakentamisen suosiminen tuo uusille alueille erityisesti lapsiperheitä. Uusien perheiden sijoittuminen taajamaan säilyttää alueen väestöpohjan ja turvaa palvelujen säilymisen ja kehittämisen kirkonkylällä. Vuotuinen asuinrakentamisen rakentamistahti on taajamassa ja sen ympäristössä sen verran vähäistä, ettei siitä synny välittömiä paineita uusien palveluiden rakentamiseen.
Melu	• Alueella on sesonkiluontoista liikenteen lisääntymisestä aiheutuvaa äänimaailmaa.	• Meluolosuhteet eivät juurikaan muutu.
Terveys	• Osalla talouksista voi harvemmin asutuilla alueen osilla olla vanhentuneet vesi- ja viemäröintijärjestelmät.	• Uudet palvelut ja entiset kiinteistöt on liitetty vesihuollon piiriin. • Uudet palvelut on liitetty viemäriverkostoon ja mahdolliset uudet kiinteistöt alueen harvemmin asutuilla alueen osilla käsittelevät jätevetensä kiinteistökohtaisesti.
Asuminen ja liikkuminen	• Alue sijaitsee n. 50 km:n päässä Kuopion keskustasta ja sen palveluista, työpaikoista ja harrastusmahdollisuuksista, jonne on toimivat kulkuyhteydet. • Kaava-alueen laidoilta asukkaat ovat oman auton varassa.	• Ei muutosta.
Elinympäristö ja viihtyvyys	• Alueella hallitsee suurimman osan ajasta luonnonrauha tai pienen taajaman tunnelma. • Ulkoilualueet ja läheinen luonto sekä Syväri-järvi mahdollistavat liikunnallista toimintaa.	• Nilsin keskustaajaman yleisilme säilyy edelleen. Uudet asukkaat tulevat asettamaan nykyistä korkeammat laatutavoitteet kunnan viheralueille. Viheralueille on esitetty sijoitettavaksi uusia toimintoja ainoastaan laajenevien asuinalueiden yhteyteen. Olevat reitistöt on osoitettu nykyisessä laajuudessa sekä taajaman ja Tiirinlahden välille on osoitettu reitistön yhteystarve. Kaikki uudet asuinalueet ovat omakotivaltaisia pientalo-alueita. Ne on jouduttu sijoittamaan peltoalueiden läheisyyteen, jolloin on mahdollista, että toimintaan jääville lähipelloille levitettävä lietelanta aiheuttaa ajoittain hajuhaittoja asutukselle.
Talous ja palvelut	• Alueella toimii lukuisia yrityksiä. • Alueella on julkiset palvelut.	• Palveluiden saatavuus varmentuu asukaspohjan vakiintuessa. • Alueelle syntyy uusia työpaikkoja, aluksi ainakin sesonkiluonteisesti. • Uusien asuinalueiden kaavoittaminen sekä vesihuollon ja tiestön rakentaminen edellyttää kaupungin taloudellisia panostuksia lähivuosina. Uusien alueiden tuntumassa on vesihuoltoverkosto olemassa.

Energian kulutus, päästöt ja jätteet	• Energiaa kuluu pysyvän asutuksen ja palveluiden alueilla. • Alueella tapahtuvasta toiminnasta syntyy pääosin talousjätettä.	Tarkemmat kustannukset ja niiden ajoitus selviää vasta toteutussuunnittelun yhteydessä. Kaikki uudet alueet sijoittuvat asun-alueiden viereen, minkä ansiosta kytkentäkustannukset ovat kohtuulliset. Maanteiden parantamistoimenpiteet ja kevyenliikenteen väylien rakentamisen toteutuksesta aiheutuu kaupungille sekä tienpitoviranomaiselle kustannuksia. Hukkalan, Simolan ja Haapaniemen ranta-alueiden toteuttamisen osalta ovat edullisimmat sijoituksensa aivan olevan rakenteen viereen. • Energiankulutusta on vaikea arvioida ilman tarkempia suunnitelmia. Hiilidioksidipäästöt jäävät ilmeisesti vähäiseksi. Muutokset nykytilasta eivät ole merkittäviä.
Muut hankkeet, suunnitelmat ja alueella harjoitettavat toiminnot	• Maa ja metsätalous jatkuu: alueella tehdään maatalouteen liittyviä ja metsänhoidollisia toimia. • Asuminen jatkuu entisellään.	• Nilsin keskustan kehittyminen tukee nykyisten suunnitelmien mukaista Tahkon matkailualueen kehittämistä. • Osayleiskaavan laadinnalla on positiivinen vaikutus alueen kokonaiskehittymiseen ja alueella toimivien yrittäjien ja sijoittajien aktivoitumiseen.
Vaikutukset luonnonvaroihin ja niiden kestävään hyödyntämiseen	• Alueella on kivi- ja maa-aineksen ottoa. • Metsätaloustoiminta jatkuu, samoin marjastus, sienestys, metsästys ja kalastus.	• Ei muutosta.
Yhteisö ja alue	• Alueen asukkailla on usein historiataustan ja/tai maanomistuksen kautta side alueeseen. • Alueen suunnittelutilanteen ajallinen jälkeenjääneisyys on leimannut aluetta pitkään.	• Asuntojen arvo voi nousta. • Asuinyhteisö voi muuttua luonteeltaan uuden asukassukupolven tai -omistajien saadessa jalansijaa.
Psyykkinen hyvinvointi	• Ympäristö on tuttu ja luonnonrauha alueella hallitsevin ominaisuus.	• Tuttu ympäristö ja luonnonrauha muuttuvat, mikä voi heikentää joidenkin ihmisten psyykkistä hyvinvointia. Toisaalta alueen kehittyminen voidaan kokea voimavarana ja rikkautena.
Asenteet ja ristiriidat	• Ympäristön luontoa, alueen väljyyttä ja toiminnallisuutta arvostetaan. • Nykyinen suunnittelutilanne hidastaa alueen kehitystä.	• Uusien tuntemattomien asukkaiden tulo alueelle voi aiheuttaa joissakin vanhemmissa asukkaissa vastarintaa. Toisaalta se voidaan kokea myös turvallisuutta ja jatkumoa luovana tekijänä. • Virkistysalueiden arvostus kohoaa ja ne hyväksytään ominaispiirteineen osaksi Nilsin keskustan imagoa.
Osallisuus	• Yhdistystoimintaa eri muodoissa.	• Yhdistysten toiminta on jatkunut ja myös laajentunut. Yhdistykset ovat saaneet uusia kannattajajäseniä alueen uusista asukkaista.

6 TOTEUTUS

Nilsin alueella ei ole laadittua asuntotuotantoohjelmaa. Asuntokorttelit toteutuvat yksityisen toimijan intressin mukaan eikä niillä ole toteutusaikataulua. Palveluiden käyttäjämäärien tasaamiseksi olisi taloudellista rakentaa alue maltillisesti ja jättää täydennysvaraa myöhempään ajankohtaan. Asemakaavoitus ja muu yksityiskohtainen suunnittelu sekä toteutus sovitetaan kaupungin resurssointiin tuleville vuosille.

Täydennysrakentaminen on taajaman kokoon nähdessä vähäistä ja täydentävät rakenteet sijoittuvat olevan verkoston äärelle, joten tarkoille kustannusten määrittelyille ei ole tarvetta tässä kaavan vaiheessa.

Jatkotoimenpiteitä tarpeiden ja resurssien puitteissa:

- vapaiden tonttien markkinointi (esim. myyntiesite kaupungin ja yksityisten vapaista asuintonteista, myös Tahkolla)
- ydinalueen asemakaava, uusien asuinalueiden asemakaavat
- kunnallistekniset työt
- hulevesiselvitys
- hoito- ja käyttösuunnitelma (Härkälähteen keskuspuisto ja reitit)
- rakennusinventoinnin täydentäminen kirkonkylän alueelta modernin rakennuskannan osalta
- Nilsin-Varpaisjärvitien oikaisua Valkeisen kohdalla: selvityksessä tutkituista kolmesta erilaisesta liittymätyypistä valitaan toteutettava vaihtoehto vaaralliseen risteykseen. Kyseisen alueen suunnittelussa tulee huomioida myös uuden moottorikelkkareitin ja -yhteyksien maanteiden ylityskohdat.

7 SUUNNITTELUVAIHEET

Kaupunginhallitus,	
kaavanlaatijan valinta	17.12.2007
Aloitustaiheen viranomaisneuvottelu	13.11.2008
Yleisötilaisuus	13.3.2009
alustava luonnos	keuhällä 2009
alustava luonnos	
maakäyttötoimikunnassa	kesällä 2009
kaavaluonnos	helmikuussa 2010
kaavaluonnos nähtävillä	8.3. – 31.3.2010
kaavaehdotus valmistui	20.6.2012
Nilsin liittyi kuntaliitoksella Kuopioon	1.1.2013
yleiskaavoitusohjelma	2.2.2015

työryhmäpalaveri	2.2.2015
viranomaisneuvottelu	11.2.2015
työryhmäpalaveri	27.10. ja 1.11.2016
kaupunkisuunnitteluryhmä,	
osayleiskaavaluonnos	9.11.2016
ELY luonnosvaiheen työneuvottelu	7.12.2016

Lähteet

Asuntotarvelaskelma, Pohjois-Savon liitto

Eskelinen, M. 2005: Sieraniemen – Halla-aitan alueen yleiskaava. Liito-oravaselvitys. - Suunnittelu-keskus Oy

Hammar, T. 2004: Pohjois-Savon järvien vedenlaatu- ja karttoitus. – Pohjois-Savon ympäristökeskuksen moniste 49.

Husa, J., Teeriaho, J., Kontula, T. & Fagerstén, R. 2001: Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet. – Alueelliset ympäristöjulkaisut 214. Suomen ympäristökeskus.

Kiinteiden muinaisjäännösten inventointi 2008, Museovirasto

Kulttuuriympäristöselvitys, Pohjois-Savon liitto

Kuopion kaupunki: Maapoliittinen ohjelma, 2015

Kuopion kaupunki: Pohjavesien suojelun suunnitelma 2015

Kuopion seudun liikenneturvallisuussuunnitelma, Kuopion maaseutualueet, Pohjois-Savon ELY raportteja, 73, 2013

Kuopion toiminnallisen kaupunkiseudun rakennemallin ”Loikka 2030” vaikutukset Tahkoon ja Tahkon kehittämiseen, Airix ympäristö, raportti 18.6.2012
Kuopion väestöennuste vuoteen 2030, Kuopion kaupunki, Talous- ja strategiapalvelu, Strateginen maankäytön suunnittelu, Tavoite- ja kehittämissuunnitelmat, TA 2015:1, Kh 28.9.2015

Kuopion viherpalveluohjelma, Leikkipaikat 2017

Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa, Suomen ympäristö 27/2008

Liikenneturvallisuussuunnitelma 2004, Tiepiiri ja kaupunki

Luonto- ja maisemainventointi 2008 ja 2009

www.ymparisto.fi/alu tieto : Vesistöjä ja vesistöalueita sekä eliölajeja koskevia tietoja

Nilsin kaupungin vanhojen rakennusten kohdeinventointi 1994

Nilsin kaupunkikeskustan kehittämisohjelma 2006
Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen – Pohjois-Savon loppuraportti, Pohjois-Savon ympäristökeskuksen raportteja 4/2007

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus: Maantien 577 aluevaraus suunnitelma Nilsin Valkeiskylässä, 2014

Pohjois-Savon maakuntakaava 2030, maakuntakaavaselostus, Kuopio 2013

Pohjois-Savon ympäristökeskus, Maakunnallisesti merkittävät rakennuskohteet, 2007

Pohjois-Savon ympäristökeskus, Perinnemaisemat, 2007

Taajamatarkastelu, Pohjois-Savon liitto

Tahkovuoren tieyhteyden tarveselvitys 2004, Tiepiiri Tuomas Santasalo Ky, 2006, WSP LT-konsultit Oy, Nike - Nilsin kaupunkikeskustan kehittämissuunnitelma, Vesihuollon kehittämissuunnitelma, Nilsin kaupunki, väestötiedot; tilastokeskus, Pohjois-Savon liitto, Kuopion kaupunki

Ylä-Savon vesistöjen kunnostusohjelma 1999. Yleissuunnitelma. Iisalmi, Kiuruvesi, Sonkajärvi, Vieremä. Ympäristöministeriö & Museovirasto. 1993: Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. – Museoviraston ja rakennushistorian osaston julkaisuja 16.

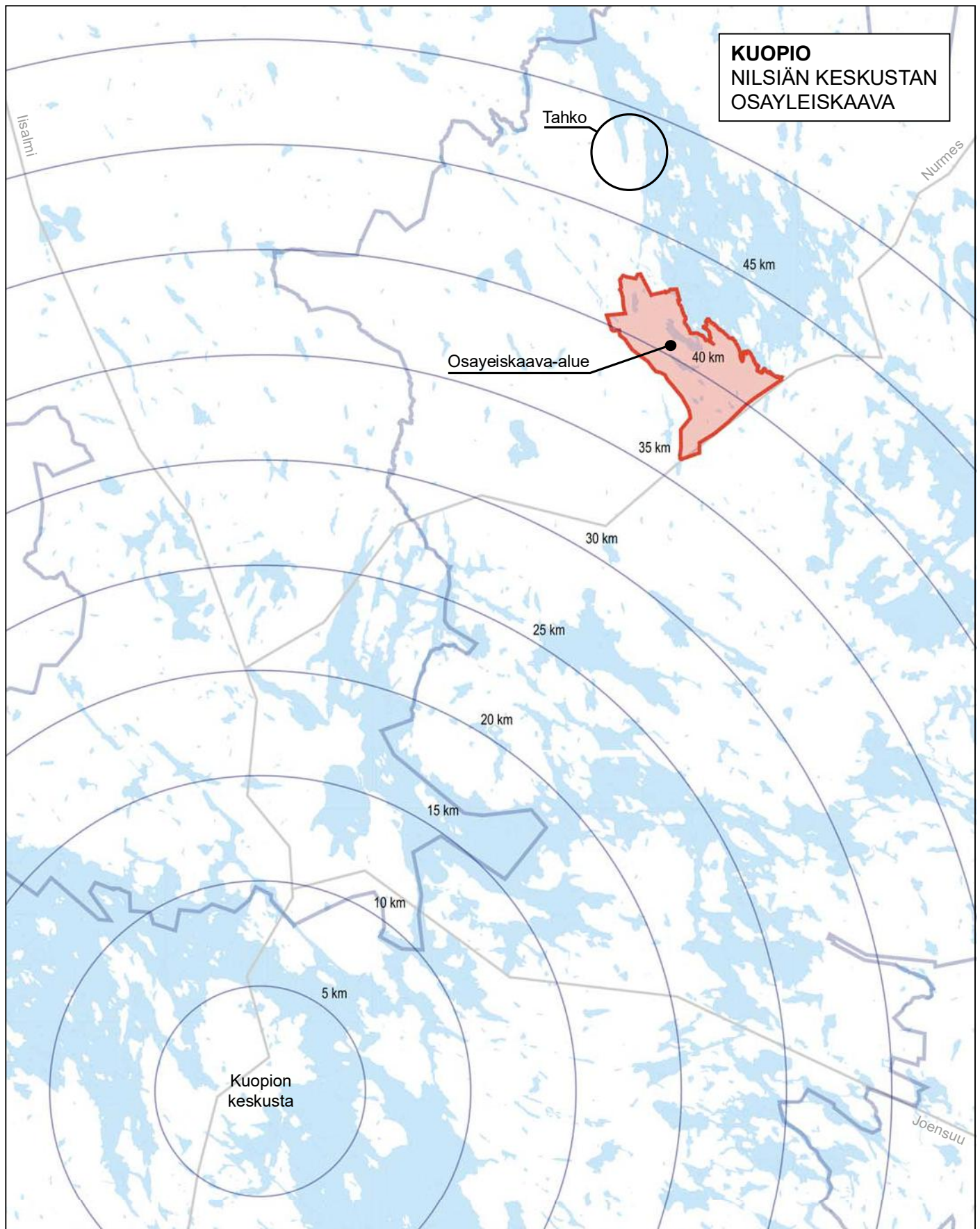
Sähköiset lähteet:

Alin suositeltava rakentamiskorkeus, Pohjois-Savon ELY, 3.7.2014

<http://www.ymparisto.fi>

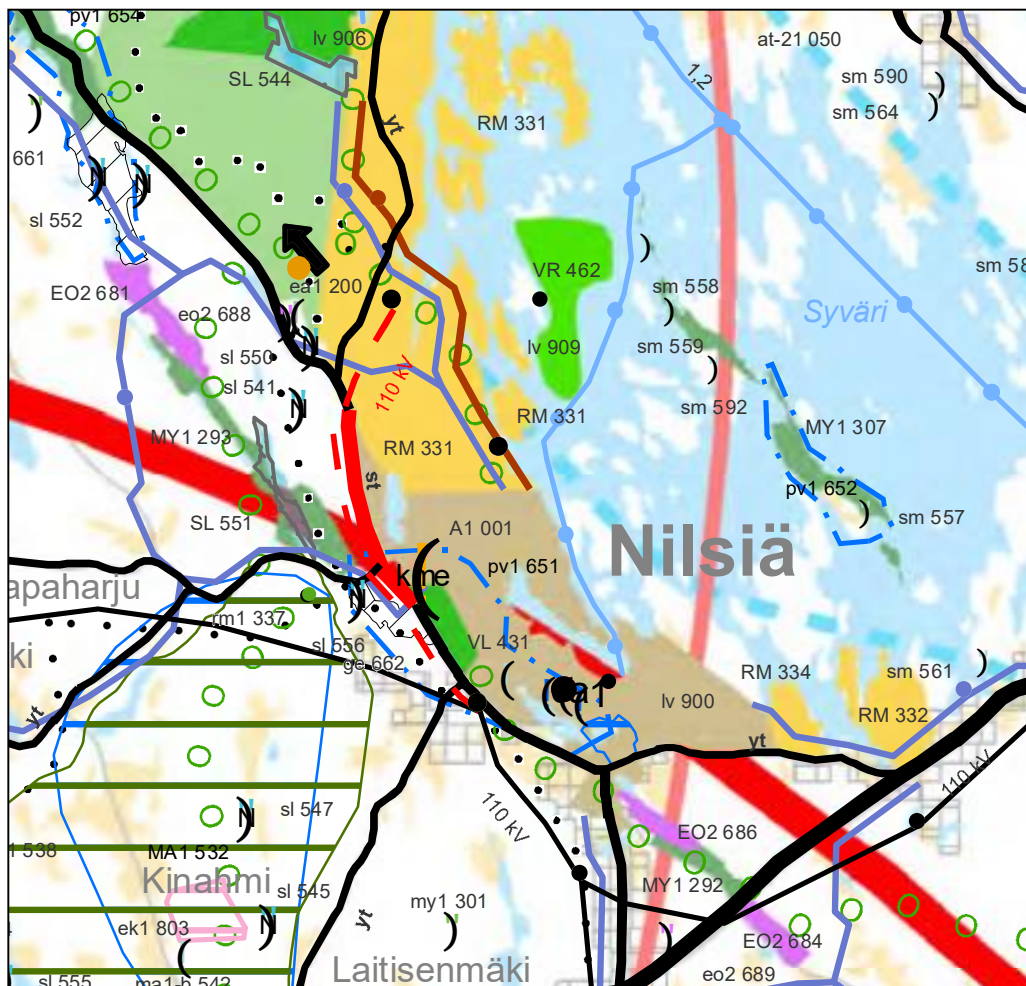
Laserkeilaus- ja ilmakuva-aineisto vuodelta 2012

Museovirasto, kulttuuriympäristö, rekisteriportaali, ajantasainen luettelo muinaisjäännöksistä ja kohteiden tarkat paikkatiedot, 1.10. 2015, <http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus>

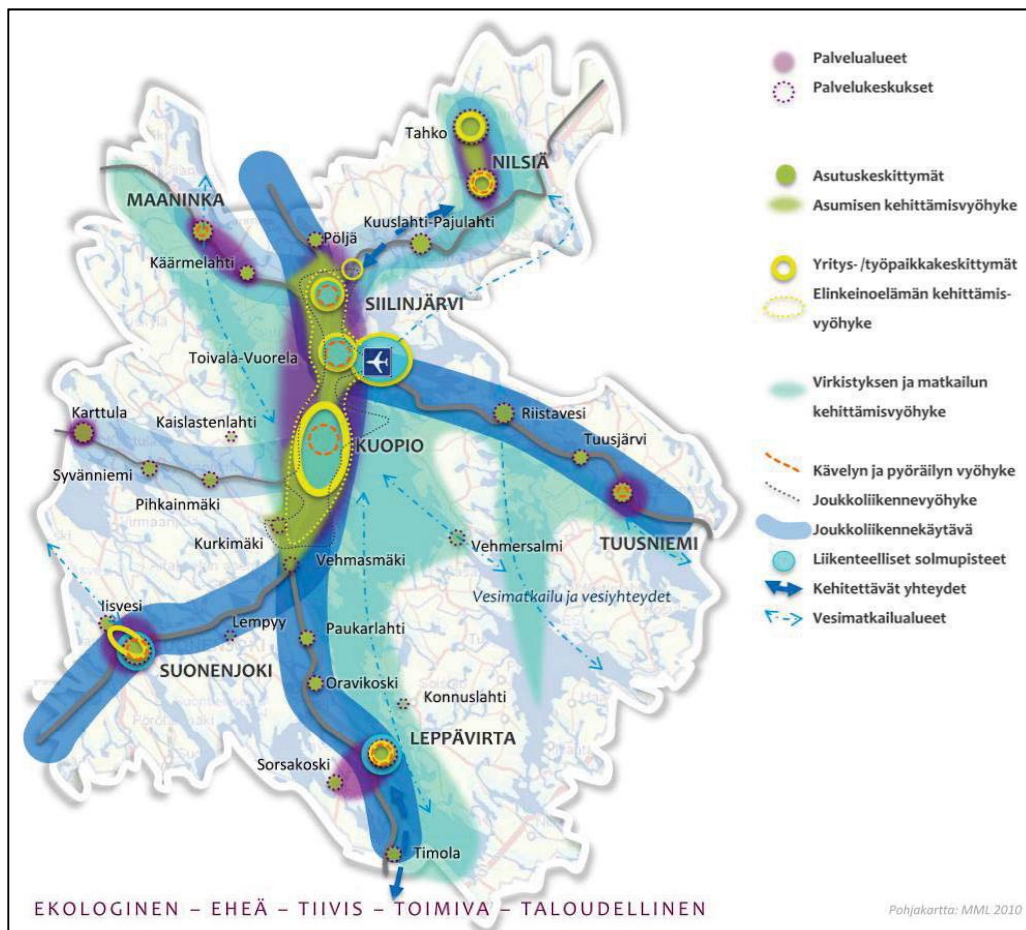

— Kuopion raja

SUUNNITTELUALUEEN
SIJAINTI
22.5.2019

Ote, Pohjois-Savon maakuntakaavayhdistelmä (2019).

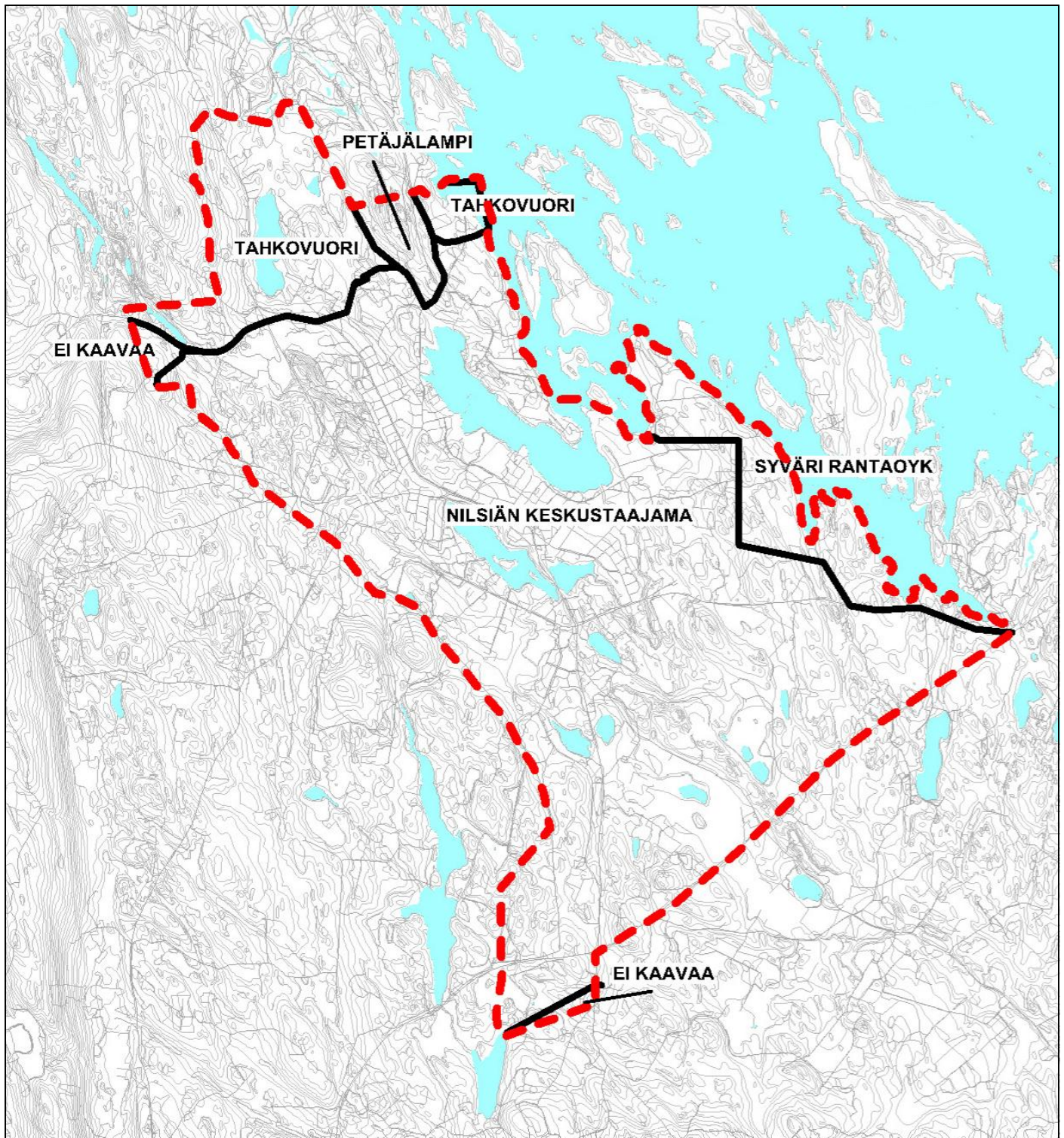
KUOPIO NILSIÄN KESKUSTAN OSAYLEISKAAVA

OTTEET
23.5.2019

Ote, Kuopion toiminnallisen kaupunkiseudun rakennemalli, Loikka 2030.

LIITE 2

Strateginen maankäyttö

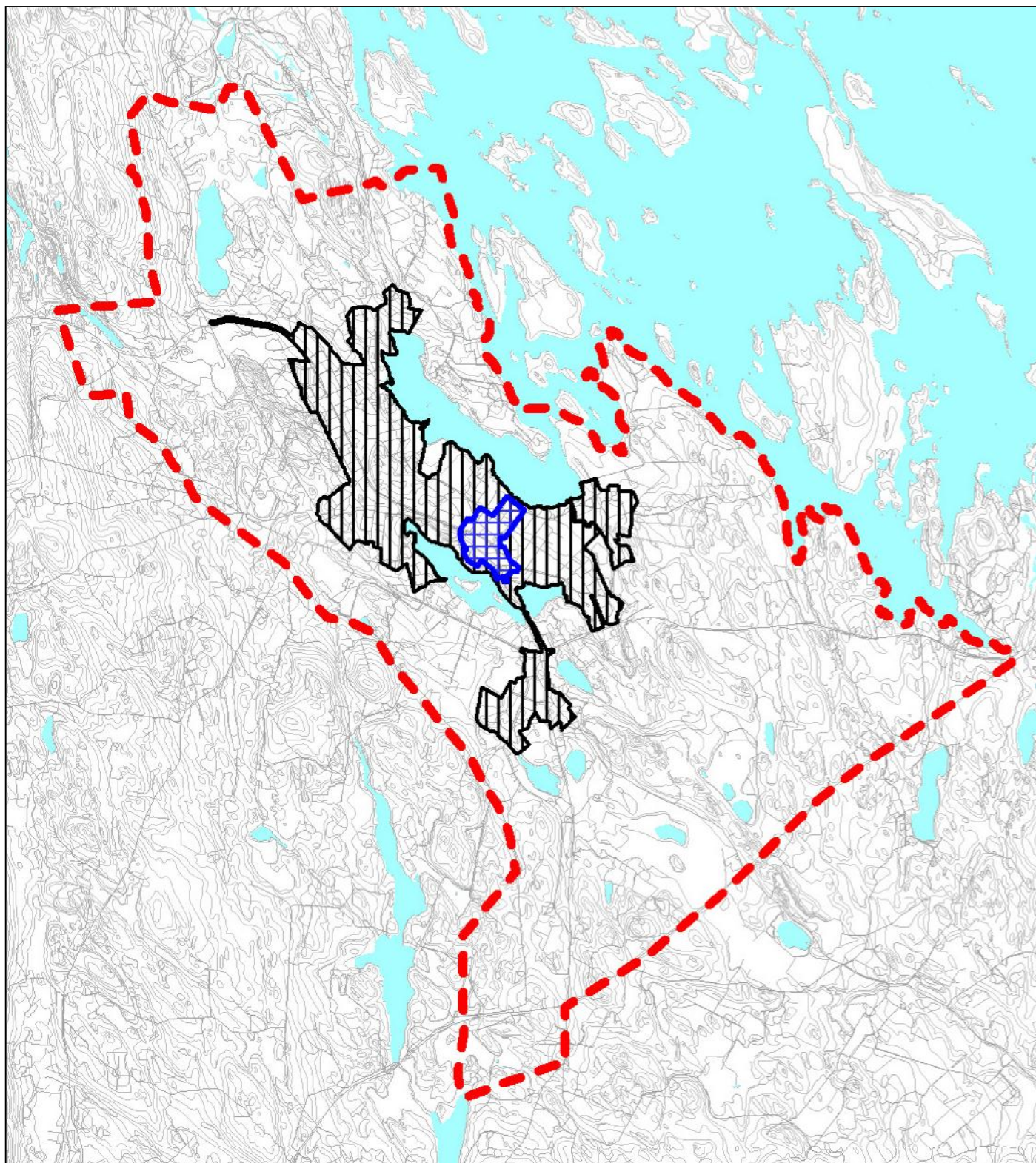
— Osayleiskaavojen rajat

KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

OSAYLEISKAAVOJEN
ALUEET
6.2.2017

LIITE 3

Strateginen maankäyttö

Osayleiskaava-alueen raja

Asemakaavoitettu alue

Nilsian keskustan
kehittämissuunnitelman alue

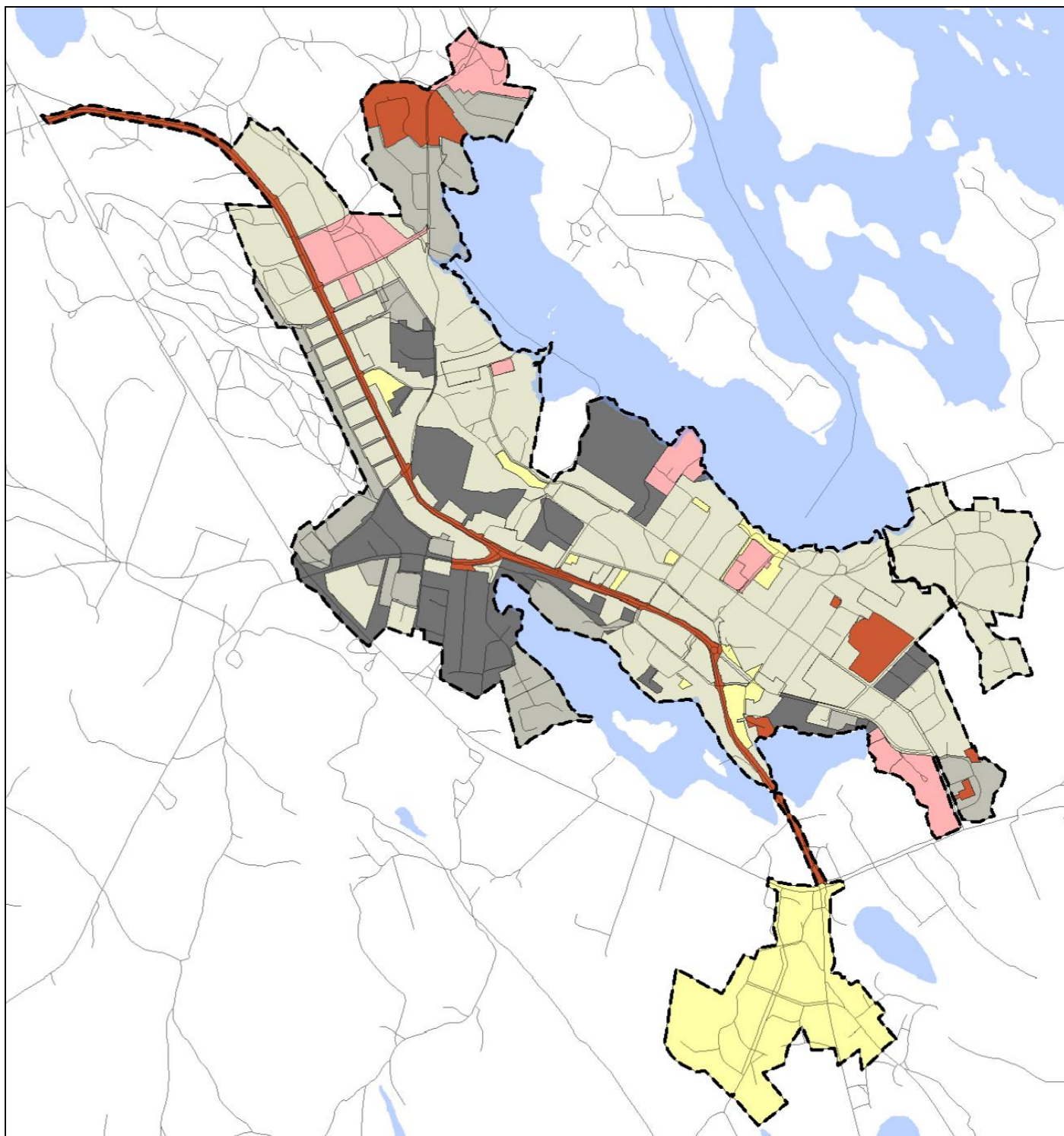
KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

**ASEMAKAAVOITETTU-
ALUE, NIKE-ALUE**

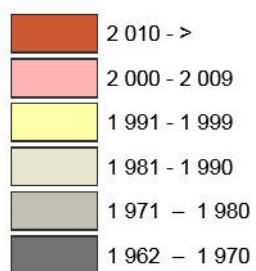
6.2.2017

LIITE 4

Strateginen maankäyttö

 asemakaavoitettu alue

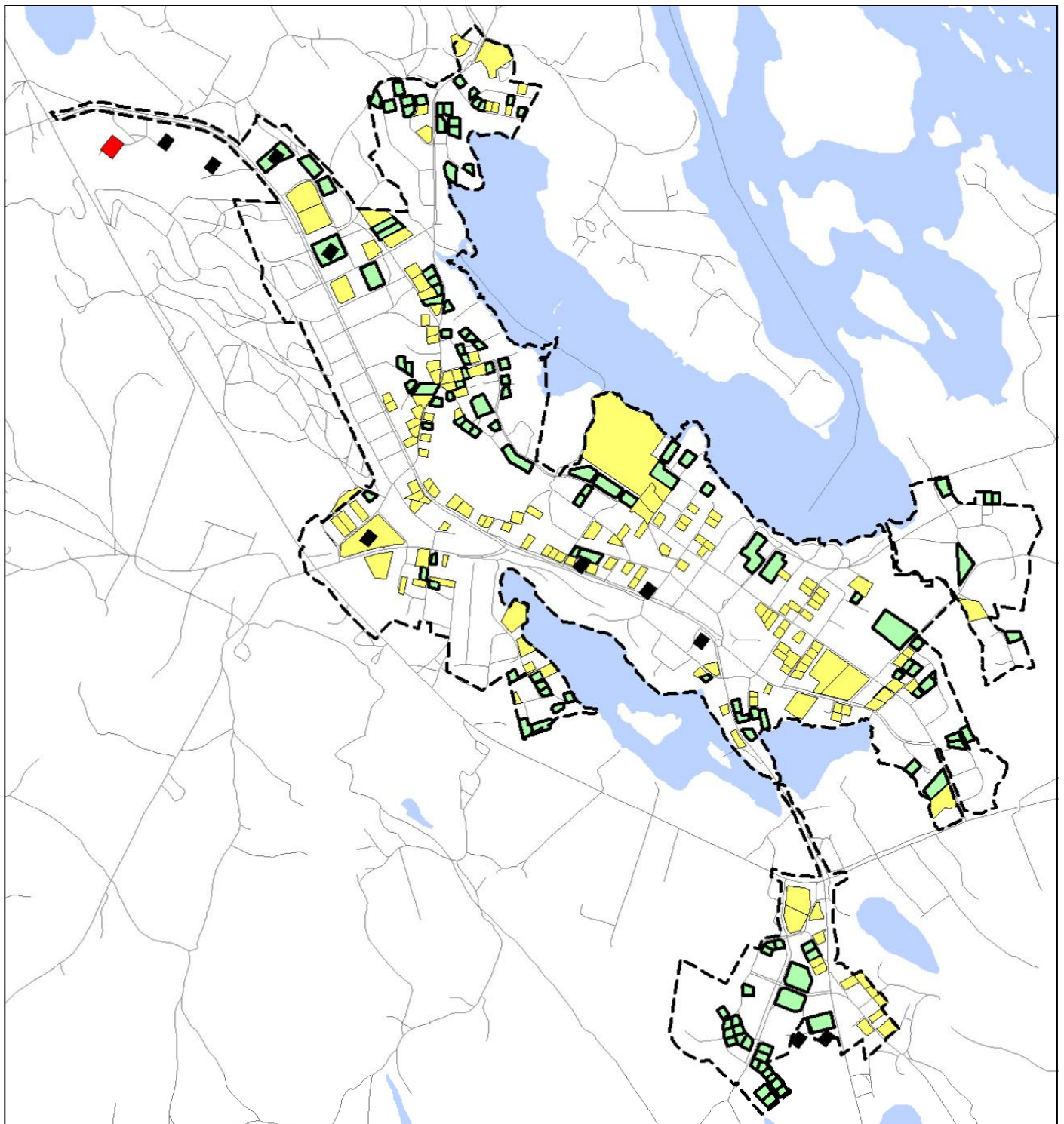

KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

ASEMAKAAVOJEN
IKÄRAKENNE
6.2.2017

LIITE 5

Strateginen maankäyttö

 asemakaavoitettu alue

 rakentamaton tontti

 tontilla täydennysrakentamisen mahdollisuus

 > 2000 m² yritystilojen sijoittamismahdollisuus

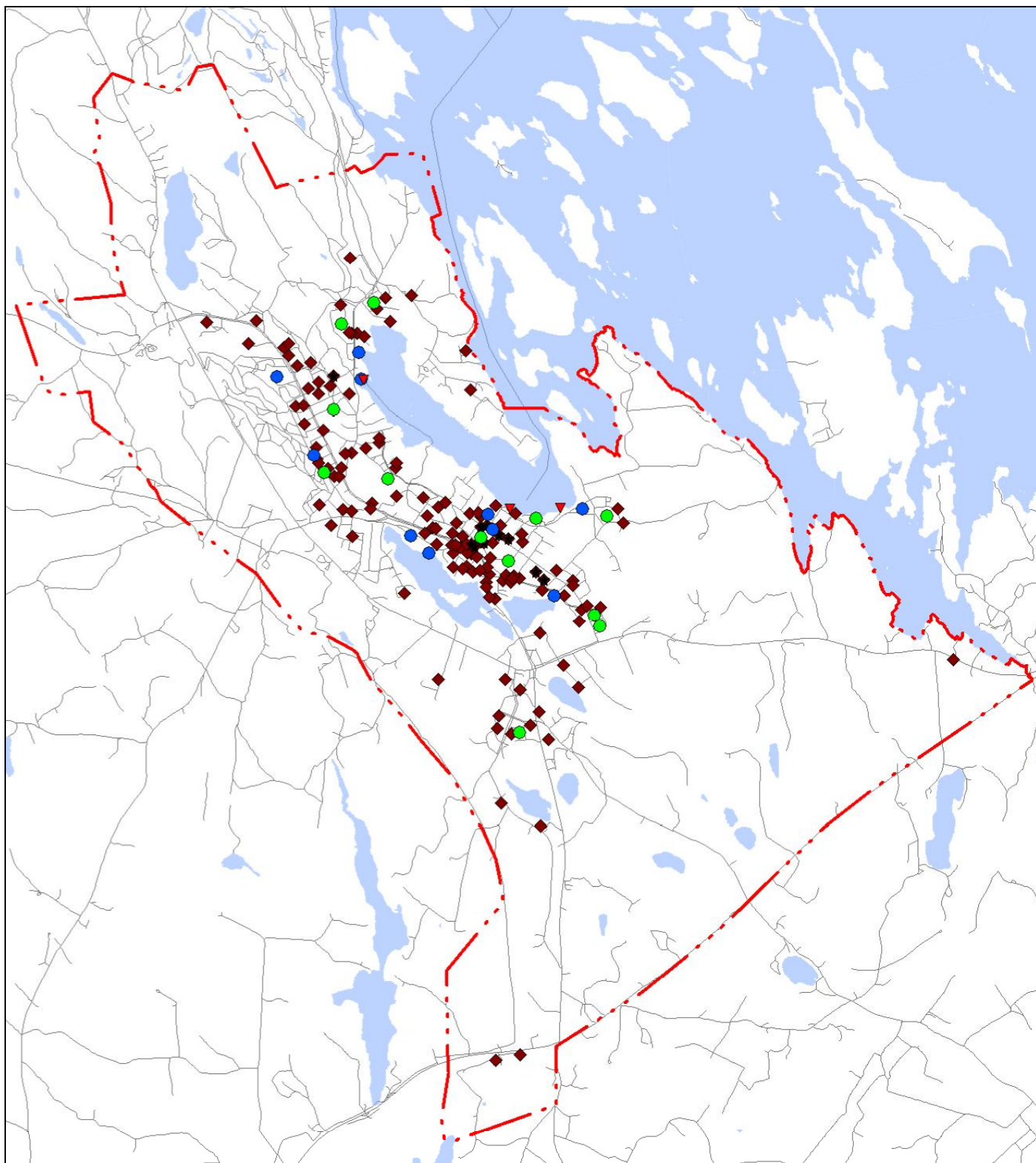
 > 4000 m² yritystilojen sijoittamismahdollisuus

KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

TAAJAMAN
TONTTIVARANTO
6.2.2017

LIITE 6

Strateginen maankäyttö

 osayleiskaava-alueen raja

★ julkinen palvelu

◆ yritys

● liikunnallinen palvelu (10)

● leikkitoimintoja (12)

▼ veneilypalvelu

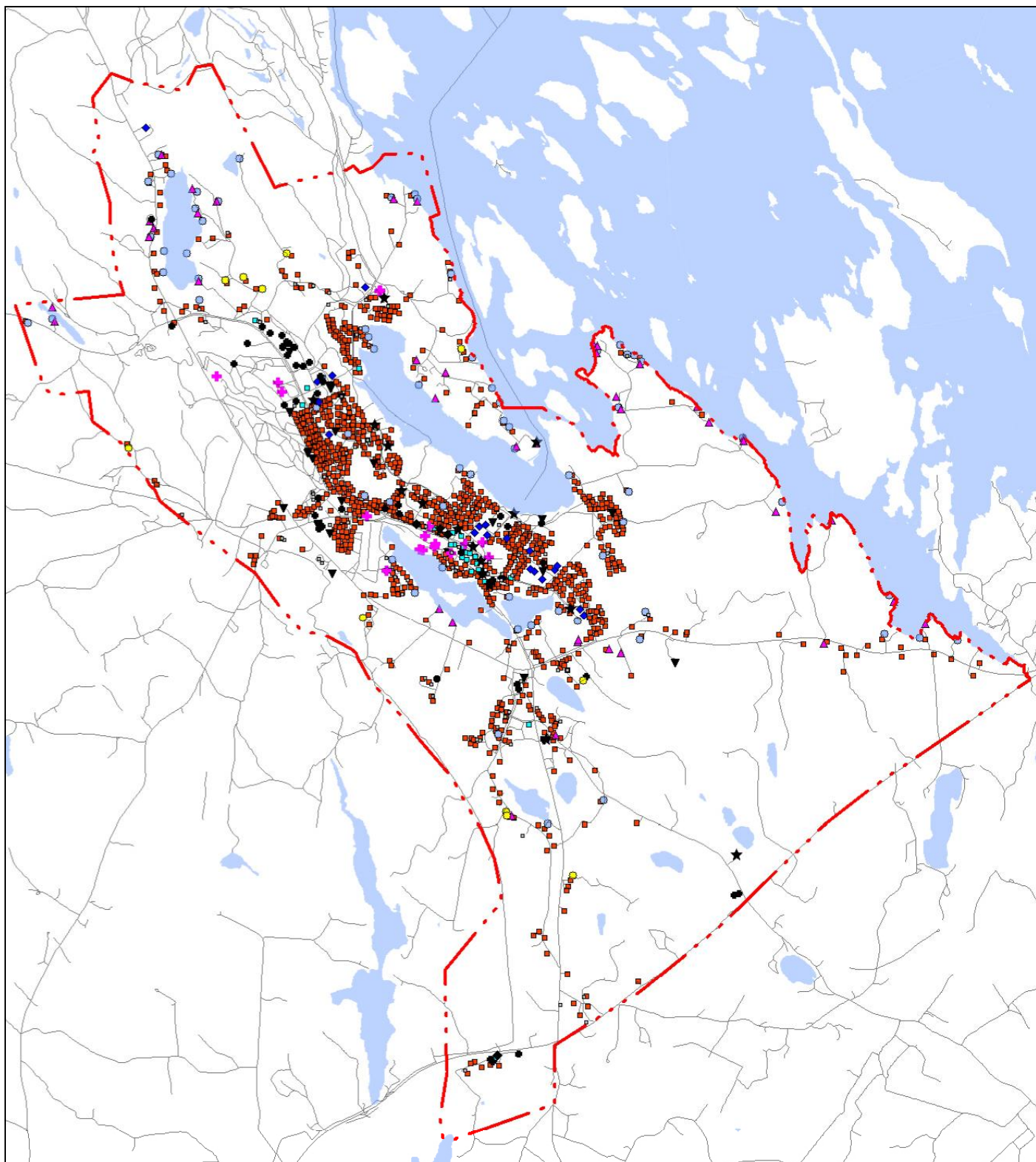
KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

PALVELUT, TYÖPAIKAT /
VIRKISTYSPALVELUT

6.2.2017

LIITE 7

Strateginen maankäyttö

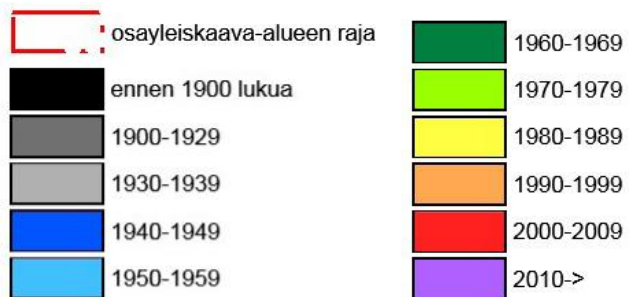
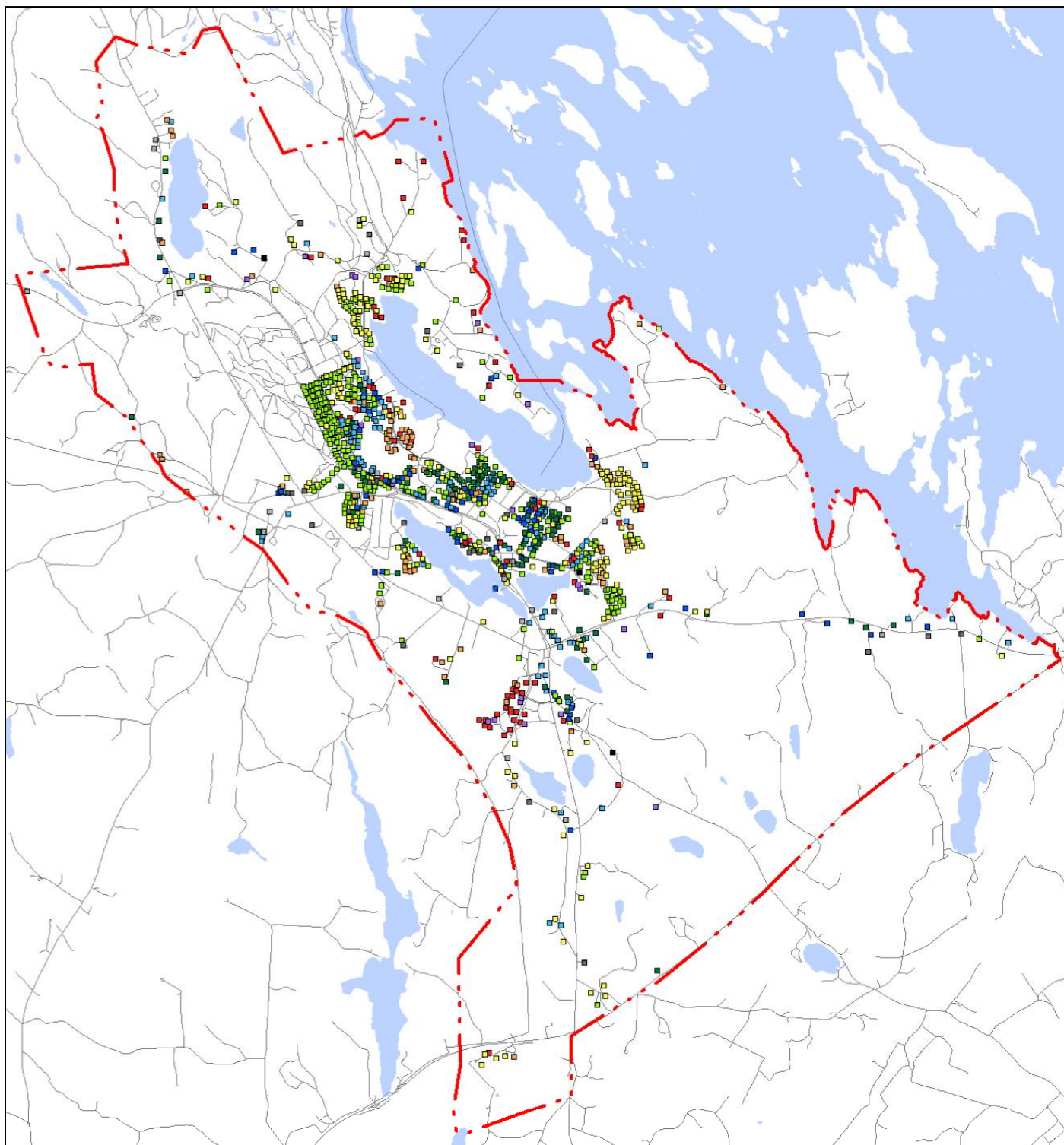

osayleiskaava-alueen raja	myymälä
asuminen	• teollisuus, varasto
◆ julkinen	◆ huoltoasema
+ kirkko, museo, urheilu	tekniikka
maa- ja metsätalous	▼ yhdyskuntatekniikka
▲ vapaa-aika	sauna

KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

RAKENNUSKANTA
KÄYTTÖTARKOITUKSEN
MUKAAN

6.2.2017

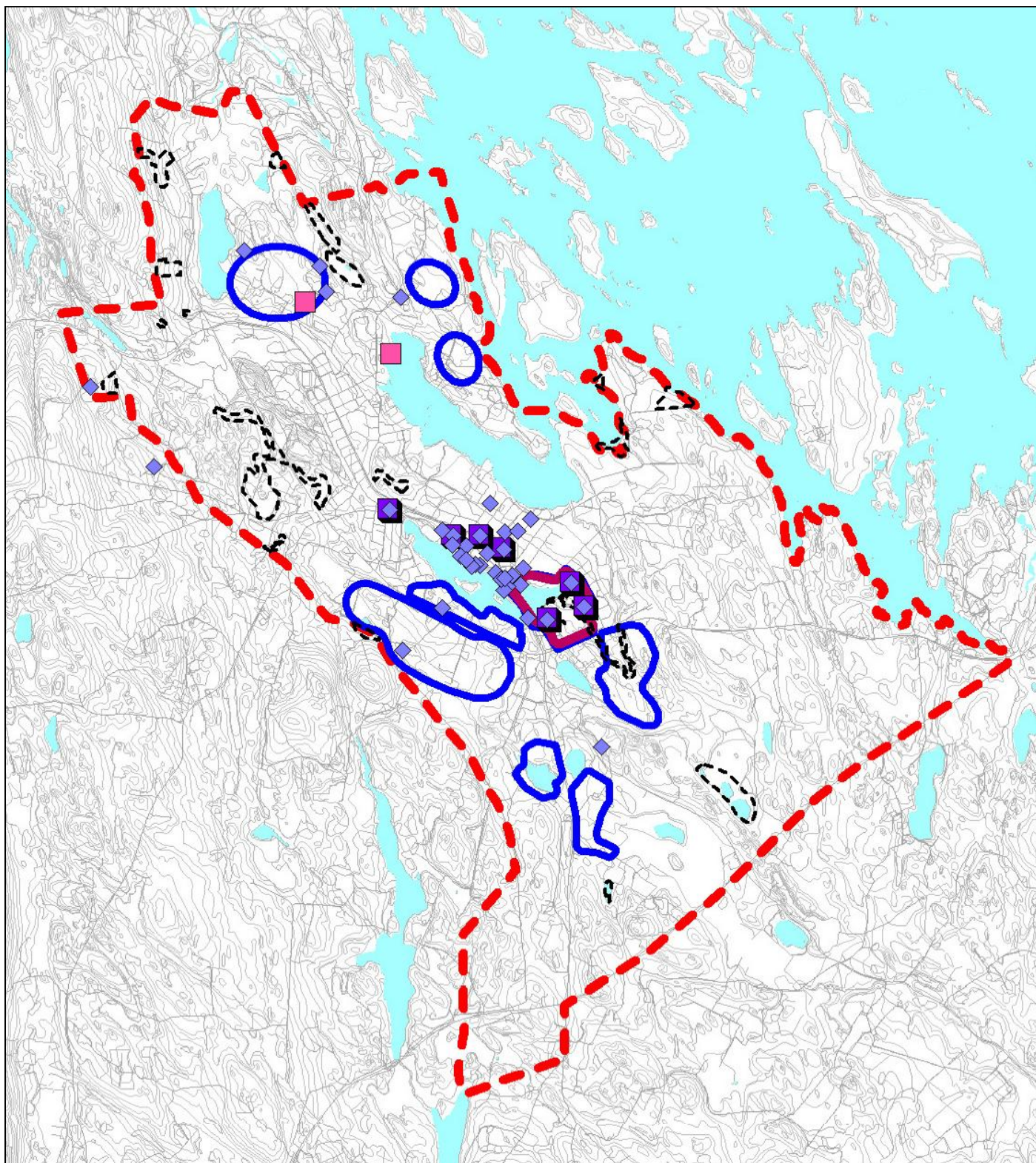
KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

ASUINRAKENNUSKAN-
TA IÄN MUKAAN

6.2.2017

LIITE 8 b

Strateginen maankäyttö

Osayleiskaava-alueen raja

Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas alue

Maakunnallisesti arvokas kulttuurialue

Maakunnallisesti arvokas kulttuurikohde

Paikallisesti arvokas kulttuurimaisema

Paikallisesti arvokas kulttuurikohde

Luonnonmuistomerkki

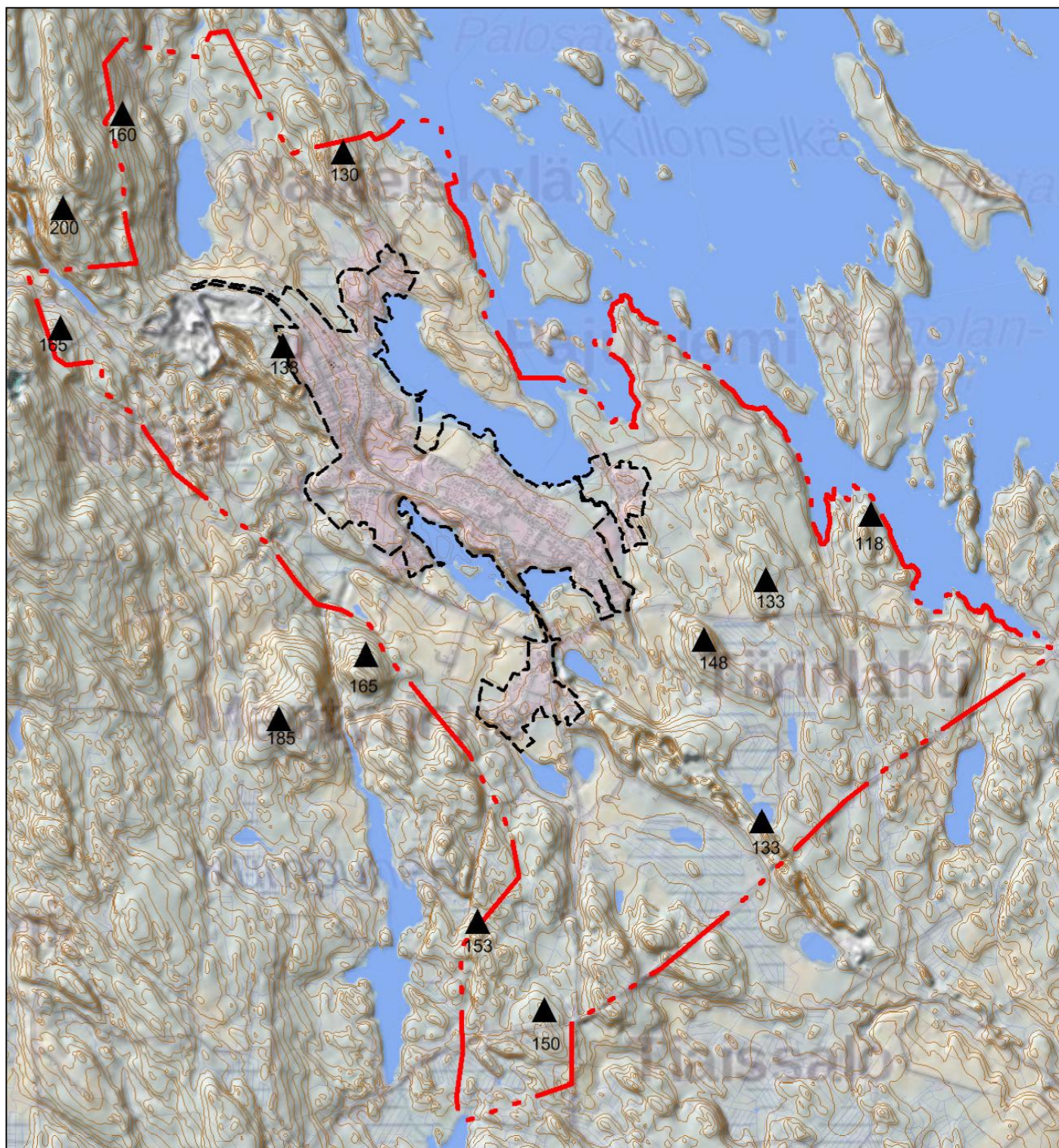
KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

KULTTUURIHISTORIA
ARVOKKAAT
LUONTOKOhteet

6.2.2017

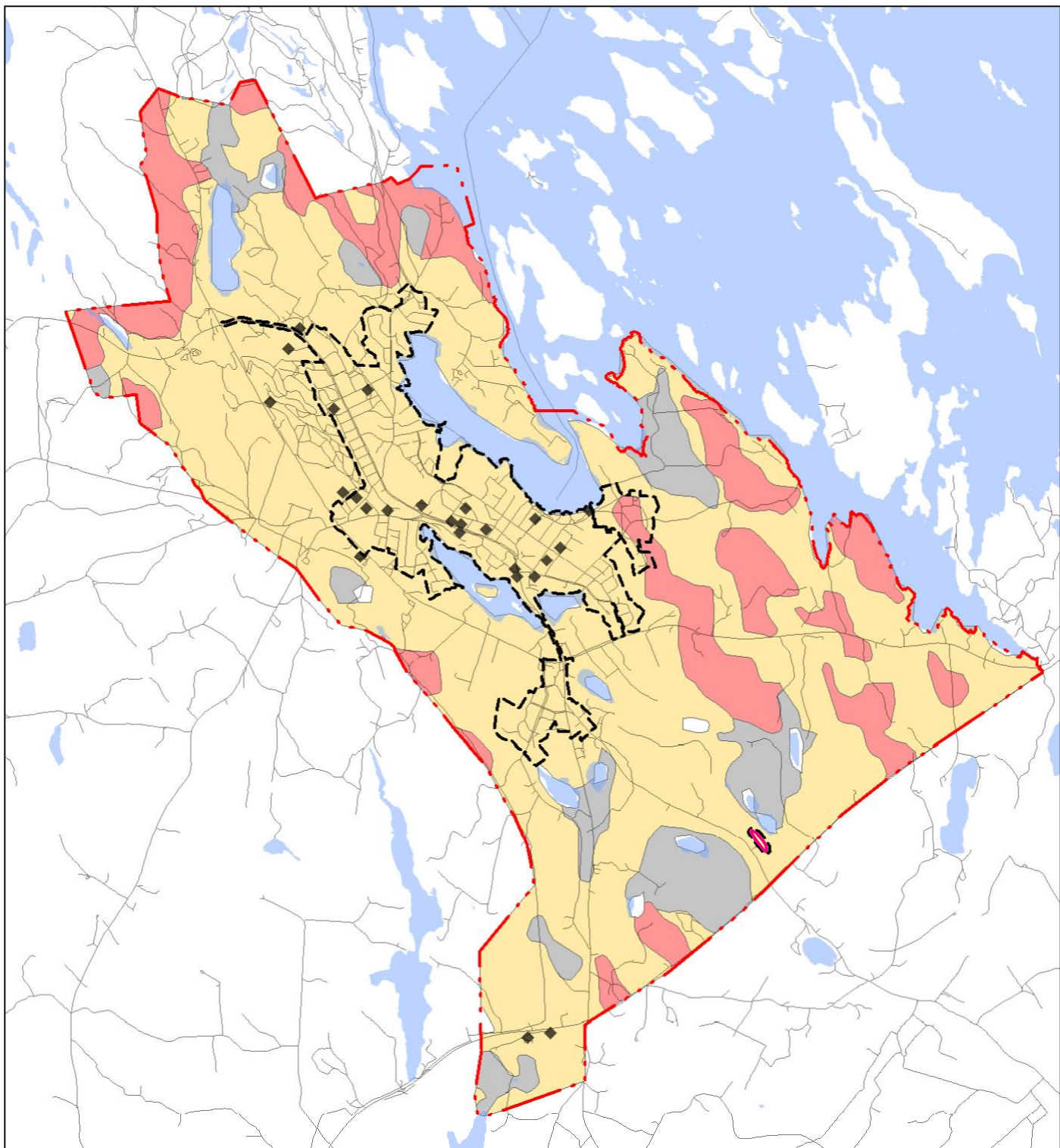
LIITE 9

Strateginen maankäyttö

KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

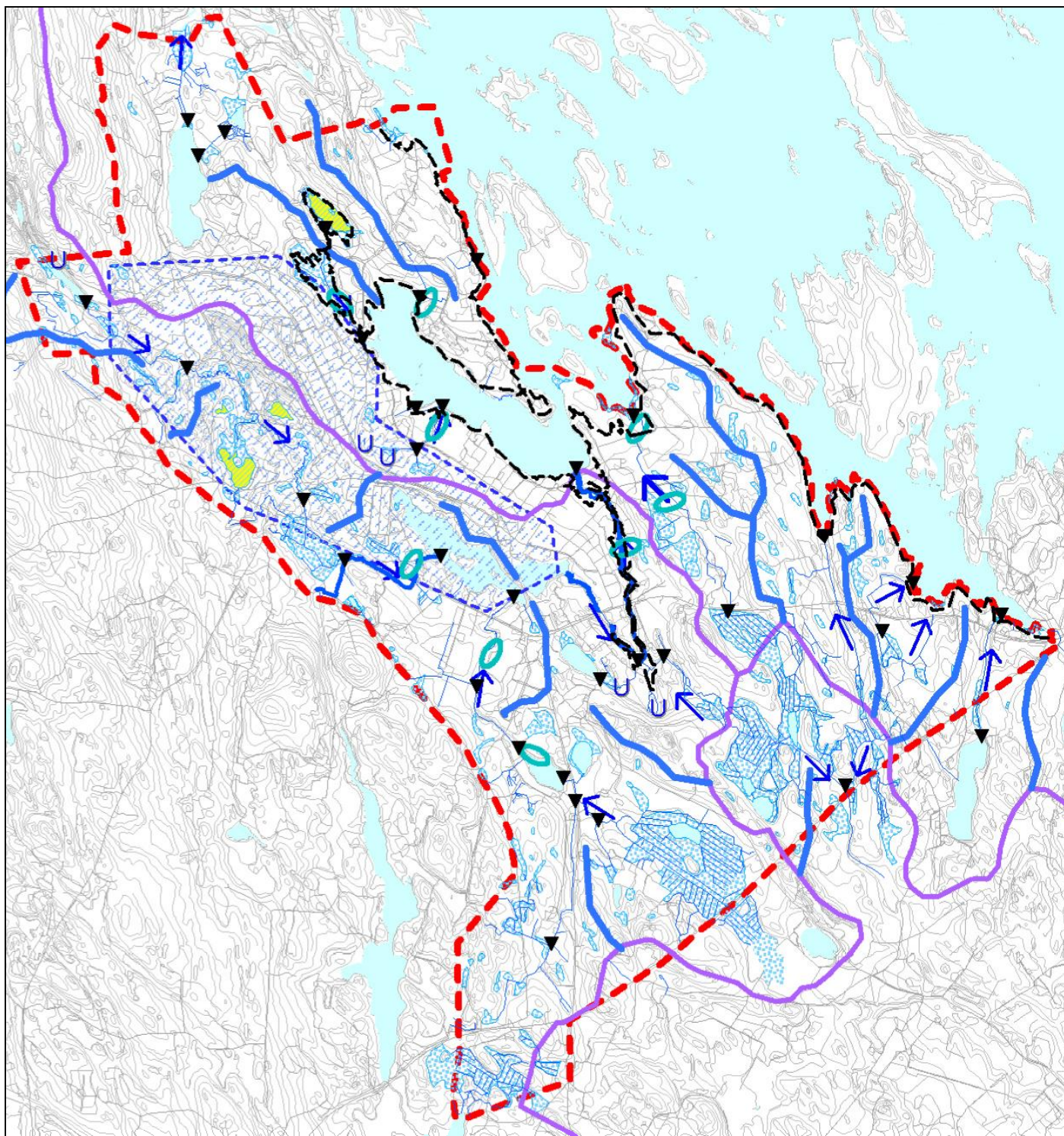
TOPOGRAFIA
 6.2.2017

- osayleiskaava-alueen raja
- asemakaavoitettu alue
- kalliainen
- kantavapohjainen
- heikosti kantava
- vanha kaatopaikka
- mahdollinen saastunut kohde

KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

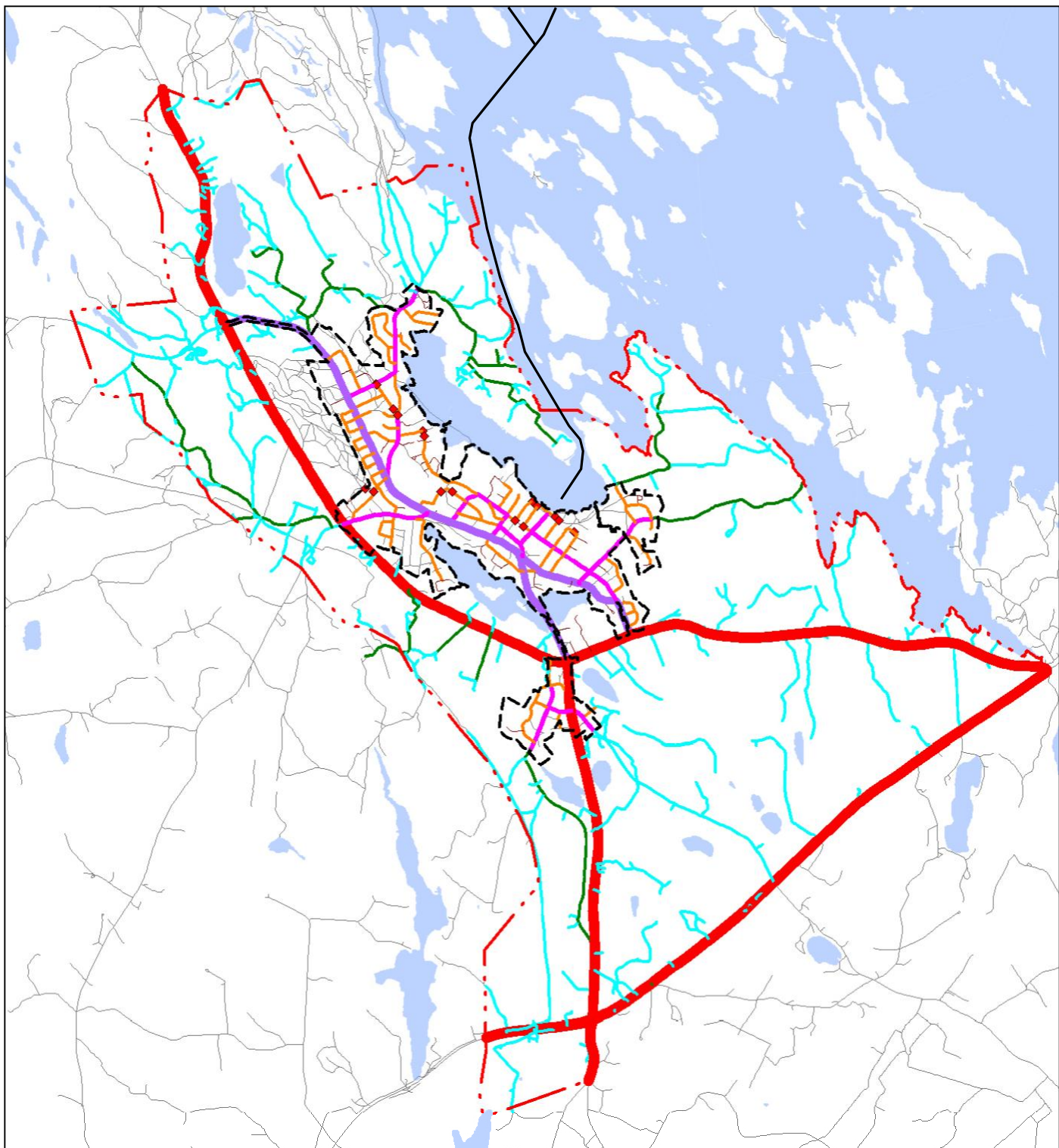
MAAPERÄ
6.2.2017

---	Osayleiskaava-alueenraja	—	Paikallinen vedenjakaja
	Pohjavesialue	→	Virtaussuunta
	Valuma-alue	▼	Purkupiste
	Järvi tai lampi	U	Lähde
	Soistuma		
	Suo		
	Hulevesien käsittelyyn soveltuva alue		
---	Alin rakentamiskorkeus		
—	Joki		
—	Puro tai oja		

KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

VESISUHTEET
9.2.2017

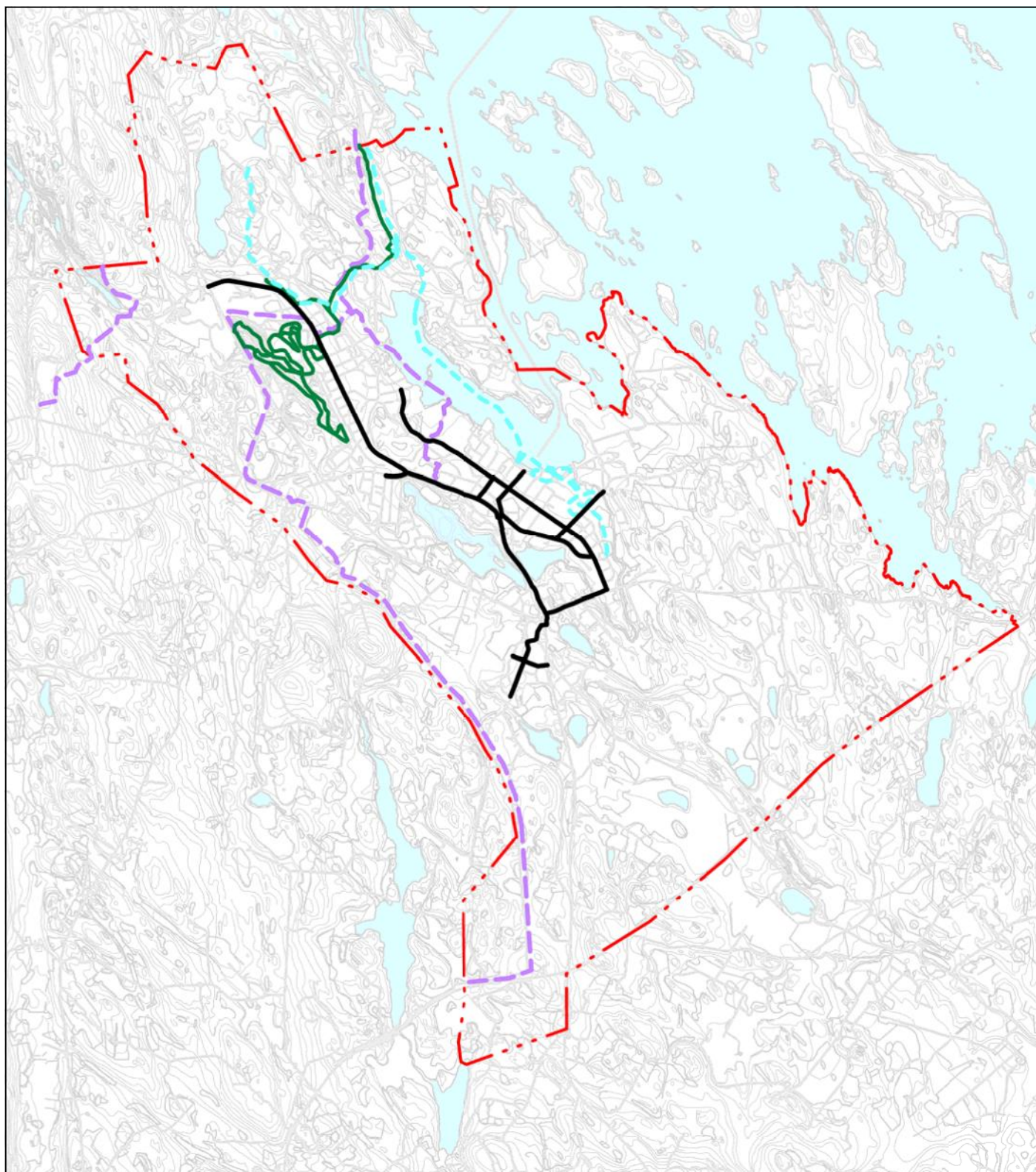

- osa-yleiskaava-alueen raja
- asemakaavoitettu alue
- maantie
- pääkatu
- kokoojakatu
- tonttikatu asuinalueella
- asemakaava-alueen ulkopuolinen tie
- tonttiliittymä tms.
- yksityistie
- katuverkon muutoskohde
- laivaväylä

KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

LIIKENNEVERKKO,
NYKYTILANNE

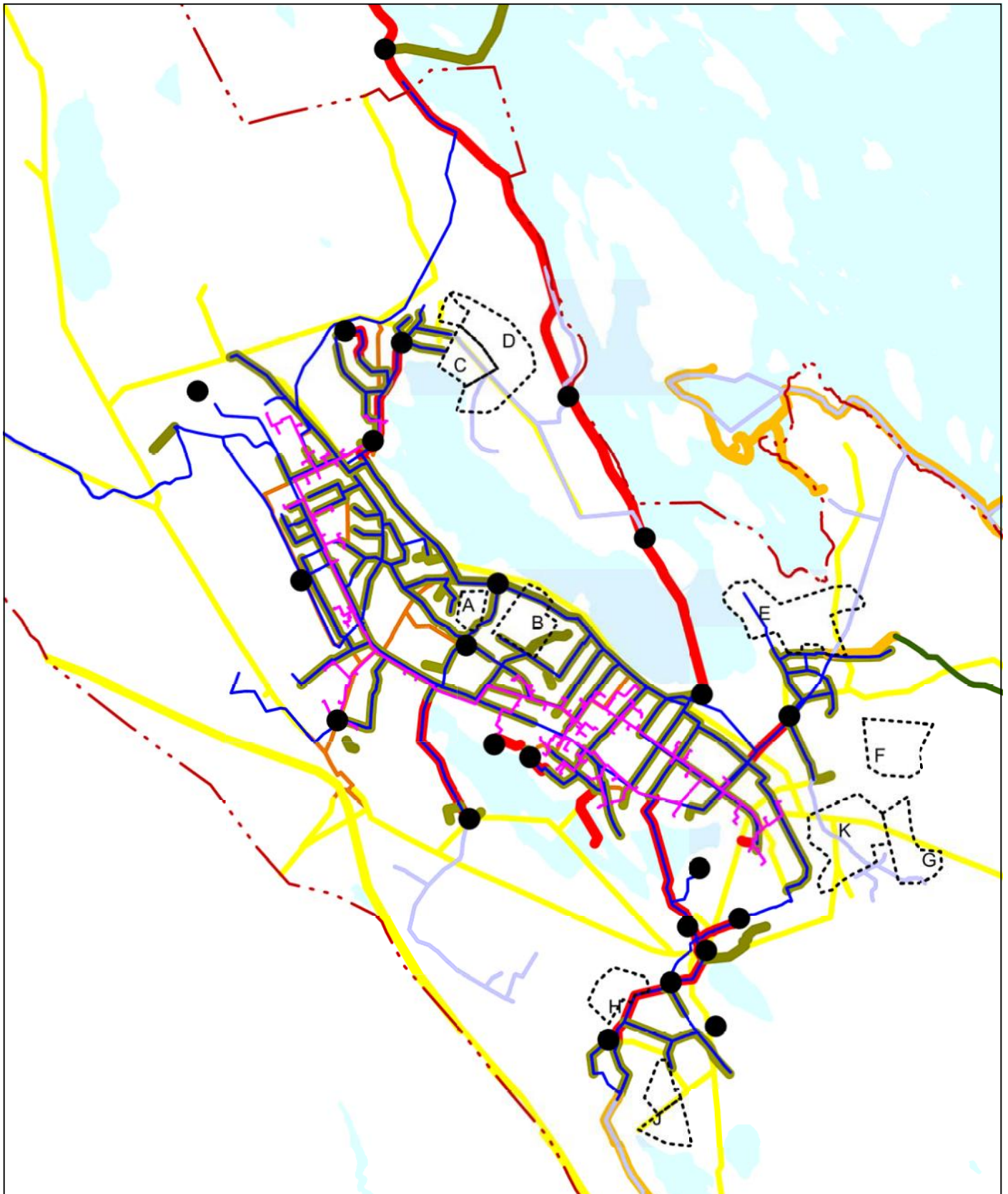
6.2.2017

- Osayleiskaavan raja
- Kevyen liikenteen pääyhteys
- Ulkoilureitti
- Latu
- Moottorikelkkareitti
- Vesialue

KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

KEVYT LIIKENNE:
REITISTÖ, NYKYTILANNE
10.2.2017

	osayleiskaava-alueen raja		kaukolämpö
	asuinreservialue		sähkö, ilmajohto
	vesijohto		sähkö, maakaapeli
	vesijohto, yksityinen		
	viettoviemäri		
	viettoviemäri, yksityinen		
	paineviemäri		
	paineviemäri, yksityinen		
	pumppaamo		

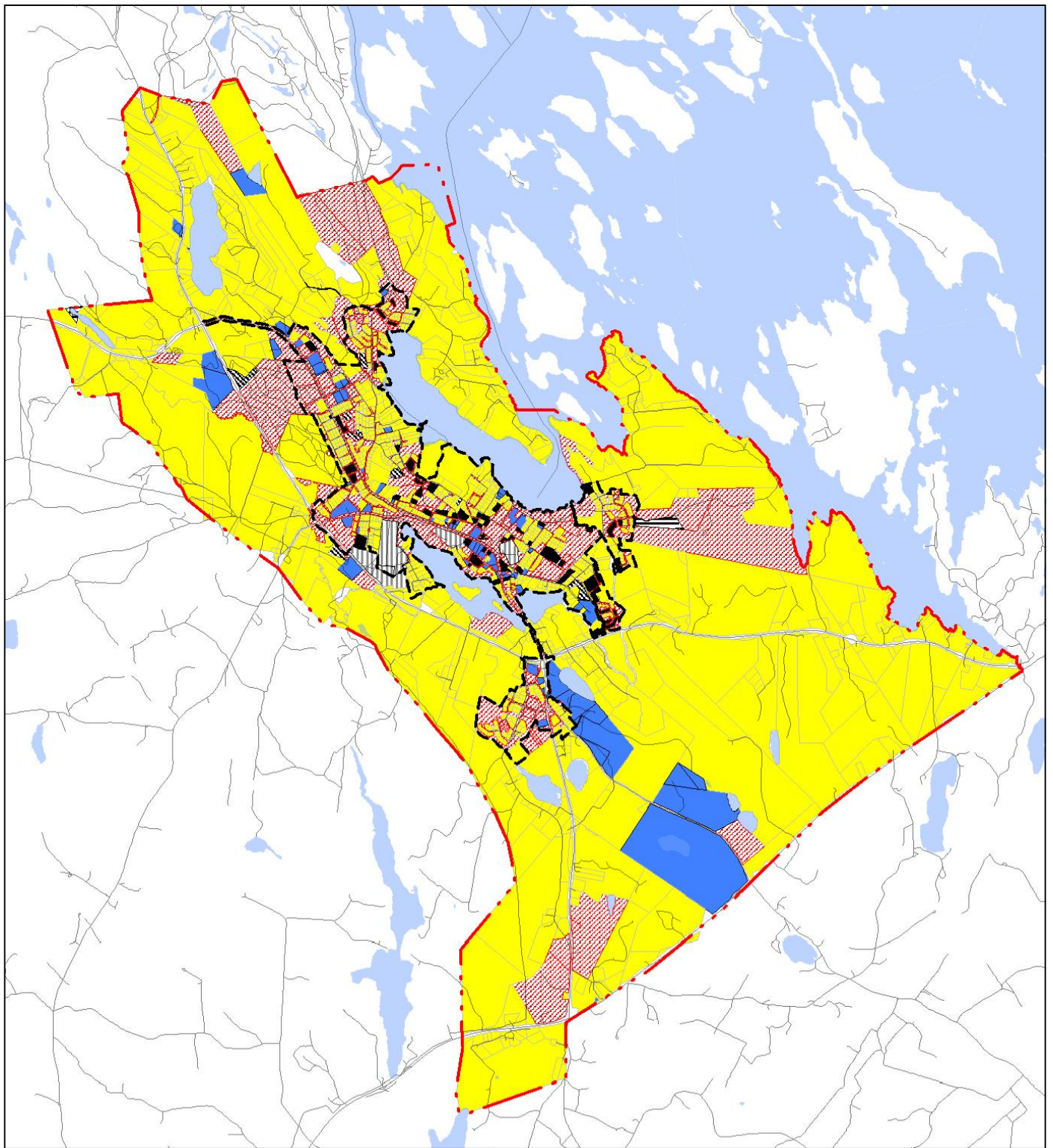
KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

YHDYSKUNTATEKNIikka,
NYKYTILANNE

30.11.2018

LIITE 16

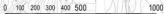
Strateginen maankäyttö

	osa-yleiskaava-alueen raja	
	asemakaavoitettu alue	
	kaupunki	(179)
	valtio	(2)
	seurakunta	(8)
	yhdistys	(12)
	yksityinen	(1316)
	asunto/kiinteistöyhtiö	(78)
	yritys	(67)

KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

MAANOMISTUS
6.2.2017

OSAYLEISKAAVA
Luonnos

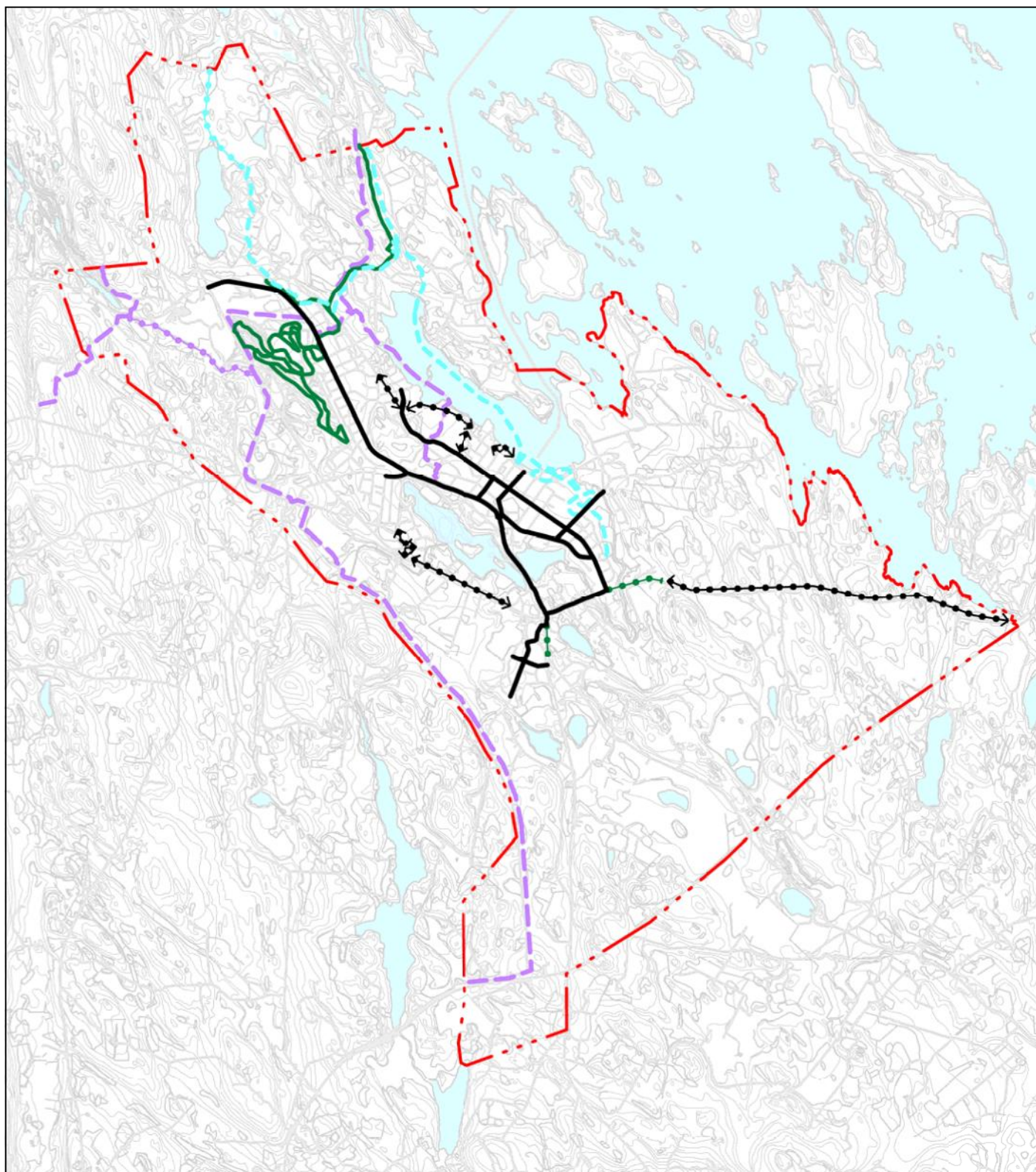
AK	KIVISTÄVALTANEN ASUNTOLUKE
AP	PIENTÄVALTANEN ASUNTOLUKE
AO	ERILLISPENTOLAN ALUE
C	KESKUSPENTOLAN ALUE
P	PALVELUJEN JA MALLINNON ALUE
PY	JUKKISTEN PALVELUJEN JA MALLINNON ALUE
TY	TYÖPAIKKALUKE
T	TEOLLISUUS- JA VARASTOLUKE
TY	YMPÄRISTÖVAIKUTUKSEN HAITTAMITTOIMISTUKSEN ALUE

- [illegible]

- 30 M VÄLISEKKA-AJAN RAJAN ULKOPOLELLA OLIVA VÄLÄ
 ALUEEN RAJA
 OHEISELLEN ALUEEN RAJA
 OSA-ALUEEN RAJA
 OHEISELLINEN LUKOILUREITTI
 KEVEN LIKENTEEN PÄÄTYNEIS
 OHEISELLINEN MOOTTORIKAJUREITTI
 LAIVAVÄIJÄSEN SVÄTIS
 JOHTO TAI LINJA
 KEVEN LIKENTEEN YHTEYSTARVE
 • OLEVA RAKENNUSPAIKKA
 • UUSI RAKENNUSPAIKKA
 RAKENNUSOJELUKOHDE
 Maantiedonmäärä:
 Rakennus- tai kauppaliiketoimittajien merkittävät kohde, joka tulee suojella.
 SÄILYTTÄVÄ RAKENNUS
 Maantiedonmäärä:
 Kauppaliiketoimittajien rakennustaloudellisesti tai kaupunkikuvallisesti arvokas kohde, joka tulee ainakin osittain suojella säilyttää. Säilyttämisen tulkitaan ja määritetään asemakaavan
 RAKENNUS, JOKA PIRITTÄN SÄILYTTÄMÄÄ.
 Maantiedonmäärä:
 Kauppaliiketoimittajien rakennustaloudellisesti tai kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus, joka tulisi säilyttää.
 Suojella tarkoitetaan asemakaavassa sitoa, että rakennuskohteen määrä ja sijoittuminen harkitaan suhteessa säilytettävien alueen ja suojelun alueeseen.
 TENNISIN HULLON KOHDE
 ENERGIAHULLON KOHDE
 VEIKKILIKENTEEN KOHDE

Tähän kaavakarttaan liittyy selostus

Asiaajona on allekirjoitetta kunnallisesti Kungälv kaupungin asiantuntijajärjestämässä. Allekirjoituksen oikeaksi luetaan vain toimitella kirjautuneita.		
Yhteiskunnan voimaantulo		
Hyväksytty		
Kungälvön kaupunki Kaupunginjohtajajärjestelmä STRATEGIEN MAAKATTO	Heli Laurinen Yhteiskuntajohtaja	Suomi HL Puit 55
Tarkastusjohtaja E195-0027 Kerkusjohtaja N2000		Mx 1:12500 Ajanro 286/2015 N/O
		1036

- Osayleiskaavan raja
- Kevyen liikenteen pääyhteys
- .-.-.-.-> Yhteystarve / suunnitelma
- Ulkoilureitti
- .-.-.-.- Ulkoilureitti / suunnitelma
- Latu
- .-.-.-.- Latu / suunnitelma
- Moottorikelkkareitti
- .-.-.-.- Moottorikelkkareitti / suunnitelma
- Vesialue

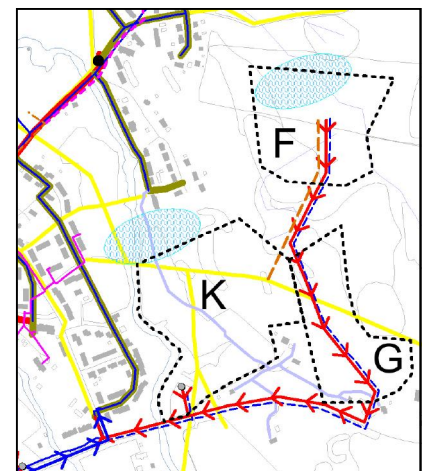
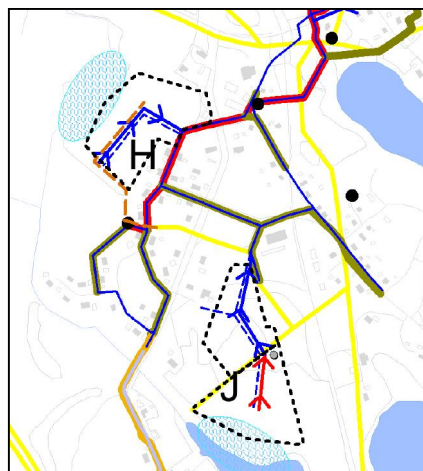
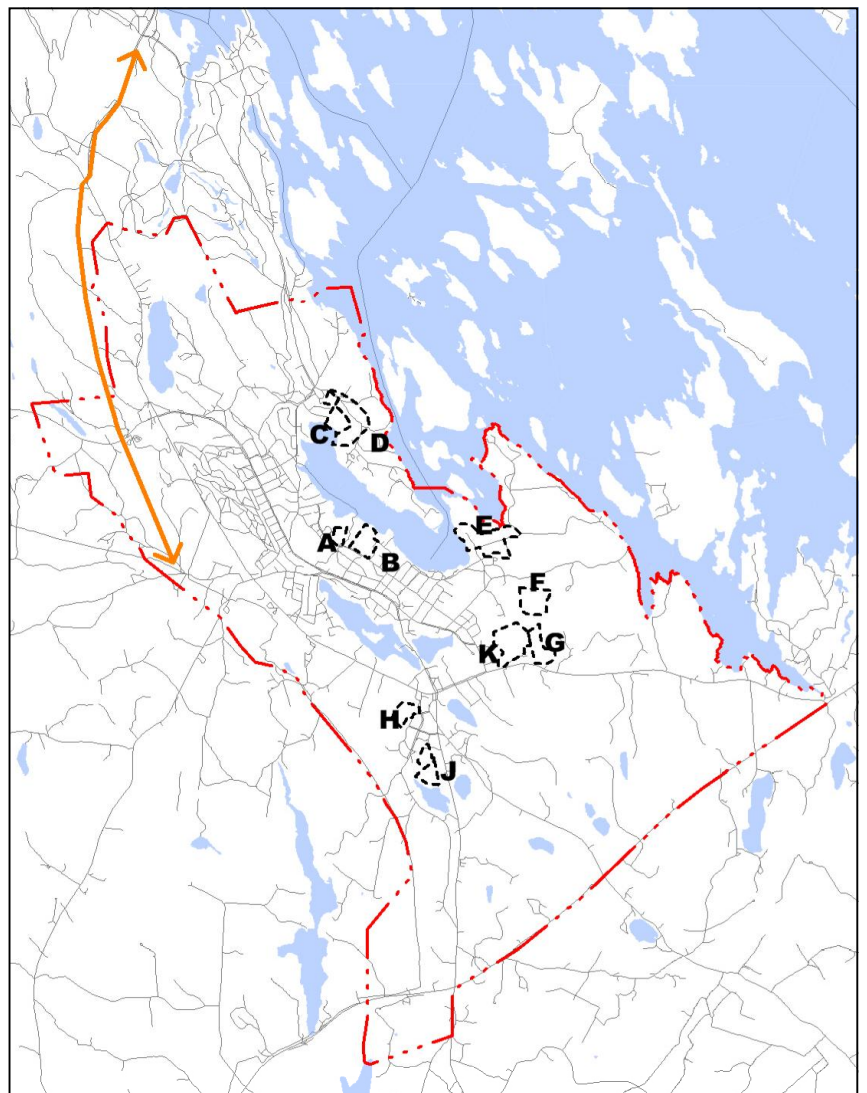
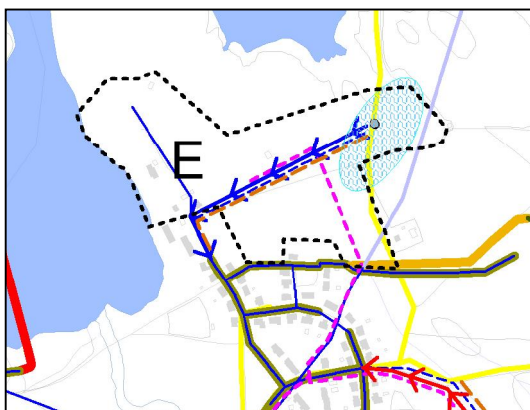
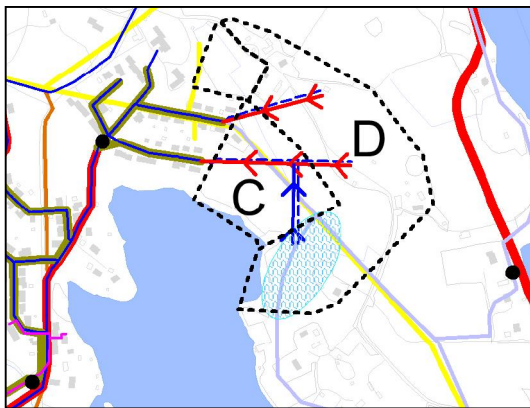
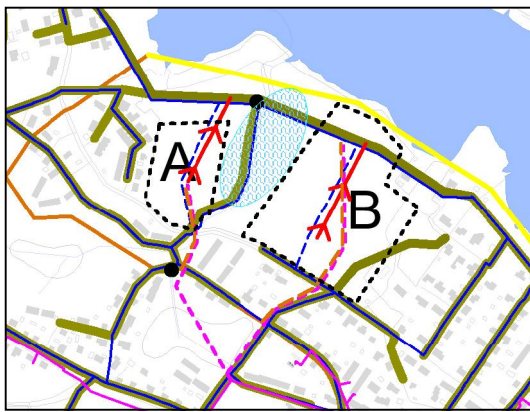
KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

LIKENNE JA REITISTÖ,
SUUNNITELMA

21.5.2019

LIITE 19

Strateginen maankäyttö

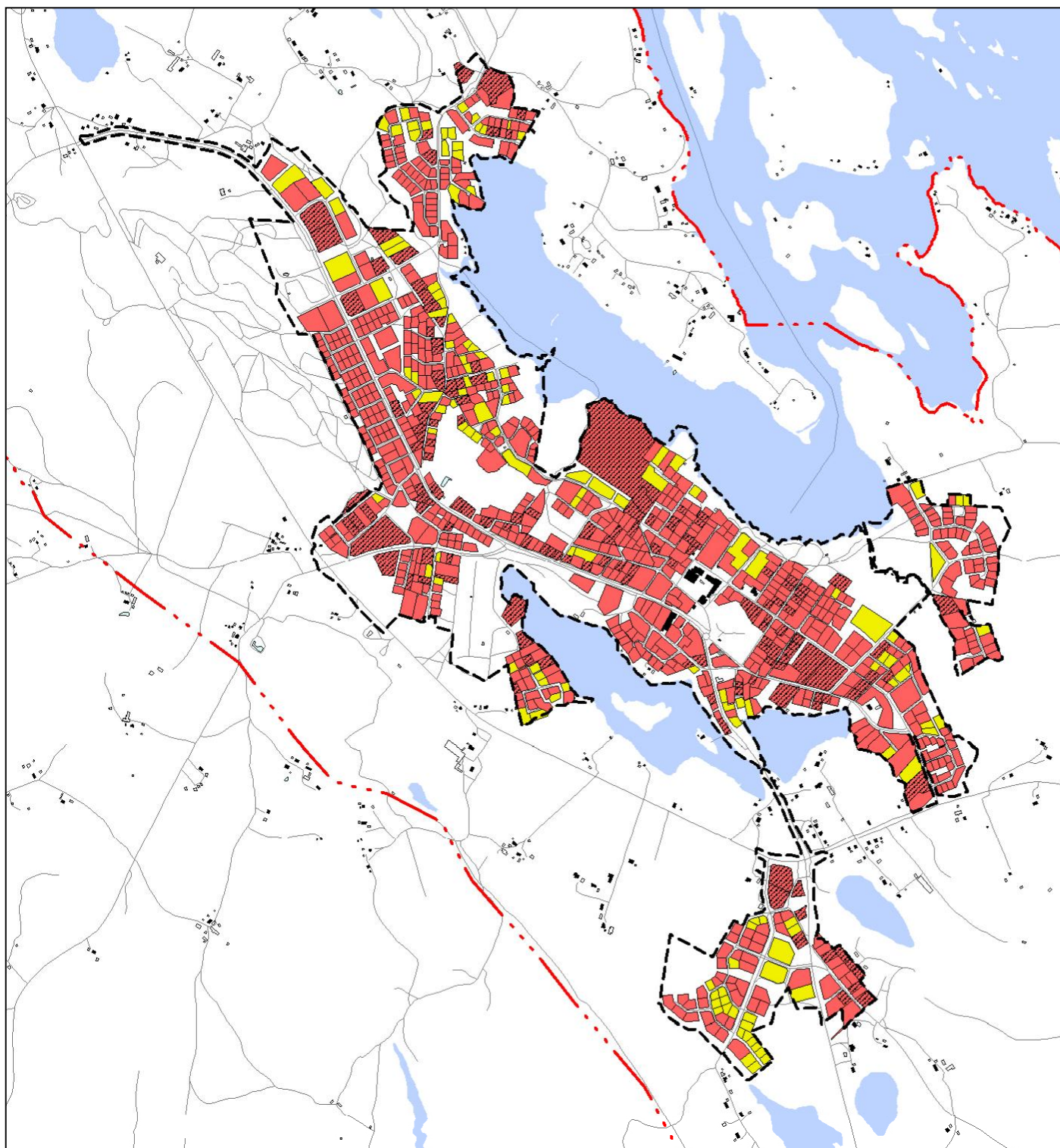
- osayleiskaava-alueen raja
- asuinreservialue
- vesijohto
- yksityinen vesijohto
- viettoviemäri
- yksityinen viettoviemäri
- paineviemäri
- paineviemäri, yksityinen
- kaukolämpö
- sähkö, ilmajohto
- sähkö, maakaapeli
- pumppaamo
- vesijohto / suunnitelma
- viettoviemäri / suunnitelma
- paineviemäri / suunnitelma
- kaukolämpö tai alueellinen energiaratkaisu / suunnitelma
- sähkö / suunnitelma
- 110 kV linjastotarve
- mahdollinen hulevesien käsittelyalue
- pumppaamo / suunnitelma

KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

YHDYSKUNTATEKNIikka
11.1.2017

LIITE 20

Strateginen maankäyttö

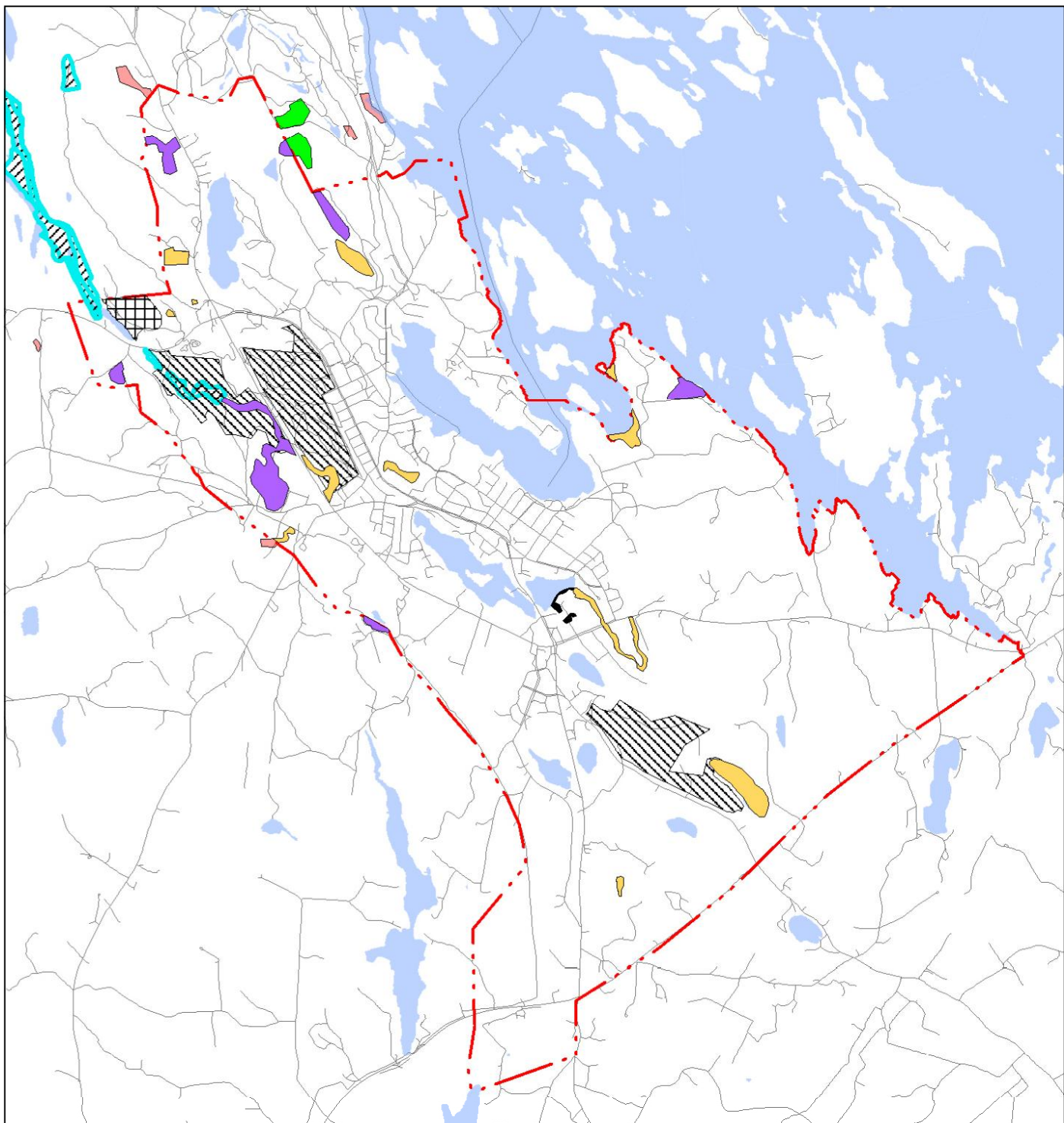

KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

TÄYDENNYSRAKENTAMINEN
MAHDOLLISUUDET
-TARKASTELU
6.2.2017

LIITE 21

Strateginen maankäyttö

- osayleiskaava-alue
- geologisesti merkittävä alue
- arvokas kallioalue
- Natura-alue
- kasvillisuus-, linnusto tai vesistökohte
- osalla aluetta liito-oravan elinalue
- aiemmin perinnebiotooppikohde
- kasvillisuus-, linnusto- tai vesistökohte kaava-alueen ulkopuolella
- liito-oravan elinalue kaava-alueen ulkopuolella

KUOPIO
NILSIÄN KESKUSTAN
OSAYLEISKAAVA

ARVOKKAAT
LUONTOKOhteet
6.2.2017

KUOPIO NILSIÄN KESKUSTAN OSAYLEISKAAVA

Luonnos

